

ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ & ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Διπλωματική Εργασία

**“ Αξιολόγηση των επιδόσεων του ευρωπαϊκού
τραπεζικού συστήματος: Πολυκριτήρια
Μεθοδολογία ”**

ΣΟΦΙΑ Γ. ΚΟΚΚΑΛΟΓΙΑΝΝΗ

Επιβλέπουσα:
ΚΟΣΜΙΔΟΥ ΚΥΡΙΑΚΗ

ΧΑΝΙΑ
ΜΑΪΟΣ 2005

*Στον πατέρα μου
Γιώργο για την
υποστήριξή του*

ΣΟΦΙΑ Γ. ΚΟΚΚΑΛΟΓΙΑΝΝΗ
ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ & ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Διπλωματική εργασία

**“ Αξιολόγηση των επιδόσεων του ευρωπαϊκού
τραπεζικού συστήματος: Πολυκριτήρια
Μεθοδολογία ”**

Επιβλέπουσα:
ΚΟΣΜΙΔΟΥ ΚΥΡΙΑΚΗ

ΧΑΝΙΑ
ΜΑΪΟΣ 2005

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Σε όλη τη διάρκεια της προετοιμασίας και της πραγματοποίησης αυτής της διπλωματικής εργασίας πολύτιμη ήταν η υποστήριξη της επιβλέπουσας Δρ Κυριακής Κοσμίδου. Γι' αυτό το λόγο θα ήθελα να την ευχαριστήσω θερμά για την επικοινωνιακή καθοδήγησή της, τις κριτικές, τις συμβουλές και το χρόνο της.

Θα ήθελα, επίσης, να ευχαριστήσω την οικογένειά μου για την υποστήριξη και την κατανόηση καθ' όλη διάρκεια της φοίτησης μου στο τμήμα Μηχανικών Παραγωγής και Διοίκησης του Πολυτεχνείου Κρήτης.

Τέλος, θα ήθελα να πω ένα μεγάλο ευχαριστώ στους συμφοιτητές και φίλους μου για την ηθική, κυρίως, βοήθειά τους.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	7
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ.....	9
1.1 Ιστορική Αναδρομή	9
1.2 Το Ευρωπαϊκό Τραπεζικό Σύστημα σήμερα	14
1.2.1 Η δομή του Ευρωπαϊκού Τραπεζικού Συστήματος	14
1.2.2 Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα.....	15
1.2.3 Στόχος ΕΣΚΤ: Η διατήρηση της σταθερότητας των τιμών	22
1.2.4 Ανεξαρτησία Κεντρικών Τραπεζών	25
1.2.5 Αξιοπιστία & Διαφάνεια.....	27
1.2.6 Στρατηγική και όργανα	29
1.2.7 Στατιστικά Στοιχεία	30
1.3 Ευρώ και ΕΤΣ	33
1.4 Ελληνικό Τραπεζικό Σύστημα και ΕΤΣ	35
1.4.1 Γενικά.....	36
1.4.2 Θεσμικό Πλαίσιο	38
1.4.3 Αύξηση ή μείωση τραπεζικών εσόδων?	39
1.4.4 Κίνδυνοι	40
1.4.5 Προϋποθέσεις για την αντιμετώπιση του ανταγωνισμού	40
1.4.6 Σύγχρονες Ελληνικές Τράπεζες.....	41
1.4.7 Μελλοντικές Εξελίξεις	42
1.5 Καινοτομίες στο Ευρωπαϊκό και στο Ελληνικό ΤΣ	43
1.5.1 Σύστημα Πληρωμών TARGET	43
1.5.2 Σύστημα Πληρωμών EPMHS	44
1.5.3 EPMHS / TARGET	44
1.5.4 e-Banking	45
1.5.5 m-Banking	45
1.5.6 Phone-Banking.....	46
1.5.7 Στατιστικά στοιχεία	46
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ	50
I. Χώρες Ευρωζώνης.....	50
II. ΕΕ – Ανατολική Ευρώπη	54
III. ΕΕ – Παγκόσμιο επίπεδο	55
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ	
ΤΡΑΠΕΖΩΝ	57
3.1 Εισαγωγή	57
3.2 Συγκεντρωτικοί Πίνακες.....	63
3.3 Αξιολόγηση Επιδόσεων.....	68
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΥΠΟΒΑΘΡΟ ΤΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ ΠΟΛΥΚΡΙΤΗΡΙΑΣ	
ΑΝΑΛΥΣΗΣ PROMETHEE	77
4.1 Η έννοια της σχέσης υπεροχής	77
4.2 Οι μέθοδοι PROMETHEE	80
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: ΕΦΑΡΜΟΓΗ - ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΜΕΘΟΔΟΥ	
ΠΟΛΥΚΡΙΤΗΡΙΑΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ PROMETHEE	86

5.1 Εισαγωγή	86
5.2 Εφαρμογή Μεθόδου.....	86
5.3 Αποτελέσματα εφαρμογής – Συμπεράσματα.....	87
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	103
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ-ΠΗΓΕΣ.....	105
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1.....	108
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2.....	120

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η έναρξη του σταδίου της οικονομικής και νομισματικής ένωσης την 1^η Ιανουαρίου, το 1999, χαρακτήρισε το άνοιγμα ενός νέου κεφαλαίου στην ιστορία της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης. Περισσότεροι από 300 εκατομμύρια Ευρωπαίοι πολίτες, σήμερα, χρησιμοποιούν ένα κοινό νόμισμα, το ευρώ. Η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ), η περιοχή της ευρωζώνης συγκεκριμένα, είναι η δεύτερη μεγαλύτερη οικονομική περιοχή στον κόσμο μετά από τις Ηνωμένες Πολιτείες.

Οι αλλαγές στο ευρωπαϊκό σκηνικό δε θα μπορούσαν να αφήσουν ανεπηρέαστο τον κλάδο των τραπεζών. Συνδυάζοντας τα τραπεζικά συστήματα των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εμφανίζεται τώρα ένα κοινό τραπεζικό σύστημα πρωτοποριακής δομής που λειτουργεί προς όφελος της οικονομίας της Ευρώπης. Οι προκλήσεις που έχει να αντιμετωπίσει μια τέτοιου είδους καινοτομία είναι σημαντικές. Ήδη στα πρώτα έτη του το Ευρωπαϊκό Τραπεζικό Σύστημα (ΕΤΣ) και ειδικότερα η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) ήρθε αντιμέτωπη με έναν τετραπλασιασμό των τιμών του πετρελαίου καθώς και με έντονες μεταβολές σε συνάλλαγμα και χρηματιστήρια. Ξεπέρασε επίσης την περίοδο της αβεβαιότητας μετά από την τρομοκρατική επίθεση της 11^{ης} Σεπτεμβρίου του 2001.

Σε αντίθεση με τα απαιτητικά πλαίσια, το ΕΤΣ έχει κατορθώσει να κερδίσει και να διατηρήσει την εμπιστοσύνη πολιτών και αγοράς. Η Ευρώπη αισιοδοξεί για την πορεία της κοινής τραπεζικής πολιτικής. Εμφανής απόδειξη είναι η επιθυμία μεν για ένταξη όλο και περισσότερων χωρών στην Ευρωπαϊκή Ένωση και η επιτυχής δε λειτουργία της κοινής οικονομικής πολιτικής, γενικότερα, από το 1999 μέχρι σήμερα.

Σκοπός της παρούσας διπλωματικής εργασίας είναι η παρουσίαση της δομής και της λειτουργίας του ΕΤΣ, η χρηματοοικονομική ανάλυση των 200 μεγαλύτερων, βάσει του ενεργητικού τους, ευρωπαϊκών τραπεζών και η κατάταξή τους για τη χρονική περίοδο 2000, 2001, 2002. Η κατάταξη, αυτή, πραγματοποιείται βάσει της πολυκριτήριας μεθοδολογίας PROMETHEE II λαμβάνοντας ως κριτήρια τους χρηματοοικονομικούς δείκτες των τραπεζών.

Αναλυτικότερα, στο πρώτο κεφάλαιο της εργασίας αναφέρεται η πορεία της Ευρώπης και του Ευρωπαϊκού Τραπεζικού Συστήματος μέσα στην ιστορία, η σημερινή εικόνα του ΕΤΣ, η εισαγωγή του ευρώ ως νέου νομίσματος και οι επιπτώσεις του, καθώς επίσης και οι καινοτομίες στο Ευρωπαϊκό αλλά και στο Ελληνικό Τραπεζικό Σύστημα.

Στο δεύτερο κεφάλαιο συμπεριλαμβάνονται κάποιες σημαντικές μελέτες περί Ευρωπαϊκού Τραπεζικού συστήματος από το 1996 μέχρι σήμερα. Στη βιβλιογραφία αναφέρονται άρθρα σχετικά με την αποδοτικότητα, την κερδοφορία, την παραγωγικότητα των ευρωπαϊκών τραπεζών και άλλα συναφή θέματα.

Ακολουθεί, στο τρίτο κεφάλαιο, η χρηματοοικονομική ανάλυση των 200 μεγαλύτερων, βάσει του ενεργητικού τους, ευρωπαϊκών τραπεζών και μία ενδεικτική αξιολόγηση των επιδόσεών τους λαμβάνοντας ως κριτήρια τους χρηματοοικονομικούς δείκτες. Η ανάλυση αυτή δίνει μια πρώτη εικόνα της κατάστασης των ευρωπαϊκών τραπεζών έτσι ώστε να ακολουθήσει η κατάταξή τους στο πέμπτο κεφάλαιο.

Στο τέταρτο κεφάλαιο, αναφέρεται το θεωρητικό υπόβαθρο των πολυκριτήριων μεθοδολογιών PROMETHEE I και II.

Τέλος, στο πέμπτο κεφάλαιο εφαρμόζεται η πολυκριτήρια μεθοδολογία PROMETHEE II προκειμένου να γίνει η κατάταξη των 200 μεγαλύτερων, βάσει του ενεργητικού τους, ευρωπαϊκών τραπεζών. Η κατάταξη πραγματοποιείται για την τριετία 2000 – 2002 λαμβάνοντας υπόψη 9 χρηματοοικονομικούς δείκτες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

1.1 Ιστορική Αναδρομή

▪ 1932-1964

Τα πρώτα σχέδια για εισαγωγή κοινού ευρωπαϊκού νομίσματος προτάθηκαν κατά τη διάρκεια του ευρωπαϊκού συνεδρίου του Πανευρωπαϊκού Κινήματος το 1932. Στο ίδιο συνέδριο ο πρόεδρος μιας γερμανικής τράπεζας Hans Förstenberg πρότεινε τη δημιουργία της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας. Η έννοια μιας Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας είχε εισαχθεί νωρίτερα, στα πλαίσια της διευκόλυνσης των επιστροφών του πολεμικού χρέους. Κατόπιν, μετά το σχέδιο του 1930, καθιερώθηκε η Τράπεζα Διεθνών Τακτοποιήσεων (BRI). Η ίδρυση της αυτής της τράπεζας αποτέλεσε ένα πρώτο βήμα για τη συνεργασία των κεντρικών τραπεζών μετά από τον 1^ο Παγκόσμιο Πόλεμο. Εντούτοις, η BRI δεν προοριζόταν για ευρωπαϊκό όργανο. Αρχικός στόχος της ήταν να εξασφαλίσει την τακτοποίηση των χρεών της Γερμανίας. Επομένως η ΕΚΤ θα ήταν μία απάντηση στην προσωρινή λύση της BRI. Στην Ευρώπη επικρατούσε η άποψη ότι η ΕΚΤ θα λειτουργούσε επιτυχώς μόνο αν είχε την εξουσία να παρέμβει με αυταρχικό τρόπο στην οικονομική πολιτική κάθε κράτους. Εντούτοις η Ευρώπη δεν ήταν έτοιμη για κάτι τέτοιο. Τα επόμενα σημαντικά βήματα για τη νομισματική ενοποίηση εμφανίστηκαν μετά από τον 2^ο Παγκόσμιο Πόλεμο.

Μετά από τη βίαια και καταστρεπτική διακοπή των σχεδίων για ευρωπαϊκή νομισματική ολοκλήρωση, που προκλήθηκε από τον 2^ο Παγκόσμιο Πόλεμο, το 1946, ο Churchill αναβίωσε την ιδέα «Πολιτεία της Ευρώπης». Ο 2^{ος} Παγκόσμιος Πόλεμος ενίσχυσε την ανάγκη για συνεργασία στην Ευρώπη.

Ανεξάρτητα από αυτό, το 1948, το Βέλγιο, η Ολλανδία και το Λουξεμβούργο υπέγραψαν τη Συνθήκη του Μπενελούξ. Οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής αναμίχθηκαν επίσης στην ευρωπαϊκή οικονομική ανάπτυξη που πρόσβευε μια ενιαία αγορά στην Ευρώπη μέσω ενός σχεδίου αποκατάστασης. Το πρόγραμμα αποκατάστασης, γνωστό ως σχέδιο Marshall (1948–1952), εγκρίθηκε και ο Οργανισμός Ευρωπαϊκής Οικονομικής Συνεργασίας έγινε πραγματικότητα.

Το Ηνωμένο Βασίλειο ήταν απρόθυμο να συμμετέχει στην Ευρωπαϊκή Ολοκλήρωση. Απ' την άλλη πλευρά ο Jean Monnet πρότεινε ένα σχέδιο για συνεργασία στη βαριά βιομηχανία κυρίως μεταξύ της Γαλλίας και της Γερμανίας, το οποίο παρουσιάστηκε από τον Schuman ως επίσημο γαλλικό σχέδιο για συνεργασία. Το Ηνωμένο Βασίλειο το απέρριψε. Το Μπενελούξ, η Γερμανία και η Ιταλία το ενέκριναν και το 1951 ιδρύθηκε η Ευρωπαϊκή Κοινότητα Άνθρακα και Χάλυβα. Έξι χρόνια αργότερα το 1957 με τη Συνθήκη της Ρώμης ιδρύθηκαν η Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα (ΕΟΚ) των 6, τότε, χωρών και η Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας (ΕΥΡΑΤΟΜ).

▪ 1964-1979

Μόλις ιδρύθηκαν οι οικονομικές εγκαταστάσεις για την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση, οι πύλες και για τη νομισματική ολοκλήρωση άνοιξαν. Το 1964 ιδρύθηκε Κυβερνητική Επιτροπή της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας με στόχο να βελτιώσει το συντονισμό της νομισματικής πολιτικής μεταξύ των κρατών μελών. Επίσης, αποφασίστηκε ότι οι μελλοντικές ρυθμίσεις των συναλλαγματικών ισοτιμιών θα εφαρμόζονταν μόνο μετά από αμοιβαίες διαβουλεύσεις. Το έτος 1969 χαρακτήρισε την αρχή ενός έντονου προγραμματισμού για την Οικονομική και Νομισματική Ένωση (ΟΝΕ). Στη Χάγη σε μια σύνοδο κορυφής μεταξύ των έξι ηγετών της ΕΟΚ, με επικεφαλής τον αρχηγό του γαλλικού κράτους Georges Pompidou, συμφωνήθηκε να διευρυνθεί η ευρωπαϊκή νομισματική ένωση.

Η νομισματική ένωση των κρατών-μελών προτάθηκε το 1970 στην έκθεση Werner. Ο Pierre Werner, πρωθυπουργός του Λουξεμβούργου προετοίμασε μια έκθεση σχετική με την σταδιακή πραγματοποίηση της ΟΝΕ. Η έκθεση Werner που ολοκληρώθηκε το 1970 είχε τον εξής σκοπό: «για να εξασφαλιστεί η ανάπτυξη και η σταθερότητα εντός της Κοινότητας, πρέπει να ενισχυθεί η συμβολή της Κοινότητας στη σφαιρική οικονομική και νομισματική ισορροπία προκειμένου να μετατραπεί η Κοινότητα σε σταθερή ομάδα». Έτσι ο Werner πρότεινε ένα σχέδιο διάρκειας 10 ετών, 3 σταδίων.

1^ο στάδιο: Περιορισμός των διακυμάνσεων συναλλαγματικής ισοτιμίας και αρχή του συντονισμού των νομισματικών και φορολογικών πολιτικών μεταξύ των κυβερνήσεων.

2^ο στάδιο: Περαιτέρω μείωση στις διακυμάνσεις των συναλλαγματικών ισοτιμιών και τις αποκλίσεις των μεταβολών των τιμών.

3^ο στάδιο: Σταθερότητα των συναλλαγματικών ισοτιμιών, καθιέρωση των εθνικών περιορισμών συναλλάγματος, κατάργηση του πανκοινοτικού συστήματος των κεντρικών τραπεζών.

Ενώ, όμως, η έκθεση προέβλεπε μια νομισματική ένωση μέχρι το 1980, δύο βασικές διεθνείς εξελίξεις οδηγούν στον εκτροχιασμό του σχεδίου. Η πρώτη ήταν η διακοπή του συστήματος Bretton Woods των σταθερών συναλλαγματικών ισοτιμιών τον Αύγουστο του 1971 και η δεύτερη ήταν η κρίση πετρελαίου του 1973.

▪ 1979-1989

Μετά από μια γαλλογερμανική πρωτοβουλία, η Κοινότητα αποφάσισε να ξαναρχίσει τις συζητήσεις για τη νομισματική ολοκλήρωση στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο των Βρυξελλών με τη δημιουργία ενός Ευρωπαϊκού Νομισματικού Συστήματος (European Monetary System - EMS). Το EMS τέθηκε σε ισχύ στις 13 Μαρτίου 1979. Ήταν ένα επιπλέον βήμα προς τη νομισματική ολοκλήρωση και εισήγαγε για πρώτη φορά την Ευρωπαϊκή Λογιστική Μονάδα (European Community Unit - ECU). Οι τρεις κύριοι στόχοι του EMS ήταν να διενεργηθούν λιγότερο περίπλοκες προσαρμογές στη συναλλαγματική ισοτιμία, να παρουσιάσει μια κοινή πολιτική νομισματικής και συναλλαγματικής ισοτιμίας έναντι του υπολοίπου κόσμου, με ένα ευρωπαϊκό νόμισμα που προκύπτει βαθμιαία ως παγκόσμιο νόμισμα μαζί με δολάριο, και να δημιουργήσει μία πραγματική νομισματική ένωση. Η ευρωπαϊκή λογιστική μονάδα (ECU) ήταν ο πρόδρομος του ευρώ. Το ECU ήταν μια μονάδα της λογιστικής που χρησιμοποιήθηκε για να καθορίσει τις συναλλαγματικές ισοτιμίες μεταξύ των εθνικών νομισμάτων. Στην πράξη το EMS πέτυχε μόνο τον πρώτο στόχο: οι οικονομίες των κρατών μελών ήταν τόσο διαφορετικές που δεν επέτρεπαν μια κοινή νομισματική πολιτική και το ECU δεν ήταν αρκετά ισχυρό για να γίνει παγκόσμιο νόμισμα.

Την 1^η Ιανουαρίου του 1981 η Ελλάδα γίνεται το δέκατο μέλος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Την 1^η Ιανουαρίου του 1986 η Ισπανία και η Πορτογαλία προσχωρούν επίσης στην Κοινότητα.

Επίσης στις 17 και 28 Φεβρουαρίου του 1986 υπογράφηκε η ενιαία ευρωπαϊκή πράξη. Υπογράφηκε με το στόχο «μια περιοχή χωρίς εσωτερικά σύνορα στα οποία η ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων, των προσώπων, των υπηρεσιών και του κεφαλαίου εξασφαλίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις αυτής της Συνθήκης.»

▪ 1989-1998

Το 1989 η Ευρωπαϊκή Κοινότητα είχε επεκταθεί σε δώδεκα μέλη. Ήδη στα μέσα της δεκαετίας του '80 το ανανεωμένο ενδιαφέρον για την επίσημη νομισματική ένωση οδήγησε στην Έκθεση Delors. Η έκθεση Delors σχεδίασε το βασικό σχέδιο και χρονοδιάγραμμα για τη νομισματική ένωση από την αρχή της δεκαετίας του '90. Η έκθεση ενσωματώθηκε στη Συνθήκη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία συμφωνήθηκε στο Μάαστριχτ της Ολλανδίας, το Δεκέμβριο του 1991 και υπογράφηκε το Φεβρουάριο του 1992. Αυτή η συμφωνία, γνωστή ως Συνθήκη του Μάαστριχτ, ήταν πιο πολύ συμπληρωματική της Συνθήκης της Ρώμης. Τότε καθιερώθηκε το θεσμικό πλαίσιο για νομισματική πολιτική της ΟΝΕ, ένα χρονοδιάγραμμα για τη δημιουργία της νομισματικής ένωσης, και τα κριτήρια για τη συμμετοχή των χωρών. Συντάχθηκε επίσης κατάλογος κριτηρίων σύγκλισης που έπρεπε να πληρούν οι χώρες που επιθυμούσαν την ένταξη στην ΟΝΕ. Η πορεία προς την ευρωπαϊκή νομισματική ένωση έφτασε σε ένα καλύτερο επίπεδο το 1992 με την υπογραφή της Συνθήκης του Μάαστριχτ.

Το 1994 το Ευρωπαϊκό Νομισματικό Ίδρυμα δημιουργήθηκε ως μεταβατικό βήμα στην καθιέρωση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ). Αργότερα, την 1^η Ιουνίου του 1998, ιδρύθηκε η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ), μετά από τη Γερμανική Ομοσπονδιακή Τράπεζα, με πρωταρχικό στόχο τη διατήρηση της σταθερότητας των τιμών. Η ΕΚΤ συνεργαζόταν με τις Εθνικές Κεντρικές Τράπεζες (NCB) της Ευρωπαϊκής Ένωσης των 15 κρατών-μελών πια και μαζί αποτελούσαν το Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών (ΕΣΚΤ), ενώ η ΕΚΤ και οι 12 εθνικές κεντρικές τράπεζες των χωρών της ευρωζώνης αποτελούσαν μια οντότητα, το «Eurosystem». Οι βασικοί στόχοι των Εθνικών Κεντρικών Τραπεζών περιελάμβαναν τον καθορισμό και την εφαρμογή μιας νομισματικής πολιτικής, που διευθύνει τις διαδικασίες συναλλάγματος των κρατών μελών. Η ΕΚΤ καθιερώθηκε ως πυρήνας του Eurosystem και του ΕΣΚΤ. Η ΕΚΤ και οι Εθνικές Κεντρικές Τράπεζες εκτελούν μαζί ενέργειες προς την επίτευξη των στόχων τους. Η ΕΚΤ είναι το νομικό πρόσωπο βάσει του δημόσιου διεθνούς δικαίου.

▪ 1998-2004

Στη Συνθήκη του Μάαστριχτ αποφασίστηκε επίσης η δημιουργία ενός νέου ενιαίου νομίσματος, του ευρώ. Σύμφωνα με τη Συνθήκη το ευρώ επρόκειτο να εισαχθεί σε τρία στάδια. Το πρώτο στάδιο ήταν στάδιο προετοιμασίας για να

συντονιστούν τα τραπεζικά συστήματα των κρατών-μελών με το νέο νόμισμα. Η δεύτερη φάση άρχισε την 1^η Ιανουαρίου του 1999 με την εισαγωγή του ευρώ. Αυτή η ημερομηνία χαρακτήρισε την επίσημη ολοκλήρωση της ευρωπαϊκής νομισματικής ένωσης. Το τρίτο και τελικό στάδιο, την 1 Ιανουαρίου του 2002, σήμανε την έναρξη της κυκλοφορίας του ενιαίου ευρώ, σε χαρτονομίσματα και κέρματα. Το ευρώ θα γινόταν πια το μόνο αποδεκτό νόμισμα στην ευρωζώνη.

Σε μια συνεδρίαση της συνόδου κορυφής, την άνοιξη του 1998, οι κυβερνήσεις των χωρών της ΕΕ αποφάσισαν ότι η ΟΝΕ πρέπει να προχωρήσει όπως προβλέπεται από τη Συνθήκη του Μάαστριχτ του 1991 στο τρίτο στάδιό της, στη νομισματική ενοποίηση. Τα κράτη-μέλη επιλέχθηκαν βάσει μιας σειράς αξιολογήσεων από το Ευρωπαϊκό Νομισματικό Ίδρυμα - ENI (πρόδρομος της ΕΚΤ) και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Η λήψη της απόφασης της ένταξης ή όχι μιας χώρας στην ΟΝΕ γινόταν από το ENI και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανάλογα με το αν έβρισκαν ικανοποιητικά τα οικονομικά κριτήρια σύγκλισης της Συνθήκης του Μάαστριχτ για τη συγκεκριμένη χώρα. Τα κράτη-μέλη έπρεπε να έχουν κυβερνητικό έλλειμμα και συνολικό χρέος μικρότερα από 3% και 60 % του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος (ΑΕΠ) αντίστοιχα καθώς και άλλες προϋποθέσεις.

Η περιοχή της ευρωζώνης δημιουργήθηκε όταν μεταφέρθηκε η ευθύνη για τη νομισματική πολιτική από τις 11, τότε, εθνικές κεντρικές τράπεζες των κρατών μελών της ΕΕ στην ΕΚΤ τον Ιανουάριο του 1999. Δώδεκα από τα 15 μέλη της ΕΕ θέλησαν να συμμετέχουν στην ΟΝΕ από την έναρξη, και τα 11 από αυτά ικανοποιούσαν τα κριτήρια. Η Αυστρία, το Βέλγιο, η Φιλανδία, η Γαλλία, η Γερμανία, η Ιρλανδία, η Ιταλία, το Λουξεμβούργο, η Ολλανδία, η Πορτογαλία, και η Ισπανία κράτησαν τα επιτόκιά τους σε ένα σχεδόν ομοιόμορφα χαμηλό επίπεδο σε μια προσπάθεια να προετοιμαστεί το έδαφος για ένα ενιαίο νόμισμα. Τα βραχυπρόθεσμα επιτόκια είχαν συγκλίνει και ο κίνδυνος του νομίσματος αποβλήθηκε. Τα μακροπρόθεσμα επιτόκια μεταξύ των 11 χωρών είχαν συγκλίνει αισθητά μέχρι το φθινόπωρο του 1998. Η Ελλάδα, που δεν ικανοποιούσε τους οικονομικούς όρους που απαιτήθηκαν έως το 2000, προσχώρησε ως 12^ο μέλος το 2001. Η δημιουργία της ευρωζώνης και του νέου υπερεθνικού ιδρύματος της ΕΚΤ ήταν ένα κύριο σημείο στη μακροχρόνια και σύνθετη διαδικασία της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης.

Από τα 15 μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης τα 3 που επέλεξαν να μη συμμετέχουν στην ΟΝΕ, προς το παρόν, δεν υιοθέτησαν το ευρώ (Δανία, Μεγάλη Βρετανία και Σουηδία). Ίσως το πιο ξεχωριστό είναι η Μεγάλη Βρετανία, η οποία

θεωρείται λίγο πολύ απομακρυσμένη από την ευρωπαϊκή ιδεολογία. Εν τούτοις, ο βρετανικός πρωθυπουργός Tony Blair ανήγγειλε τα σχέδια για να αναγνωρίσει το ευρώ σαν επίσημο νόμισμα κάποια στιγμή το 2002–5.

Την 1^η Μαΐου του 2004, στο Δουβλίνο, η Ε.Ε. πραγματοποίησε την πέμπτη κατά σειρά διεύρυνσή της. Ο αριθμός των κρατών-μελών αυξήθηκε από 15 σε 25, από τα οποία μόνο τα 12 παραμένουν στην περιοχή της ευρωζώνης. Οι 10 από τις 13 χώρες που πληρούσαν τα κριτήρια εισαγωγής στην Ε.Ε. και τελικά πέτυχαν την ένταξη τους ως κράτη-μέλη είναι: η Εσθονία, η Κύπρος, η Λετονία, η Λιθουανία, η Μάλτα, η Ουγγαρία, η Πολωνία, η Σλοβακία, η Σλοβενία και η Τσεχία. Σε αναμονή βρίσκονται Βουλγαρία, Ρουμανία, Τουρκία αλλά και Αλβανία, Βοσνία, Κροατία, Σκόπια και Σερβία Μαυροβούνιο.

1.2 Το Ευρωπαϊκό Τραπεζικό Σύστημα σήμερα

1.2.1 Η δομή του Ευρωπαϊκού Τραπεζικού Συστήματος

Από την 1^η Ιανουαρίου 1999 η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) είναι αρμόδια για τη διεύθυνση της νομισματικής πολιτικής για την περιοχή της ευρωζώνης, της μεγαλύτερης οικονομίας παγκοσμίως μετά από τις Ηνωμένες Πολιτείες.

Οι 12 εθνικές κεντρικές τράπεζες των χωρών της ευρωζώνης και η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) διαμορφώνουν από κοινού μια οντότητα που ονομάζεται “Eurosystem”. Αυτός ο όρος επιλέχθηκε από το Κυβερνητικό Συμβούλιο για να περιγράψει τη ρύθμιση σύμφωνα με την οποία το Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών (ΕΣΚΤ) εκτελεί τους στόχους του μέσα στην ευρωζώνη.

Εφ’ όσον υπάρχουν κράτη μέλη της ΕΕ που δεν έχουν υιοθετήσει ακόμα το ευρώ, αυτή η διάκριση μεταξύ του Eurosystem και του ΕΣΚΤ είναι απαραίτητη. Το ΕΣΚΤ περιλαμβάνει την ΕΚΤ και τις εθνικές κεντρικές τράπεζες (NCBs) όλων των κρατών μελών της ΕΕ είτε έχουν υιοθετήσει το ευρώ είτε όχι.

Οι εθνικές κεντρικές τράπεζες των τριών κρατών μελών που δεν έχουν ακόμα υιοθετήσει το ευρώ (Δανία, Σουηδία και το Ηνωμένο Βασίλειο) δεν συμμετέχουν στη λήψη αποφάσεων σχετικά με την ενιαία νομισματική πολιτική. Αυτά τα κράτη μέλη

συνεχίζουν να έχουν δικά τους εθνικά νομίσματα και διευθύνουν τις νομισματικές πολιτικές τους.

Μια χώρα της ΕΕ που επιθυμεί να υιοθετήσει το ευρώ σε ένα μεταγενέστερο στάδιο μπορεί να το κάνει υπό τον όρο ότι ικανοποιεί τα κριτήρια σύγκλισης. Η ΕΚΤ απαιτείται να εκφέρει τη γνώμη της σχετικά με το επίπεδο σύγκλισης μιας χώρας.

Το Eurosystem εξαρτάται από ένα ομαλό λειτουργικό τραπεζικό σύστημα μέσω του οποίου μπορούν να εκτελεσθούν οι διαδικασίες της νομισματικής πολιτικής. Από τις 12 συμμετέχουσες χώρες, τουλάχιστον 8.000 πιστωτικά ιδρύματα (εμπορικές τράπεζες, ταμειωτήρια και άλλοι χρηματοδοτικοί οργανισμοί) μπορούν να δράσουν ως μέσο για τις συναλλαγές της κοινής νομισματικής πολιτικής.

Το Eurosystem έχει ένα ζωτικής σημασίας ενδιαφέρον για την αποδοτικότητα και τη σταθερότητα της τραπεζικής βιομηχανίας. Είναι επομένως φυσικό για το Eurosystem να ελέγξει τις εξελίξεις στον τραπεζικό τομέα από πολύ κοντά, ακόμα κι αν η ευθύνη για τον τραπεζικό έλεγχο παραμένει στα χέρια των επιμέρους εθνικών αρχών.

Τα κράτη-μέλη της ΕΕ έχουν μεν υποχρεώσεις αλλά έχουν και δικαιώματα. Η ΕΚΤ, άλλωστε, λειτουργεί με κεφάλαιο που ανέρχεται στο ποσό των πέντε δισεκατομμυρίων ευρώ, το οποίο προέρχεται από τις κεντρικές τράπεζες των κρατών-μελών της ΕΕ. Το μεγαλύτερο ποσοστό κατέχει η κεντρική τράπεζα της Ομοσπονδιακής Γερμανίας (Bundesbank) με 24,4096%, ενώ η Τράπεζα της Ελλάδος μετέχει στο κεφάλαιο της ΕΚΤ με ποσοστό 2,0585%.

Απαγορεύεται από το Eurosystem η χορήγηση δανείων σε κοινοτικούς οργανισμούς ή σε υπηρεσίες δημόσιου τομέα κρατών της ευρωζώνης. Αυτό προφυλάσσει από οποιαδήποτε επιρροή που ασκείται από τις δημόσιες αρχές.

Το Eurosystem είναι λειτουργικά ανεξάρτητο. Η ΕΚΤ έχει στη διάθεσή της όλα τα απαραίτητα όργανα για το χειρισμό μιας αποδοτικής νομισματικής πολιτικής και εξουσιοδοτείται για να αποφασίσει αυτόνομα πώς και πότε να τα χρησιμοποιεί.

1.2.2 Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) είναι ο διασφαλιστής της σταθερότητας τιμών στην περιοχή του ευρώ. Θεσμός καθιερωμένος από την 1^η Ιουνίου 1998, είναι μία από τις νεώτερες κεντρικές τράπεζες του κόσμου. Εντούτοις,

έχει κληρονομήσει την αξιοπιστία και την πείρα όλων των εθνικών κεντρικών τραπεζών ευρωζώνης, οι οποίες μαζί με την ΕΚΤ εφαρμόζουν μία “stability-oriented” νομισματική πολιτική.

Η λειτουργία των Κεντρικών Τραπεζών, γενικά, μπορεί να διαιρεθεί στη μακροοικονομική και τη μικροοικονομική λειτουργία τους. Στη μακροοικονομική λειτουργία σκοπός είναι να διατηρηθεί η αξία του νομίσματος, δηλαδή η σταθερότητα τιμών ενώ στη μικροοικονομική λειτουργία είναι να διατηρηθεί η σταθερότητα στο τραπεζικό σύστημα.

Το Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών αποτελείται από την ΕΚΤ και τις εθνικές κεντρικές τράπεζες και των 15 κρατών μελών της ΕΕ (των 25 πλέον). Υπάρχουν δύο οργανισμοί λήψης αποφάσεων που είναι αρμόδιοι για την προετοιμασία, συμπεριφορά και εφαρμογή της ενιαίας νομισματικής πολιτικής: το Κυβερνητικό Συμβούλιο (Governing Council) και το Διοικητικό Συμβούλιο (Executive Board). Ένα τρίτο σώμα λήψης αποφάσεων είναι το Γενικό Συμβούλιο (General Council).

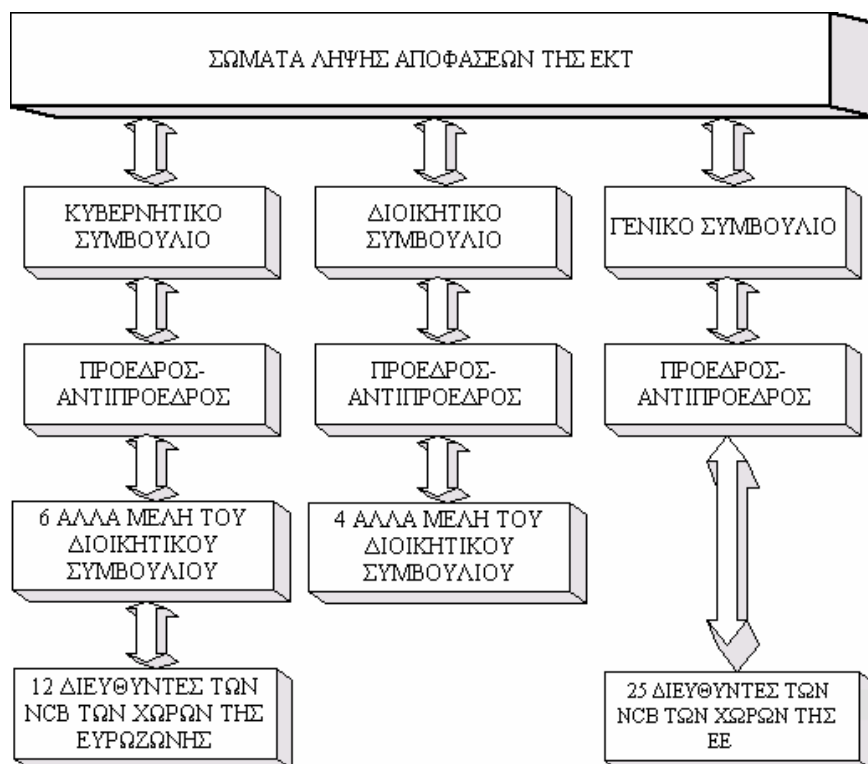
Το υψηλότερο σώμα λήψης αποφάσεων της ΕΚΤ είναι το Κυβερνητικό Συμβούλιο που αποτελείται από τα έξι μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και 12 μέλη των εθνικών κεντρικών τραπεζών της ευρωζώνης. Και το Κυβερνητικό και το Διοικητικό Συμβούλιο έχουν ως πρόεδρο τον Πρόεδρο της ΕΚΤ.

Το **Governing Council** (Κυβερνητικό Συμβούλιο) αποτελείται από:

- τα έξι μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και
- τους διευθυντές όλων των Εθνικών Κεντρικών Τραπεζών (NCB) από τα 12 κράτη μέλη της ευρωζώνης

Υπευθυνότητες

- να παίρνει τις απαραίτητες αποφάσεις για να εξασφαλίσει την επίτευξη των στόχων του Eurosystem
- να διαμορφώνει τη νομισματική πολιτική για την περιοχή της ευρωζώνης. Αυτό περιλαμβάνει τις αποφάσεις σχετικά με τους νομισματικούς στόχους, τα επιτόκια και την καθιέρωση κανόνων για την εφαρμογή εκείνων των αποφάσεων.

Συνεδριάσεις και αποφάσεις

Το Κυβερνητικό Συμβούλιο συνεδριάζει συνήθως δύο φορές το μήνα στο Eurotower της Φρανκφούρτης στη Γερμανία. Στην πρώτη συνεδρίαση του κάθε μήνα, το Κυβερνητικό Συμβούλιο αξιολογεί τις νομισματικές και οικονομικές εξελίξεις και παίρνει τη μηνιαία απόφαση νομισματικής πολιτικής του. Στη δεύτερη συνεδρίασή του, το Συμβούλιο συζητά ζητήματα σχετικά με τους στόχους και τις ευθύνες της ΕΚΤ και του Eurosystem. Τα πρακτικά των συνεδριάσεων δεν δημοσιεύονται, αλλά η απόφαση νομισματικής πολιτικής αναγγέλλεται σε μια συνέντευξη τύπου που γίνεται αμέσως μετά από την πρώτη συνεδρίαση κάθε μήνα. Ο Πρόεδρος, που συνοδεύεται από τον αντιπρόεδρο, προεδρεύει της συνέντευξης τύπου. Ο βασικός στόχος του Κυβερνητικού Συμβουλίου είναι να διαμορφώσει τη νομισματική πολιτική για την περιοχή της ευρωζώνης. Έχει τη δύναμη ακόμα και να καθορίσει επιτόκια.

Το **Executive Board** (Διοικητικό Συμβούλιο) αποτελείται από:

- τον πρόεδρο και τον αντιπρόεδρο
- άλλα 4 μέλη

Όλοι διορίζονται από κοινή συμφωνία των αρχηγών κράτους ή των κυβερνήσεων των 12 χωρών της ευρωζώνης.

Υπευθυνότητες

- να προετοιμάζει τις συνεδριάσεις του Κυβερνητικού Συμβουλίου
- να εφαρμόζει τη νομισματική πολιτική για την περιοχή της ευρωζώνης σύμφωνα με οδηγίες που διευκρινίζονται από το Κυβερνητικό Συμβούλιο. Με αυτές τις ενέργειες, δίνει τις απαραίτητες οδηγίες στις NCBs της ευρωζώνης.
- να διαχειρίζεται τις καθημερινές υποθέσεις της ΕΚΤ
- να εκτελεί κάποιες ενέργειες ρυθμιστικής, κυρίως, φύσης που μεταβιβάζονται από το Κυβερνητικό Συμβούλιο.

Το Διοικητικό Συμβούλιο είναι αρμόδιο για την εφαρμογή της νομισματικής πολιτικής που διατυπώνεται από το Κυβερνητικό Συμβούλιο και δίνει τις απαραίτητες οδηγίες προς τις εθνικές κεντρικές τράπεζες. Προετοιμάζει επίσης τις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου και διαχειρίζεται τις καθημερινές υποθέσεις της ΕΚΤ.

Το **General Council** (Γενικό Συμβούλιο) αποτελείται από:

- τον πρόεδρο και τον αντιπρόεδρο της ΕΚΤ και
- τους διευθυντές των εθνικών κεντρικών τραπεζών των 25 κρατών μελών της ΕΕ.

Δηλαδή, το γενικό Συμβούλιο περιλαμβάνει τους αντιπροσώπους από τις 12 χώρες της ευρωζώνης και τις 13 χώρες εκτός της περιοχής του ευρώ. Τα άλλα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΚΤ, ο Πρόεδρος του Συμβουλίου της ΕΕ και ένα μέλος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής μπορούν να συμμετέχουν στις συνεδριάσεις του Γενικού Συμβουλίου. Αλλά δεν έχουν το δικαίωμα να ψηφίσουν.

Υπευθυνότητες

Το Γενικό Συμβούλιο μπορεί να θεωρηθεί ένα μεταβατικό σώμα. Αναλαμβάνει και πραγματοποιεί εργασίες που λαμβάνει από το Ευρωπαϊκό Νομισματικό Ίδρυμα (European Monetary Institute) τις οποίες η ΕΚΤ πρέπει να εκτελέσει στο “στάδιο 3” της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης (ONE) λόγω

του γεγονότος ότι δεν έχουν υιοθετήσει όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ το ευρώ ακόμα. Το Γενικό Συμβούλιο συμβάλλει με έναν συμβουλευτικό και συντονιστικό ρόλο στις λειτουργίες της ΕΚΤ και στις προετοιμασίες για πιθανή διεύρυνση της ευρωζώνης.

Το Γενικό Συμβούλιο συμβάλλει επίσης

- στις συμβουλευτικές λειτουργίες της ΕΚΤ
- στη συλλογή των στατιστικών πληροφοριών
- στην προετοιμασία των ετήσιων εκθέσεων της ΕΚΤ
- στην καθιέρωση των απαραίτητων κανόνων για την υποβολή έκθεσης των διαδικασιών που αναλαμβάνονται από τις εθνικές κεντρικές τράπεζες (NCBs)
- στον καθορισμό των συνθηκών της απασχόλησης των μελών του προσωπικού της ΕΚΤ και
- στις απαραίτητες προετοιμασίες προκειμένου να καθορίσει τις συναλλαγματικές ισοτιμίες των νομισμάτων των κρατών μελών με μια παρέκκλιση ενάντια στο ευρώ.

Σύμφωνα με το καταστατικό, το Γενικό Συμβούλιο θα σταματήσει να ισχύει ως όργανο μόλις εισαγάγουν όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ το ενιαίο νόμισμα.

Το καταστατικό προβλέπει τις περιόδους απασχόλησης των μελών του Κυβερνητικού Συμβουλίου. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου δεν μπορούν να επανεκλέγουν.

Οι διευθυντές των NCB και τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου έχουν τις εξής ασφάλειες κατά τη διάρκεια του αξιώματός τους:

- μια ελάχιστη περίοδο απασχόλησης, για τους κυβερνήτες των NCB, διάρκειας πέντε ετών
- μια μη ανανεώσιμη περίοδο απασχόλησης οκτώ ετών για τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΚΤ
- αφαίρεση δικαιώματος μόνο σε περίπτωση ανικανότητας ή κακής μεταχείρισης
- μόνο το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων είναι ικανό να επιλύσει οποιεσδήποτε διαφωνίες.

Οι μονάδες λειτουργίας της ΕΚΤ ομαδοποιούνται σε: Γενικές Διευθύνσεις (Directorates General), Διευθύνσεις (Directorates) και Τμήματα (Divisions), η γενική ευθύνη των οποίων εναπόκειται στο Διοικητικό Συμβούλιο. Οι οικονομικές ρυθμίσεις της ΕΚΤ διαφέρουν από εκείνες της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Η ΕΚΤ έχει το δικό της προϋπολογισμό.

Εκτός από τους οργανισμούς λήψης αποφάσεων, η εταιρική διακυβέρνηση της ΕΚΤ συμπεριλαμβάνει σώματα εξωτερικού και εσωτερικού ελέγχου:

Εξωτερικός Έλεγχος:

- Εξωτερικοί ελεγκτές
- Ελεγκτικό Συνέδριο

Εσωτερικός Έλεγχος:

- Εσωτερικός λογιστικός έλεγχος
- Δομή εσωτερικού ελέγχου
- Κώδικας Δεοντολογίας και κανόνες εμπορικών συναλλαγών των μελών
- Δημοσιονομική αρχή
- Ανώτερος υπάλληλος προστασίας δεδομένων
- Επιτροπή πρόληψης απάτης και εγκληματικότητας
- Εσωτερική επιτροπή ελεγκτών

Το καταστατικό του **ΕΣΚΤ** (ESCB) συμπεριλαμβάνει επίσης δύο στρώματα ελέγχου:

Εξωτερικός Έλεγχος:

- Εξωτερικοί ελεγκτές
- Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο.

Οι εξωτερικοί ελεγκτές ελέγχουν τους ετήσιους απολογισμούς του. Το ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο εξετάζει τη λειτουργική αποδοτικότητα της διαχείρισης της ΕΚΤ.

Οι εκθέσεις λογιστικού ελέγχου των εξωτερικών ελεγκτών δημοσιεύονται ως τμήμα της ετήσιας έκθεσης ΕΚΤ:

- Έκθεση Ελεγκτικού Συνεδρίου σχετικά με το λογιστικό έλεγχο της λειτουργικής αποδοτικότητας της διαχείρισης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας για το δημοσιονομικό έτος 2001, μαζί με τις απαντήσεις της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων).
- Έκθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου σχετικά με το λογιστικό έλεγχο της λειτουργικής αποδοτικότητας της διαχείρισης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας για το δημοσιονομικό έτος 2000, μαζί με τις απαντήσεις της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας.

Εσωτερικός Έλεγχος:

- Εσωτερικός λογιστικός έλεγχος

Ο εσωτερικός λογιστικός έλεγχος διεύθυνσης λειτουργεί κάτω από την άμεση ευθύνη του Διοικητικού Συμβουλίου. Η εξουσιοδότηση του εσωτερικού λογιστικού ελέγχου διεύθυνσης καθορίζεται στο χάρτη λογιστικού ελέγχου ΕΚΤ που εγκρίνεται από το Διοικητικό Συμβούλιο. Ο χάρτης καθιερώνεται βάσει των επαγγελματικών προτύπων που ισχύουν διεθνώς, ειδικότερα εκείνοι του ιδρύματος εσωτερικών ελεγκτών.

Η δομή εσωτερικού ελέγχου της ΕΚΤ είναι βασισμένη σε μια λειτουργική προσέγγιση. Κάθε οργανωτική μονάδα (τμήμα, διεύθυνση ή γενική διεύθυνση) είναι αρμόδια για τον εσωτερικό έλεγχο και την αποδοτικότητά της. Για να εξασφαλίσουν αυτό, οι επιχειρησιακές μονάδες εφαρμόζουν ένα σύνολο λειτουργικών διαδικασιών ελέγχου μέσα στον τομέα ευθύνης τους.

Εκτός από αυτούς τους ελέγχους, ορισμένες οργανωτικές μονάδες συμβουλεύουν και κάνουν επίσης προτάσεις στο Διοικητικό Συμβούλιο σε συγκεκριμένα ζητήματα ελέγχου.

Δημοσιονομική αρχή

Η δημοσιονομική αρχή της ΕΚΤ περιβάλλεται στο Συμβούλιο κυβέρνησης και εγκρίνει τον προϋπολογισμό της ΕΚΤ, που συμμορφώνεται με μια πρόταση που υποβάλλεται από το Διοικητικό Συμβούλιο. Επιπλέον, η Επιτροπή προϋπολογισμών βοηθά το Συμβούλιο κυβέρνησης σε θέματα σχετικά με τον προϋπολογισμό της ΕΚΤ.

1.2.3 Στόχος ΕΣΚΤ: Η διατήρηση της σταθερότητας των τιμών

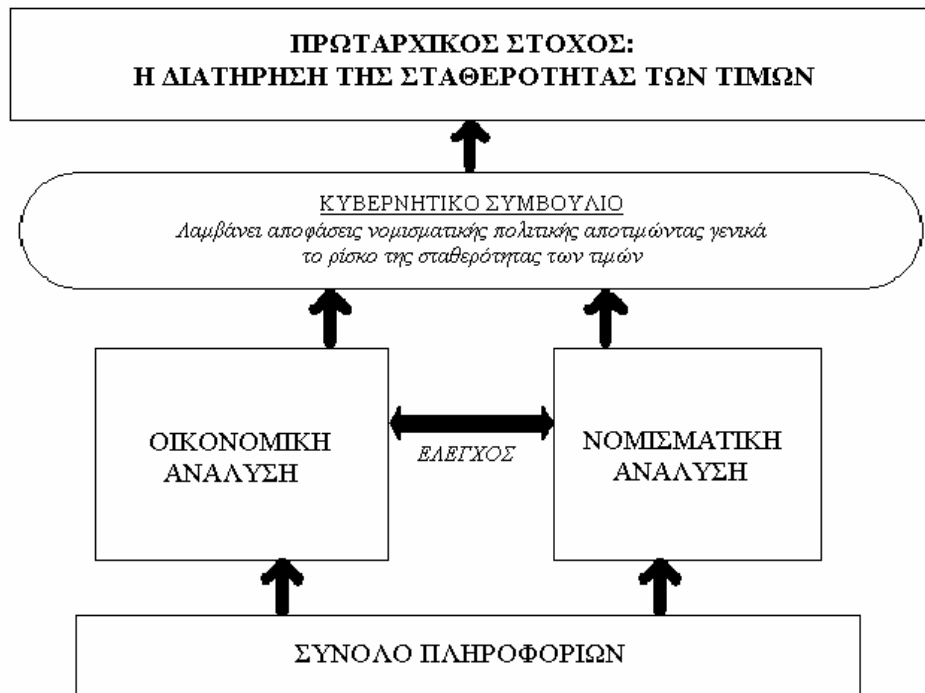
Πρωταρχικός στόχος του Eurosystem είναι να διατηρεί τη σταθερότητα των τιμών στην ευρωζώνη, προστατεύοντας κατά συνέπεια την αγοραστική δύναμη του ευρώ. Η εξασφάλιση σταθερών τιμών είναι η σημαντικότερη συμβολή που μπορεί να έχει η νομισματική πολιτική προς την επίτευξη ευνοϊκού οικονομικού περιβάλλοντος και του υψηλού επιπέδου απασχόλησης. Το Eurosystem υποστηρίζει επίσης τις γενικές οικονομικές πολιτικές της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και ενεργεί σύμφωνα με τις αρχές μιας ελεύθερης αγοράς.

Η σταθερότητα τιμών έχει οριστεί ως μια ετήσια αύξηση στις τιμές διάθεσης στην κατανάλωση κάτω από 2%. Οι τιμές επηρεάζονται από ποικίλους παράγοντες, όπως οι διακυμάνσεις στις τιμές των πρώτων υλών ή οι αλλαγές στην έμμεση φορολογία. Επομένως, ο στόχος είναι να διατηρηθεί ένα σταθερό επίπεδο τιμών μεσοπρόθεσμα. Οι εποχιακές διακυμάνσεις και άλλα βραχυπρόθεσμα αποτελέσματα δεν πρέπει να θεωρούνται ως απόκλιση από το στόχο της σταθερότητας τιμών.

Περαιτέρω στόχοι

- **Τραπεζογραμμάτια:** η ΕΚΤ έχει το αποκλειστικό δικαίωμα να εγκρίνει την έκδοση των τραπεζογραμματίων μέσα στην περιοχή του ευρώ.
- **Στατιστικές:** σε συνεργασία με τις NCB, η ΕΚΤ συλλέγει τις στατιστικές πληροφορίες απαραίτητες για την πραγματοποίηση των στόχων, είτε από τις εθνικές αρχές είτε άμεσα από τους οικονομικούς φορείς.

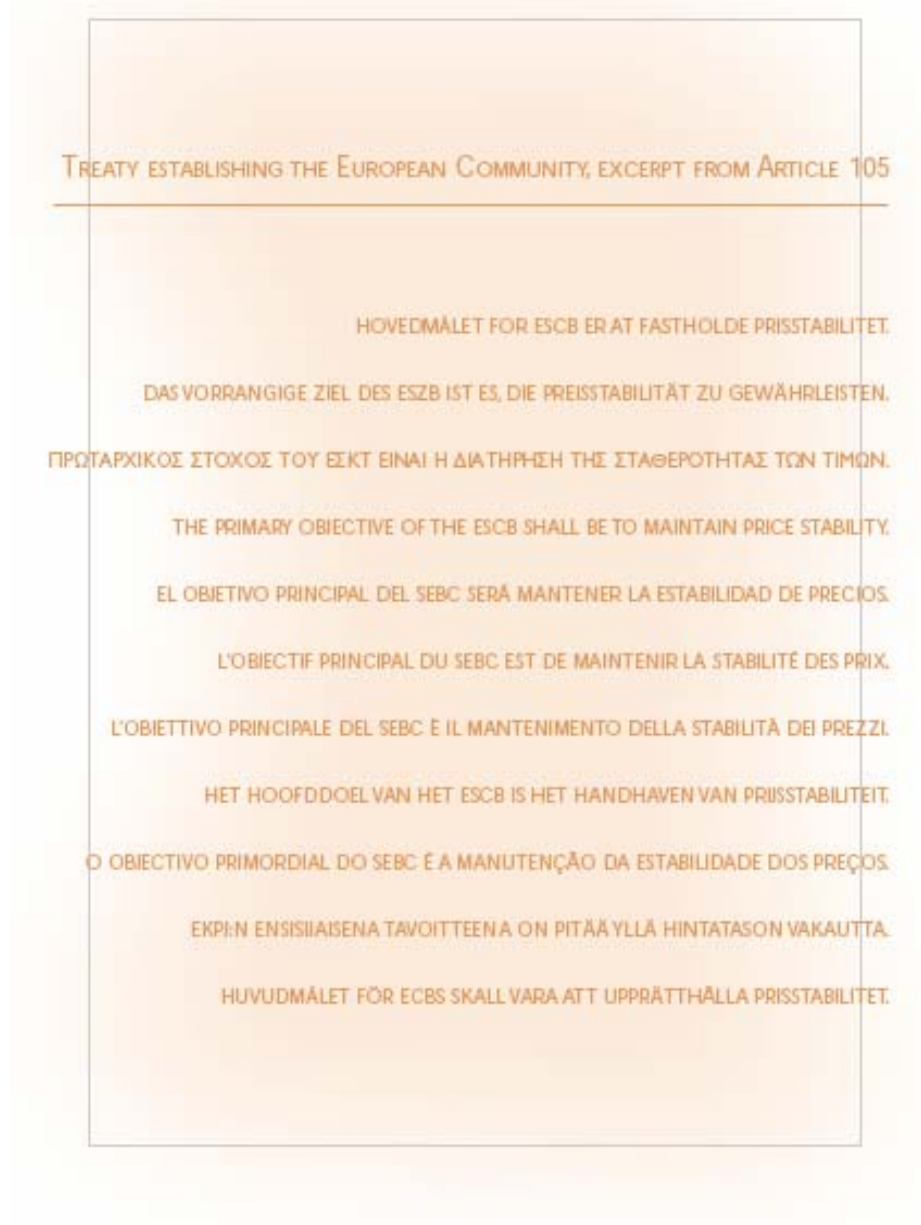
- **Οικονομική σταθερότητα & επίβλεψη:** το Eurosystem συμβάλλει στον ομαλό χειρισμό των πολιτικών που ακολουθούνται από τις σχετικές υπεύθυνες αρχές με τη συνετή επίβλεψη των πιστωτικών ιδρυμάτων και τη σταθερότητα του οικονομικού συστήματος.
- **Διεθνής & ευρωπαϊκή συνεργασία:** η ΕΚΤ διατηρεί επαφές με σχετικά ιδρύματα και οργανισμούς και εντός της ΕΕ και διεθνώς προκειμένου να πραγματοποιήσει τους στόχους του Eurosystem.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ προέβη, στις 8 Μαΐου 2003, σε μια διεξοδική αξιολόγηση της στρατηγικής της νομισματικής πολιτικής της ΕΚΤ, η οποία αποτελείται από δύο άξονες:

- ο το στρατηγικό στόχο, που συνίσταται σε έναν ποσοτικό ορισμό της σταθερότητας των τιμών, και
- ο τα μέσα τακτικής για την επίτευξη του στόχου (δύο πυλώνες αξιολόγησης των κινδύνων διατάραξης της σταθερότητας των τιμών).

Κατά τη συνεδρίαση που πραγματοποίησε στις 8 Μαΐου 2003 το ΔΣ της ΕΚΤ διευκρίνισε ότι στο πλαίσιο του στόχου της σταθερότητας των τιμών, επιδίωξή της θα είναι η διατήρηση του πληθωρισμού σε επίπεδα χαμηλότερα μεν αλλά πλησίον του 2% μεσοπρόθεσμα.

Συνθήκη Τδρυσης της ΕΚ

1.2.4 Ανεξαρτησία Κεντρικών Τραπεζών

Στο τέλος της περιόδου του μεσοπολέμου ο Plumbtree έγραψε ότι «μια από τις βασικές αρχές της αποδεκτής τραπεζικής σκέψης είναι η σημασία του να είναι οι κεντρικές τράπεζες πολιτικά ανεξάρτητες.»

Η πληθωριστική εμπειρία της δεκαετίας του '60 στην πρόσφατη δεκαετία του '80, κατά τη διάρκεια της οποίας ο κόσμος έζησε για πρώτη φορά μια γενικά ειρηνική περίοδο, κατέστησε σαφή τη σχέση μεταξύ της επεκτατικής νομισματικής πολιτικής και του πληθωρισμού. Η άποψη που αναπτύσσεται είναι ότι εάν οι κεντρικές τράπεζες ήταν λιγότερο επιρρεπείς στην κυβερνητική πίεση, θα διατηρούσαν χαμηλότερο πληθωρισμό. Η επιθυμία για περισσότερη ανεξαρτησία τίθεται τώρα σε εφαρμογή.

Η ανεξαρτησία είναι ζωτικής σημασίας στη λειτουργική επιτυχία οποιασδήποτε κεντρικής τράπεζας. Σύμφωνα με τις διατάξεις της Συνθήκης για την ίδρυση του Ευρωπαϊκής Κοινότητας, το Eurosystem εξασφαλίζει πλήρη ανεξαρτησία στην εκτέλεση των στόχων: ούτε η ΕΚΤ, ούτε οι εθνικές κεντρικές τράπεζες του Eurosystem, ούτε οποιοδήποτε μέλος των οργανισμών λήψης αποφάσεων θα επιδιώξει ή θα πάρει οδηγίες από οποιοδήποτε άλλο σώμα. Τα θεσμικά όργανα της Κοινότητας, οι οργανισμοί και οι κυβερνήσεις των κρατών μελών είναι υποχρεωμένα να τηρούν αυτή την αρχή και δεν πρέπει να επιδιώκουν να επηρεάζουν τα μέλη των οργανισμών λήψης αποφάσεων της ΕΚΤ ή των εθνικών κεντρικών τραπεζών. Το Eurosystem έχει επίσης τις προδιαγραφές και τις απαραίτητες ικανότητες να διευθύνει μια αποδοτική νομισματική πολιτική.

Η ΕΚΤ έχει τον προϋπολογισμό της, ανεξάρτητο από αυτόν του Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Αυτό σημαίνει ότι η διοίκηση της ΕΚΤ είναι πολύ μακριά από οικονομικά συμφέροντα της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

Το κεφάλαιο της ΕΚΤ δεν προέρχεται από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα αλλά έχει προσυπογραφεί και έχει κατατεθεί από τις εθνικές κεντρικές τράπεζες. Τα μερίδια κάθε κράτους μέλους στο ακαθάριστο εγχώριο προϊόν και ο πληθυσμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθορίζουν το ποσό της συνδρομής για κάθε εθνική κεντρική τράπεζα. Τα μέλη των οργανισμών λήψης αποφάσεων της ΕΚΤ μπορούν να απολυθούν για κακή μεταχείριση ή για ανικανότητα εκτέλεσης των καθηκόντων τους.

Η ανεξαρτησία της ΕΚΤ συμβάλλει στη διατήρηση της σταθερότητας τιμών. Ούτε η ΕΚΤ ούτε οι εθνικές κεντρικές τράπεζες (NCBs), ούτε οποιοδήποτε μέλος των οργανισμών λήψης αποφάσεων της, δεν έχουν την άδεια για να επιδιώξουν ή να πάρουν οδηγίες από τα όργανα ή τους οργανισμούς Ευρωπαϊκής Κοινότητας, από οποιαδήποτε κυβέρνηση κάποιου κράτους-μέλους της ΕΕ ή από οποιοδήποτε άλλο σώμα.

Τα θεσμικά όργανα της Κοινότητας, οι οργανισμοί και οι κυβερνήσεις των κρατών μελών πρέπει να τηρήσουν αυτήν την αρχή και να μην επιδιώξουν να επηρεάσουν τα μέλη των οργανισμών λήψης αποφάσεων της ΕΚΤ (άρθρο 108 της Συνθήκης).

1.2.5 Αξιοπιστία & Διαφάνεια

Σήμερα, οι περισσότερες κεντρικές τράπεζες, συμπεριλαμβανομένης της ΕΚΤ, θεωρούν την αξιοπιστία και τη διαφάνεια κρίσιμα ζητήματα. Αυτό ισχύει ειδικά για το πλαίσιο νομισματικής πολιτικής της. Για να διατηρήσει την αξιοπιστία της, μια ανεξάρτητη κεντρική τράπεζα πρέπει να είναι σαφής για τις ενέργειές της. Η ΕΚΤ δίνει μεγάλη προτεραιότητα στην αποτελεσματική επικοινωνία με το κοινό.

Γι' αυτό το λόγο η ΕΚΤ και οι άλλοι φορείς παρέχουν στο ευρύ κοινό και στις αγορές τις σχετικές πληροφορίες για τη στρατηγική της, τις αποφάσεις καθώς επίσης και τις διαδικασίες της κατά τρόπο ανοικτό και σαφή.

Η ΕΚΤ δημοσιεύει κάθε εβδομάδα την οικονομική δήλωση του Eurosystem. Αυτή η εβδομαδιαία δημοσίευση απεικονίζει τις νομισματικές και οικονομικές συναλλαγές του Eurosystem κατά τη διάρκεια της προηγούμενης εβδομάδας. Η ΕΚΤ πρέπει να δημοσιεύσει εκθέσεις σχετικά με τις δραστηριότητες του ΕΣΚΤ τουλάχιστον μία φορά την εβδομάδα για χρονικό διάστημα ενός τετάρτου. Πρέπει επίσης να συντάξει μια ετήσια έκθεση σχετικά με αυτές τις δραστηριότητες και με τη νομισματική πολιτική του προηγούμενου και του τρέχοντος έτους για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο της ΕΕ, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο. Περαιτέρω λεπτομέρειες για τις απόψεις του Κυβερνητικού Συμβουλίου σχετικά με την οικονομική κατάσταση και τις προοπτικές για τις εξελίξεις των τιμών δημοσιεύονται στο μηνιαίο δελτίο της ΕΚΤ, το οποίο είναι διαθέσιμο και στις 11 επίσημες γλώσσες της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

Οι δημοσιεύσεις της ΕΚΤ είναι διαθέσιμες στην ιστοσελίδα της ΕΚΤ. Η ιστοσελίδα προσφέρει μία πλήρη σειρά δημοσιεύσεων της ΕΚΤ, καθώς επίσης και συνδέσεις με τις ιστοσελίδες των 15 εθνικών κεντρικών τραπεζών της ΕΕ. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο μπορεί να διοργανώσει μια γενική συζήτηση σχετικά με την ετήσια έκθεση της ΕΚΤ.

Η ΕΚΤ δημοσιεύει:

- ένα μηνιαίο δελτίο (και ένα τριμηνιαίο),
- μια παγιωμένη εβδομαδιαία οικονομική δήλωση
- ετήσιες εκθέσεις.

Η ΕΚΤ έχει μια αμοιβαία σχέση με το Συμβούλιο της ΕΕ. Αφ' ενός, ο Πρόεδρος του Συμβουλίου της ΕΕ μπορεί να συμμετέχει στις συνεδριάσεις του Κυβερνητικού Συμβουλίου και του Γενικού Συμβουλίου της ΕΚΤ. Αφ' ετέρου, ο Πρόεδρος της ΕΚΤ προσκαλείται στις συνεδριάσεις του Συμβουλίου της ΕΕ όταν συζητά το Συμβούλιο για θέματα σχετικά με τους στόχους του ΕΣΚΤ. Εκτός από επίσημες και ανεπίσημες συνεδριάσεις του Συμβουλίου Ecofin (που συγκεντρώνει υπουργούς οικονομίας και οικονομικών της ΕΕ), ο Πρόεδρος παίρνει επίσης μέρος στις συνεδριάσεις του Eurogroup (που αφορά συνεδριάσεις των υπουργών οικονομίας και οικονομικών των χωρών της ευρωζώνης). Οι κυβερνήτες από τις εθνικές κεντρικές τράπεζες λαμβάνουν μέρος στο άτυπο Συμβούλιο Ecofin. Η ΕΚΤ και οι εθνικές κεντρικές τράπεζες της ΕΕ αντιπροσωπεύονται επίσης από την Επιτροπή Οικονομίας και Οικονομικών (Economic and Financial Committee), ένα συμβουλευτικό κοινοτικό σώμα το οποίο εξετάζει μια σειρά ευρωπαϊκών ζητημάτων οικονομικής πολιτικής.

Η ισχυρή δέσμευση για διαφάνεια επιβάλλει μέγιστη προσοχή στο σχεδιασμό της πολιτικής. Πρέπει να εξασφαλιστεί το ότι οι πολιτικές αποφάσεις είναι συνεπείς κατά τη διάρκεια του χρόνου. Η διευκόλυνση της δημόσιας διερεύνησης των ενεργειών νομισματικής πολιτικής ενισχύει τα κίνητρα για τους οργανισμούς λήψης αποφάσεων για να εκπληρώσουν τις εξουσιοδοτήσεις τους με τον καλύτερο δυνατό τρόπο.

Η ΕΚΤ αναγγέλλει δημόσια τη στρατηγική της νομισματικής πολιτικής της. Αυτό βοηθά τις αγορές να κατανοήσουν το συστηματικό σχέδιο της νομισματικής πολιτικής. Καθιστά τις πολιτικές κινήσεις προβλέψιμες για τις αγορές σε μεσοπρόθεσμη διάρκεια. Οι προσδοκίες αγοράς μπορούν έτσι να διαμορφωθούν αποτελεσματικότερα και επακριβώς.

Λόγω του ότι η αγορά προσδοκεί πολιτικές απαντήσεις, επιτρέπεται μια γρήγορη εφαρμογή αλλαγών στις οικονομικές μεταβλητές της νομισματικής πολιτικής. Αυτό μπορεί να επιταχύνει τις οποιεσδήποτε απαραίτητες οικονομικές

ρυθμίσεις και να ενισχύσει ενδεχομένως την αποτελεσματικότητα της νομισματικής πολιτικής.

Η διαφάνεια βοηθά το κοινό να κατανοήσει τη νομισματική πολιτική της ΕΚΤ. Η δημόσια κατανόηση καθιστά την πολιτική πιο αξιόπιστη και αποτελεσματική.

1.2.6 Στρατηγική και όργανα

Ο συγκεκριμένος τρόπος με τον οποίο η ΕΚΤ ακολουθεί τον αρχικό στόχο, τη διατήρηση της σταθερότητας τιμών, καθορίζεται από τη λεγόμενη στρατηγική νομισματικής πολιτικής. Το Κυβερνητικό Συμβούλιο έχει επιλέξει μια στρατηγική νομισματικής πολιτικής που εξασφαλίζει όσο το δυνατόν περισσότερη συνοχή με τις στρατηγικές που ακολούθησαν οι εθνικές κεντρικές τράπεζες πριν από τη νομισματική ένωση. Συγχρόνως, η έναρξη της κυκλοφορίας του ευρώ συνεπάγεται μια απολύτως νέα κατάσταση. Αυτό έχει ληφθεί υπόψη στη νομισματική πολιτική που αναπτύσσεται.

Μετά από μία προπαρασκευαστική εργασία για τις πιθανές στρατηγικές, οι μόνες ρεαλιστικές επιλογές για το ΕΣΚΤ ήταν η νομισματική στοχοθέτηση ή η στοχοθέτηση πληθωρισμού.

Ένα από τα κριτήρια για την επιλογή του νομίσματος ως στόχου ήταν «ότι αυτή είναι μια ευθύνη της κεντρικής τράπεζας διότι οι εξελίξεις της πορείας του νομίσματος είναι υπό έλεγχό της.» Μια πρόσθετη έλξη για τη νομισματική στοχοθέτηση είναι ότι αυτή η στρατηγική ήταν επιτυχώς εφαρμοσμένη από την Ομοσπονδιακή Τράπεζα πριν την ΟΝΕ. Η υιοθέτηση της νομισματικής στοχοθέτησης επομένως βοήθησε το ΕΣΚΤ να κληρονομήσει λίγη από την αξιοπιστία της Ομοσπονδιακής Τράπεζας. Μειονέκτημα είναι ο υψηλός βαθμός αβεβαιότητας λόγω της συμπεριφοράς του νομίσματος μετά από την έναρξη λειτουργίας της νομισματικής ένωσης.

Η στοχοθέτηση πληθωρισμού είναι ελκυστική επειδή τελικά η σταθερότητα τιμών είναι και αυτή ευθύνη της κεντρικής τράπεζας. Πράγματι, πολύ πρόσφατα κεντρικές τράπεζες, όπως η τράπεζα της Αγγλίας, που επέλεξε στόχους πληθωρισμού γρήγορα απέκτησε την αξιοπιστία για την εξασφάλιση σταθερότητας στις τιμές. Το βασικό μειονέκτημα εδώ είναι η δυσκολία πρόβλεψης του πληθωρισμού.

Προκειμένου να επιτευχθεί ο αρχικός στόχος, η σταθερότητα τιμών, το Eurosystem διαθέτει ένα σύνολο οργάνων νομισματικής πολιτικής.

Τα σημαντικότερα όργανα

- ✓ Οι κύριες διαδικασίες αναχρηματοδότησης (main refinancing operations) χρησιμοποιούνται για να παρέχουν στα τραπεζικά συστήματα ικανοποιητική ρευστότητα και για να επισημαίνουν τη γενική θέση της νομισματικής πολιτικής. Διεξάγονται μία φορά την εβδομάδα και έχουν διάρκεια δύο εβδομάδων.
- ✓ Οι μακροπρόθεσμες διαδικασίες αναχρηματοδότησης (longer-term refinancing operations) διεξάγονται μηνιαία και έχουν μια διάρκεια τριών μηνών.
- ✓ Υπάρχουν επίσης δύο μόνιμες εγκαταστάσεις (standing facilities). Τα επιτόκια σε αυτές τις μόνιμες εγκαταστάσεις διαμορφώνουν έναν μέσο για τις μετακινήσεις των επιτοκίων αγοράς.
- ✓ Οι διαδικασίες ακριβούς καθορισμού (Fine-tuning operations) εκτελούνται σε ειδική βάση. Επίσης συγκεκριμένος στόχος είναι να ομαλοποιηθούν τα αποτελέσματα στα ποσοστά διακυμάνσεων ρευστότητας στην αγορά.
- ✓ Με την επιβολή των ελάχιστων προδιαγραφών αποθεματοποίησης (minimum reserve requirements) στα πιστωτικά ιδρύματα η ΕΚΤ στοχεύει να σταθεροποιήσει την απαίτηση για τα χρήματα κεντρικών τραπεζών. Κάθε πιστωτικό ίδρυμα πρέπει να κρατήσει ένα ορισμένο ποσοστό των καταθέσεων των πελατών του σε κατάθεση Eurosystem. Αυτό σταθεροποιεί στη συνέχεια τα επιτόκια αγοράς.

1.2.7 Στατιστικά Στοιχεία

Η ΕΚΤ σε συνεργασία με τις NCB, συλλέγει, όπως προαναφέρθηκε, τις απαραίτητες στατιστικές πληροφορίες για την πραγματοποίηση των στόχων, είτε από τις εθνικές αρχές είτε άμεσα από τους οικονομικούς φορείς.

Ο κύριος σκοπός των στατιστικών της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) είναι να υποστηρίξει τη νομισματική πολιτική της ΕΚΤ και τους στόχους του Eurosystem και του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών (ΕΣΚΤ (ESCB)).

Οι στατιστικές αυτές της ΕΚΤ αναπτύσσονται, συλλέγονται, συντάσσονται και δημοσιεύονται με τη βοήθεια των Εθνικών Κεντρικών Τραπεζών. Οι Εθνικές Κεντρικές Τράπεζες συλλέγουν τα στοιχεία από τα πιστωτικά ιδρύματα και από τις πηγές στις αντίστοιχες χώρες και υπολογίζουν τα σύνολα σε εθνικό επίπεδο και τα αποστέλλουν στην ΕΚΤ. Η ΕΚΤ έπειτα τα συντάσσει για λογαριασμό ολόκληρης την περιοχής του ευρώ. Αυτό σημαίνει ότι τα εθνικά στοιχεία πρέπει να βασίζονται σε ένα κοινό σύνολο ορισμών έτσι ώστε είναι συγκρίσιμα.

Οι βασικές κατηγορίες στατιστικών που δημοσιεύονται από την ΕΚΤ είναι:

- Νομισματικές, τραπεζικές και οικονομικές στατιστικές
- Στατιστικές ισοζυγίου πληρωμών
- Οικονομικοί απολογισμοί
- Στατιστικές κυβερνητικής χρηματοδότησης
- Στατιστικές που αφορούν το HICP (Harmonised Index of Consumer Prices),
- Στατιστικές για τις τιμές, δαπάνες, παραγωγή και αγορά εργασίας

Ένα ευρύ φάσμα των στατιστικών δημοσιεύεται μηνιαία και τριμηνιαία δελτία τύπου. Στατιστικές όσον αφορά τις πρόσφατες οικονομικές εξελίξεις στην περιοχή του ευρώ και στα κράτη μέλη της ΕΕ συνοψίζονται επίσης σε ένα βιβλίο στατιστικής. Το βιβλίο στατιστικής περιέχει τις συγκρίσεις για την ευρωζώνη, την ΕΕ, τις Ηνωμένες Πολιτείες και την Ιαπωνία. Αυτές οι στατιστικές μπορούν επίσης να βρεθούν στο τμήμα στατιστικών της ιστοσελίδας της ΕΚΤ.

Ακολουθεί ένα μικρό δείγμα αυτών των στατιστικών:

- ❖ *Κύρια συνδρομή των Εθνικών Κεντρικών Τραπεζών της ευρωζώνης στο κεφάλαιο της ΕΚΤ*

Σύμφωνα με στοιχεία της 29^{ης} Απριλίου του 2004, οι πλήρως κατατεθειμένες συνδρομές των Εθνικών Κεντρικών Τραπεζών της ευρωζώνης στο κεφάλαιο της ΕΚΤ

ανέρχονται στο ποσό των 3.978,226,562.17€ σε συνολικά 5,564,669,247.19€ χρέος. Δηλαδή έχει εξοφληθεί το 71.4908% του συνολικού χρέους.

Εθνικές Κεντρικές Τράπεζες εντός ευρωζώνης		
NCB	Capital key %	Paid-up capital (€)
Nationale Bank van België / Banque Nationale de France	2.5502	141,910,195.14
Deutsche Bundesbank	21.1364	1,176,170,750.76
Bank of Greece	1.8974	105,584,034.30
Banco de España	7.7758	432,697,551.32
Banque de France	14.8712	827,533,093.09
Central Bank & Financial Services Authority of Ireland	0.9219	51,300,685.79
Banca d'Italia	13.0516	726,278,371.47
Banque centrale du Luxembourg	0.1568	8,725,401.38
De Nederlandsche Bank	3.9955	222,336,359.77
Oesterreichische Nationalbank	2.0800	115,745,120.34
Banco de Portugal	1.7653	98,233,106.22
Suomen Pankki – Finlands Bank	1.2887	71,711,892.59
Total	71.4908	3,978,226,562.17

Οι Εθνικές Κεντρικές Τράπεζες των 13 κρατών μελών εκτός ευρωζώνης συμβάλλουν στις λειτουργικές δαπάνες που αναλαμβάνει η ΕΚΤ λόγω της συμμετοχής της στο Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών (ΕΣΚΤ (ESCB)). Οπότε καλούνται να καταθέσουν ένα ελάχιστο ποσοστό του μετοχικού κεφαλαίου τους. Από την 1^η Μαΐου του 2004 αυτές οι συνεισφορές αντιπροσωπεύουν το 7% του μετοχικού κεφαλαίου, που ανέρχεται σε συνολικά 111,050,987.95€.

Εθνικές Κεντρικές Τράπεζες εκτός ευρωζώνης (από 1 Μαΐου 2004)		
NCB	Capital key %	Paid-up capital (€)
Danmarks Nationalbank	1.5663	6,101,159.01
Sveriges Riksbank	2.4133	9,400,451.41
Bank of England	14.3822	56,022,530.23
Subtotal initial non-euro area NCBs	18.3618	71,524,140.65
Česká národní banka	1.4584	5,680,859.54
Eesti Pank	0.1784	694,915.90
Central Bank of Cyprus	0.1300	506,384.90
Latvijas Banka	0.2978	1,160,010.95
Lietuvos bankas	0.4425	1,723,656.30
Magyar Nemzeti Bank	1.3884	5,408,190.75
Central Bank of Malta	0.0647	252,023.87
Narodowy Bank Polski	5.1380	20,013,889.41
Banka Slovenije	0.3345	1,302,967.30
Národná banka Slovenska	0.7147	2,783,948.38
Subtotal new non-euro area NCBs	10.1474	39,526,847.30
Total	28.5092	111,050,987.95

Αξίζει να σημειώσουμε ότι οι Εθνικές Κεντρικές Τράπεζες εκτός ευρωζώνης δεν έχουν δικαίωμα για να λάβουν οποιοδήποτε μερίδιο των κερδών της ΕΚΤ, ούτε είναι υποχρεωμένες να χρηματοδοτήσουν οποιεσδήποτε απώλειες της ΕΚΤ.

1.3 Ευρώ και ΕΤΣ

Ο σημαντικότερος παράγοντας που επηρέασε καθοριστικά το πλαίσιο λειτουργίας του ευρωπαϊκού χρηματοπιστωτικού συστήματος είναι η νομισματική ενοποίηση. Η εισαγωγή του ενιαίου νομίσματος δημιούργησε τις ουσιαστικές προϋποθέσεις για την περαιτέρω εμβάθυνση στην ευρωπαϊκή χρηματοοικονομική ολοκλήρωση. Το ευρώ είναι το πιο απτό σύμβολο μιας κοινής «ευρωπαϊκής ταυτότητας» και ασκεί ισχυρή επίδραση στην οικονομική ανάπτυξη της ευρωζώνης.

Από την 1^η Ιανουαρίου 1999 η Ευρώπη είχε ένα νέο νόμισμα, το ευρώ. Το ευρώ αντικατέστησε τα εθνικά νομίσματα 11 χωρών: Βέλγιο, Γερμανία, Ισπανία, Γαλλία, Ιρλανδία, Ιταλία, Λουξεμβούργο, Ολλανδία, Αυστρία, Πορτογαλία και Φινλανδία. Την 1^η Ιανουαρίου του 2001 αντικαταστάθηκε το εθνικό νόμισμα και της Ελλάδας. Αυτές οι 12 χώρες ανήκουν στη γνωστή πλέον ζώνη του ευρώ (ευρωζώνη). Δεν έχουν υιοθετήσει ακόμα το ευρώ η Δανία, η Σουηδία και το Ηνωμένο Βασίλειο όπως προαναφέρθηκε καθώς και τα 10 νέα κράτη-μέλη.

Η εισαγωγή ενός ενιαίου νομίσματος για περισσότερα από 300 εκατομμύρια Ευρωπαίους πολίτες παρέχει τεράστια οφέλη και για καταναλωτές και επιχειρήσεις. Διευκολύνει επίσης εμπορικές συναλλαγές των αγαθών και των υπηρεσιών μεταξύ των χωρών της ευρωζώνης, ενισχύοντας κατά συνέπεια την δύναμη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ο κίνδυνος διακύμανσης συναλλαγματικών ισοτιμιών περιορίζεται μόνο στο εμπόριο με τις χώρες εκτός ευρωζώνης.

Οι χώρες που επιθυμούν να υιοθετήσουν το ενιαίο νόμισμα πρέπει να πληρούν έναν αριθμό από οικονομικές προϋποθέσεις: χαμηλό πληθωρισμό, σταθερές συναλλαγματικές ισοτιμίες κ.α. Πρέπει επίσης να εξασφαλίζουν την πολιτική ανεξαρτησία των εθνικών κεντρικών τραπεζών τους. Η τήρηση των κριτηρίων σύγκλισης, των κριτηρίων του Μάαστριχτ, έβαλε στέρεες βάσεις πριν την προώθηση του νέου νομίσματος.

Οι επιπτώσεις από την εφαρμογή του ΕΥΡΩ θα είναι ιδιαίτερα ορατές στις **τραπεζικές δραστηριότητες** που αφορούν:

- την αγορά συναλλάγματος
- τα συστήματα πληρωμών
- τη διατραπεζική αγορά
- την καταθετική δραστηριότητα και δανειστική δραστηριότητα μεγάλων ποσών
- τη διεθνή δραστηριότητα

- την αγορά ομολόγων
- την αγορά παραγώγων
- τις αγορές επενδυτικών υπηρεσιών

Από την εφαρμογή του ενιαίου νομίσματος και την αναγκαία εναρμόνιση των αγορών, προκύπτουν άμεσα ή έμμεσα **σημαντικά οφέλη** για τον τραπεζικό κλάδο, τα οποία έχουν σχέση με:

- ✖ την εξάλειψη της συναλλαγματικής αβεβαιότητας
- ✖ τη μείωση του κόστους συναλλαγών λόγω της εξάλειψης του κόστους μετατροπής των εθνικών νομισμάτων, του κόστους λογιστικής παρακολούθησης, ελέγχων κ.λ.π.
- ✖ την εξάλειψη ή εκλογίκευση των υφιστάμενων διοικητικών περιορισμών (π.χ. μείωση του ποσοστού υποχρεωτικών δεσμεύσεων επί των καταθέσεων κ.ά.)
- ✖ την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων στην μεγάλη αμιγή ευρωπαϊκή αγορά και σε διευρυμένο φάσμα πελατών
- ✖ τη μείωση του κόστους για την παρακολούθηση και κάλυψη των συναλλαγματικών κινδύνων
- ✖ την ταχύτητα, ασφάλεια και το μειωμένο κόστος των διασυνοριακών συναλλαγών
- ✖ τη βελτίωση των όρων δανεισμού (επιτόκια, προμήθειες κ.λ.π.) και την απλούστευση της χρηματοοικονομικής διαχείρισης τόσο για τις Τράπεζες όσο και για τις επιχειρήσεις
- ✖ στην αύξηση του όγκου του διασυνοριακού εμπορίου με τις χώρες της Νομισματικής Ένωσης
- ✖ τη διεύρυνση της παρουσίας στις αγορές ομολόγων, είτε αυτές είναι ευρωπαϊκές είτε αναδυόμενες.

1.4 Ελληνικό Τραπεζικό Σύστημα και ΕΤΣ

1.4.1 Γενικά

Η Οικονομική και Νομισματική Ένωση, η οποία μετά την ολοκλήρωσή της θα χαρακτηρίζεται σαν ένα σταθερό περιβάλλον με υψηλούς ρυθμούς οικονομικής ανάπτυξης, χαμηλό πληθωρισμό, επιτόκια, και περιορισμένη συναλλαγματική αβεβαιότητα, είναι προφανές ότι θα έχει, μακροπρόθεσμα, θετικές επιδράσεις στον ευρωπαϊκό τραπεζικό τομέα και ειδικότερα στον ελληνικό χρηματοπιστωτικό χώρο.

Η ένταξη στην ΟΝΕ και η καθιέρωση του ευρώ στην Ελλάδα θα επιφέρει σημαντικές μεταβολές στη μορφολογία του ελληνικού τραπεζικού τοπίου καθώς και στις χρηματοπιστωτικές δραστηριότητες με κύριο άξονα τον εκσυγχρονισμό και την εναρμόνιση της στα διεθνή πρότυπα λειτουργίας των αγορών.

Οι ελληνικές τράπεζες οι οποίες λειτουργούσαν επί πολλά χρόνια σε ένα οικονομικό περιβάλλον που χαρακτηρίζονταν από μακροοικονομικές ανισορροπίες, υψηλά επιτόκια, διοικητικούς και θεσμικούς περιορισμούς οι οποίοι στρέβλωναν σε αρκετές περιπτώσεις τον ανταγωνισμό και δεν διευκόλυναν την ανάπτυξη, έχουν πολλά περισσότερα να κερδίσουν από τη λειτουργία στο περιβάλλον της ΟΝΕ και να δραστηριοποιηθούν σε μια πιο μεγάλη και πολύ πιο πλούσια αγορά από την ελληνική.

“Οι ελληνικές τράπεζες, σε σύγκριση με τις ανταγωνίστριές της σε ορισμένες ανεπτυγμένες οικονομίες, ιδιαίτερα δε εκείνες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, έχουν να επιδείξουν σημαντικά συγκριτικά πλεονεκτήματα.

Πρώτον, έχουν υψηλό δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας και επομένως το ελληνικό τραπεζικό σύστημα χαρακτηρίζεται από υψηλό βαθμό σταθερότητας.

Δεύτερον, οι ελληνικές τράπεζες παρουσιάζουν ικανοποιητική κερδοφορία, παρά την όποια ανελαστικότητα όσον αφορά το σκέλος των εξόδων. Ήδη το ελληνικό τραπεζικό σύστημα έχει πλήρως και επιτυχώς προσαρμοστεί στα νέα δεδομένα λειτουργίας μέσα στο πλαίσιο της ΟΝΕ. Κατά το πρώτο 9μηνο του 2003 τα προ φόρων κέρδη των μεγαλύτερων ελληνικών τραπεζικών ομίλων αυξήθηκαν κατά 34 %. Η οργανική κερδοφορία, τα κέρδη από αμιγώς τραπεζικές εργασίες, βελτιώθηκαν κατά 33 % κατά το πρώτο 9μηνο του 2003 σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά.

Καθοριστικός υπήρξε ο ρόλος του ελληνικού τραπεζικού συστήματος στην οικονομική ανάπτυξη. Η πιστωτική επέκταση τα τελευταία χρόνια, τροφοδοτούμενη από τα χαμηλά επιτόκια, έχει συμβάλει στη διατήρηση υψηλών ρυθμών ανάπτυξης. Την τριετία 1999-2002 ο ρυθμός αύξησης του δανεισμού του ιδιωτικού τομέα ήταν πενταπλάσιος εκείνου της ευρωζώνης. Η ραγδαία πιστωτική ανάπτυξη των προηγούμενων ετών αντισταθμίζεται από το γεγονός ότι τους τελευταίους μήνες ο ρυθμός πιστωτικής επέκτασης έχει σχετικά επιβραδυνθεί, ιδίως όσον αφορά τα νοικοκυριά.

Παρά την αύξηση του ιδιωτικού δανεισμού τα τελευταία χρόνια, οι δυνατότητες περαιτέρω μεγέθυνσης εξακολουθούν να είναι σημαντικές. Ο τραπεζικός δανεισμός για τα νοικοκυριά ως ποσοστό του ΑΕΠ παραμένει σχετικά χαμηλός, 24% του ΑΕΠ έναντι μέσου όρου 50% για την ευρωζώνη και άνω του 70% για τις ΗΠΑ. Το συνολικό χρέος των επιχειρήσεων, στο 40% ως ποσοστό του ΑΕΠ, βρίσκεται πολύ κάτω από το 63% του μέσου όρου της ευρωζώνης. Ο συνολικός δανεισμός του ιδιωτικού τομέα βρίσκεται στα επίπεδα του 64% του ΑΕΠ, αποτέλεσμα της ραγδαίας αύξησης των τελευταίων ετών, που εξακολουθεί σημαντικά να υπολείπεται των αντίστοιχων ποσοστών της Ευρωζώνης και των ΗΠΑ. Ταυτόχρονα, πρέπει να τονιστεί ότι το ποσοστό καθυστερήσεων στην εξυπηρέτηση των χρηματοδοτήσεων δεν εμφανίζεται αυξημένο, αντίθετα ο πραγματικός ρυθμός αύξησης υπολείπεται σημαντικά του ρυθμού αύξησης των χορηγήσεων.

Επομένως το ελληνικό χρηματοπιστωτικό σύστημα έχει αποκτήσει ωριμότητα αλλά διαθέτει ταυτοχρόνως σημαντικά περιθώρια περαιτέρω ανάπτυξης. Η διαδικασία του ανοίγματος στον ανταγωνισμό, στο πλαίσιο μιας διευρυνόμενης ευρωπαϊκής αγοράς, έχει καταστήσει το ελληνικό τραπεζικό σύστημα βασικό φορέα εκσυγχρονισμού. Οι ελληνικές τράπεζες εισάγουν νέους θεσμούς, συντελούν στη δημιουργία προτύπων καλής εταιρικής διακυβέρνησης, υιοθετούν τεχνολογία αιχμής και επιτυγχάνουν επιδόσεις ανάλογες αν όχι ανώτερες από εκείνες άλλων ανεπτυγμένων πιστωτικών συστημάτων.” (Καρατζάς, 2003)

Επομένως το ελληνικό χρηματοπιστωτικό σύστημα έχει αποκτήσει ωριμότητα αλλά διαθέτει ταυτοχρόνως σημαντικά περιθώρια περαιτέρω ανάπτυξης. Η διαδικασία του ανοίγματος στον ανταγωνισμό, στο πλαίσιο μιας διευρυνόμενης

ευρωπαϊκής αγοράς, έχει καταστήσει το ελληνικό τραπεζικό σύστημα βασικό φορέα εκσυγχρονισμού.

1.4.2 Θεσμικό Πλαίσιο

Μεταξύ των χωρών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης υφίστανται αρκετές θεσμικές διαφοροποιήσεις στο φορολογικό, νομικό, λογιστικό και κανονιστικό πλαίσιο οι οποίες δημιουργούν σοβαρά εμπόδια στην αποτελεσματικότητα της λειτουργίας των τραπεζών στο νέο ανταγωνιστικότερο περιβάλλον.

Είναι προφανές ότι η ΟΝΕ απαιτεί τον καθορισμό κοινών χαρακτηριστικών και επομένως εναρμόνιση σε κανόνες και πρότυπα λειτουργίας των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, προκειμένου να μην υπάρχουν ανασχετικά εμπόδια στα πλαίσια της ενιαίας πλέον αγοράς.

Η διαδικασία εναρμόνισης αναμένεται να αλλάξει την εικόνα και την αποτελεσματικότητα των ελληνικών τραπεζών με σημαντικά θετικά αποτελέσματα στις περισσότερες των περιπτώσεων.

Επίσης, για να είναι σε θέση οι ελληνικές τράπεζες να προσφέρουν τουλάχιστον στον εθνικό και διαβαλκανικό χώρο προϊόντα και υπηρεσίες υψηλής ποιότητας, μεγάλου φάσματος και χαμηλού κόστους, θα πρέπει να γίνουν ταχύτατα και συντονισμένα σοβαρές και τολμηρές αλλαγές στο θεσμικό πλαίσιο, που διέπει την λειτουργία τους, στη διαχείριση των ανθρωπίνων και κεφαλαιακών πόρων τους, στις παραγωγικές υποδομές τους κ.α.

Σημαντικότερη, όμως, όλων είναι η φορολογική εναρμόνιση με τις κινητές αξίες και τις τραπεζικές εργασίες, τουλάχιστον όσον αφορά τις διατάξεις εκείνες που βλάπτουν τον ανταγωνισμό (παράδειγμα είναι η περίπτωση του Λουξεμβούργου με τη μη φορολόγηση των αποδόσεων των επενδύσεων μη κατοίκων, της Ιρλανδίας με τη χαμηλότερη φορολόγηση των επιχειρηματικών κερδών κ.λ.π.).

1.4.3 Αύξηση ή μείωση τραπεζικών εσόδων?

Σε αυτές τις δραστηριότητές τους, σε άλλες περισσότερο και σε άλλες λιγότερο, οι τράπεζες αντιμετωπίζουν απώλειες εσόδων και συμπίεση των περιθωρίων κέρδους, γεγονός που δεν αποκλείει κατ' ανάγκη τη βελτίωση της κερδοφορίας τους στην περίπτωση που υπάρξει αύξηση του όγκου των εργασιών που προσφέρουν οι τράπεζες.

Ειδικότερα όσον αφορά στην Ελλάδα, η εξέλιξη αυτή είναι πολύ πιθανή, ειδικά στους τομείς όπου υπάρχουν σημαντικά περιθώρια ανάπτυξης, όπως η στεγαστική και καταναλωτική πίστη καθώς και η χρηματοδότηση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων του ιδιωτικού τομέα.

Επίσης καθοριστικό ρόλο διαδραματίζει και η δραστηριοποίηση των ελληνικών τραπεζών σε νέες αγορές, κυρίως γειτονικών χωρών όπου υπάρχουν σημαντικά περιθώρια ανάπτυξης και κέρδους.

Η Οικονομική και Νομισματική Ένωση

- Επιταχύνει την απορύθμιση των αγορών
- Ενισχύει τη διεθνοποίηση και την γεωγραφική διαφοροποίηση
- Συμβάλλει στην αναζήτηση νέων επιχειρηματικών προσανατολισμών για ανάπτυξη νέων προϊόντων και εναλλακτικών καναλιών διάθεσης
- Εντείνει τις εξαγορές, συγχωνεύσεις και συνεργασίες
- Οδηγεί σε παραγωγικότερη λειτουργία και σε μείωση του κόστους

παράγοντες που συντελούν σε αύξηση της ζήτησης για τραπεζικά προϊόντα που θα συμβούν κυρίως σε μεσομακροπρόθεσμο ορίζοντα.

Επομένως, οι επιπτώσεις από τη συμμετοχή της Ελλάδος στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση δεν επιδρούν κατ' ανάγκη αρνητικά στην κερδοφορία των Τραπεζών εκείνων οι οποίες έχουν προετοιμαστεί εγκαίρως και αποτελεσματικά προκειμένου να αξιοποιήσουν στον μεγαλύτερο δυνατό βαθμό τα πλεονεκτήματα του

Ενιαίου νομίσματος και της λειτουργίας του στη διευρυμένη αγορά της Ενιαίας Ευρώπης.

Εξάλλου, θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι οι βασικοί υποστηρικτές της ιδέας της ΟΝΕ και της υιοθέτησης του κοινού νομίσματος, από τα πρώτα κιόλας στάδια των σχετικών συζητήσεων, ήταν οι τράπεζες και ο ευρύτερος χρηματοπιστωτικός χώρος.

1.4.4 Κίνδυνοι

Το τίμημα που πρέπει να καταβάλλουν οι ελληνικές τράπεζες προκειμένου να εκμεταλλευτούν τις θετικές επιπτώσεις της ενιαίας αγοράς, είναι η αντιμετώπιση των έντονων ανταγωνιστικών πιέσεων όχι μόνο από το εσωτερικό αλλά από τον ευρύτερο ευρωπαϊκό και διεθνή χώρο, δεδομένου ότι η υιοθέτηση του κοινού νομίσματος διευκολύνει τη δημιουργία ενιαίων αγορών. Έτσι, η εισαγωγή του νέου νομίσματος εκτός από τα θετικά αποτελέσματα που επιφέρει και τις νέες ευκαιρίες που δημιουργεί, συνεπάγεται και κινδύνους, ο σοβαρότερος των οποίων είναι ο εκτοπισμός των ελληνικών τραπεζών, οι οποίες θα είναι πλέον περισσότερο εκτεθειμένες στους νόμους της ανοικτής, διευρυμένης αγοράς. Με την πλήρη απελευθέρωση και εναρμόνιση των αγορών, τη βελτίωση της τεχνολογίας, την υιοθέτηση του ευρώ ως κοινού νομίσματος στην Ευρώπη και την εντατικοποίηση του ανταγωνισμού, είναι πιθανό, μέρος των τραπεζικών εργασιών, να μεταφερθεί σε τράπεζες χαμηλού κόστους και υψηλής παραγωγικότητας που λειτουργούν εκτός Ελλάδος, καθώς και σε κάποιους μη τραπεζικούς οργανισμούς που είναι σε θέση να προσφέρουν χρηματοοικονομικά προϊόντα και υπηρεσίες.

1.4.5 Προϋποθέσεις για την αντιμετώπιση του ανταγωνισμού

Η κατάλληλη προετοιμασία και οι διαδικασίες εναρμόνισης στα ευρωπαϊκά πρότυπα λειτουργίας, οι στρατηγικές επιλογές και οι τεχνολογικές καινοτομίες, θα βοηθήσουν τις ελληνικές τράπεζες, να αντιμετωπίσουν τον ανταγωνισμό από τις τράπεζες των ανεπτυγμένων οικονομιών της Δ. Ευρώπης.

Αναγκαία προϋπόθεση για να συμβεί αυτό, δηλαδή να λειτουργήσουν οι ελληνικές τράπεζες αποτελεσματικά στο νέο περιβάλλον και να εκμεταλλευτούν τα πλεονεκτήματα του ενιαίου νομίσματος, είναι η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και η αύξηση της παραγωγικότητάς της. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι, στον τραπεζικό κλάδο υπάρχουν σημαντικά περιθώρια αύξησης της παραγωγικότητας, η οποία μπορεί να επιτευχθεί, όχι μόνον μέσω εντατικότερης χρήσης νέων τεχνολογιών, αλλά και μέσω οργανωτικών αλλαγών που καθιστούν ορθολογικότερη την εργασιακή διαδικασία.

Έτσι, οι ελληνικές τράπεζες που θα κατορθώσουν να αυξήσουν την παραγωγικότητα άρα και την ανταγωνιστικότητά τους, να εκμεταλλευθούν πλήρως τις δυνατότητες που τους παρέχει η τεχνολογία να αξιοποιήσουν πιο αποτελεσματικά το δίκτυό τους, αλλά και να αποκτήσουν πιο ευέλικτη μορφή που θα τους επιτρέπει να προσαρμόζονται στις ανάγκες των καιρών, θα καταφέρουν να επιβιώσουν.

1.4.6 Σύγχρονες Ελληνικές Τράπεζες

Οι ελληνικές τράπεζες, ακολουθώντας την κατάλληλη στρατηγική προκειμένου να εκμεταλλευτούν τις σημαντικές ευκαιρίες που δημιουργούνται, θα πρέπει:

■	να αποκτήσουν δυναμισμό, ευελιξία και προσαρμοστικότητα,
■	να επεκτείνουν την παρουσία τους στις λιγότερο ανεπτυγμένες και προσοδοφόρες αγορές της Βαλκανικής και της ανατολικής Ευρώπης, όπου ο ανταγωνισμός δεν είναι ακόμη έντονος και η Ελλάδα διαθέτει συγκριτικά πλεονεκτήματα λόγω γεωγραφικής θέσης, νοοτροπίας, σχέσεων κλπ. ***
■	να εκμεταλλευτούν την ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας και των πλεονεκτημάτων που απορρέουν από το μακροοικονομικό περιβάλλον στα πλαίσια της ΟΝΕ,
■	να περιορίσουν το κόστος τους με την επίτευξη οικονομιών κλίμακος και την αύξηση της παραγωγικότητάς τους, (όπου υπάρχουν μεγαλύτερα περιθώρια στον τομέα αυτόν σε σχέση με αυτές τις τράπεζες των χωρών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης) και με την

	εκμετάλλευση των δυνατοτήτων που παρέχει η τεχνολογία
■	να αξιοποιήσουν αποτελεσματικότερα το δίκτυο των υποκαταστημάτων τους και τις δυνατότητες του προσωπικού της
■	να βελτιώσουν τα συστήματά του εσωτερικού ελέγχου, καθώς και τα συστήματα μέτρησης και διαχείρισης κινδύνων
■	να αξιοποιήσουν αποτελεσματικότερα όλα τα στοιχεία του ενεργητικού τους και τέλος
■	να αναπτύξουν τον κύκλο εργασιών τους στους τομείς όπου υπάρχουν περιθώρια ανάπτυξης και διαθέτουν συγκριτικά πλεονεκτήματα έναντι των ξένων ανταγωνιστριών τραπεζών, όπως είναι οι εργασίες με μικρομεσαίες επιχειρήσεις, με ιδιώτες και καταναλωτές κλπ.

Σε κάθε περίπτωση πάντως, καθοριστικός παράγοντας για την λήψη αποφάσεων αποτελεί η αναγνώριση από κάθε πιστωτικό ίδρυμα των θετικών και αρνητικών του στοιχείων, για να μπορέσει να δώσει όσο το δυνατόν κατάλληλες λύσεις και απλές απαντήσεις στις προκλήσεις των καιρών.

1.4.7 Μελλοντικές Εξελίξεις

Οι ελληνικές τράπεζες για να αντιμετωπίσουν τις επικείμενες αλλαγές, οδηγούνται σε αναδιάρθρωση των δραστηριοτήτων τους, καθώς και σε συνεχή

αναζήτηση νέων προϊόντων και υπηρεσιών, που αντισταθμίζουν τις επιπτώσεις του αυξανόμενου ανταγωνισμού από ένα συνεχώς ευρύτερο πεδίο ανταγωνιστών.

Για να επιτευχθεί αυτό, ερευνούν συνεχώς ποιες είναι οι νέες ανάγκες των πελατών τους και της ευρύτερης αγοράς. Επίσης οφείλουν να διαθέτουν δυναμισμό, ευελιξία και προσαρμοστικότητα, έτσι ώστε να είναι σε θέση να ικανοποιούν τις ανάγκες αυτές με ανταγωνιστικό τρόπο.

Το ελληνικό τραπεζικό σύστημα, εκμεταλλευόμενο την πολιτισμική και γεωγραφική του εγγύτητα με τις αγορές της Νοτιοανατολικής Ευρώπης, έχει τη δυνατότητα να λειτουργήσει ως ο κύριος καταλύτης για τη διάδοση της ελληνικής επιχειρηματικότητας στην περιοχή αυτή. Με προσαρμοστικότητα και μακροπρόθεσμο σχεδιασμό οι ελληνικές τράπεζες μπορούν να αξιοποιήσουν ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα ώστε να παράγουν σοβαρή προστιθέμενη αξία για τις οικονομίες και κοινωνίες της Βαλκανικής, ενισχύοντας παράλληλα τις αναπτυξιακές προοπτικές της ελληνικής οικονομίας.

1.5 Καινοτομίες στο Ευρωπαϊκό και στο Ελληνικό ΤΣ

1.5.1 Σύστημα Πληρωμών TARGET

Η ολοκλήρωση της νομισματικής αγοράς της ευρωζώνης έχει υποστηριχθεί από την εξέλιξη των συστημάτων πληρωμής, προ πάντων μετά την καθιέρωση του συστήματος TARGET (Trans-European Automated Real-time Gross settlement Express Transfer), το οποίο επιτρέπει την ομαλή λειτουργία των διασυνοριακών πληρωμών. Το σύστημα TARGET συνδέει σε πραγματικό χρόνο τα συστήματα ρύθμισης οφειλών που χρησιμοποιούνται από τους μηχανισμούς πληρωμής της ΕΕ, των Εθνικών Κεντρικών Τραπεζών και της ΕΚΤ. Η διαχείριση και ο έλεγχος του TARGET υπάγονται στις αρμοδιότητες του Κυβερνητικού Συμβουλίου της ΕΚΤ.

Το σύστημα πληρωμών TARGET αποτελεί βασικό χαρακτηριστικό της ενιαίας αγοράς της ευρωζώνης. Συνδέει 15 εθνικά συστήματα πληρωμών – ένα σε κάθε ένα από τα κράτη μέλη της ΕΕ – και τον μηχανισμό πληρωμής της ΕΚΤ. Αυτό το καθιστά πιθανή τη μεταφορά μεγάλων ποσών από τραπεζικούς λογαριασμούς μιας χώρας εντός ευρωζώνης σε μια άλλη εντός λεπτών, ακόμα και δευτερολέπτων. Το

σύστημα TARGET, γενικά, έχει διευκολύνει την ανάπτυξη ενιαίας ευρωπαϊκής αγοράς.

1.5.2 Σύστημα Πληρωμών EPMHΣ

Οι πράξεις νομισματικής πολιτικής και οι διατραπεζικές, κυρίως, συναλλαγές λαμβάνουν χώρα μέσω του συστήματος πληρωμών EPMHΣ, με το οποίο διακανονίζονται ακαθάριστες πληρωμές μεγάλων ποσών σε πραγματικό χρόνο. Το σύστημα αυτό αναπτύχθηκε από την Τράπεζα της Ελλάδος, η οποία προσφέρει ημερήσια ρευστότητα έναντι ενεχύρου τίτλων στα πιστωτικά ιδρύματα που συμμετέχουν και έχει τη γενική εποπτεία. Το EPMHΣ λειτουργεί απρόσκοπτα από την αρχή του 2001.

1.5.3 EPMHΣ / TARGET

Η τράπεζα της Ελλάδος, για τη σύνδεσή της με το TARGET θέτει σε λειτουργία το σύστημα πληρωμών Ευρώ-EPMHΣ ενώ αναπτύσσει και το εθνικό σύστημα πληρωμών EPMHΣ. Με το σύστημα αυτό διευκολύνεται η ουσιαστική και ομαλή ενσωμάτωση της εγχώριας αγοράς χρήματος και κεφαλαίων στην ενιαία ευρωπαϊκή αγορά και η πιο αποτελεσματική διαχείριση των διαθέσιμων των πιστωτικών ιδρυμάτων-μελών μέσω ενιαίου λογαριασμού διακανονισμού τόσο για τις εγχώριες όσο και για τις διασυνοριακές πληρωμές.

Οι μεγάλες επιχειρήσεις ενδιαφέρονται: α) για την ασφάλεια των συναλλαγών τους και β) για το κόστος που επιβαρύνονται από τα διατραπεζικά συστήματα πληρωμών. Το σύστημα EPMHΣ / TARGET δεν διακανονίζει μόνο πράξεις που

αφορούν την άσκηση την νομισματικής πολιτικής αλλά και μεγάλες πληρωμές πελατών. Είναι σύστημα on-line που παρέχει τη μεγαλύτερη ασφάλεια διακανονισμού από όλα τα άλλα συστήματα. Επομένως, πληρούται απόλυτα η πρώτη προϋπόθεση. Όσον αφορά το κόστος αρχικά είχε οριστεί ένα εύρος προμηθειών για τις διασυνοριακές συναλλαγές από 1,5 έως 3 ευρώ το οποίο περιορίστηκε τελικά από 0,8 έως 1,75 ευρώ.

Με το νέο κανονισμό του συστήματος θεσπίζονται κανόνες για την αποζημίωση των πιστωτικών ιδρυμάτων-μελών σε περιπτώσεις δυσλειτουργίας που αφορούν τόσο τις διασυνοριακές πληρωμές EPMHS / TARGET όσο και τις εγχώριες πληρωμές. Βασική αρχή των κανόνων αποζημίωσης είναι η αποφυγή αδικαιολόγητου πλουτισμού του Eurosystem από τυχόν δυσλειτουργίες των συστημάτων πληρωμών που απαρτίζουν το TARGET ή συμμετέχουν σε αυτό.

1.5.4 e-Banking

Οι σύγχρονες ευρωπαϊκές τράπεζες προσφέρουν, πλέον, ηλεκτρονικές τραπεζικές λύσεις μέσω του e-Banking. Προσφέρεται στους καταναλωτές μία ασφαλής, επί εικοσιτετραώρου βάσεως πρόσβαση στα ηλεκτρονικά οικονομικά προϊόντα και υπηρεσίες κάθε στιγμή, οπουδήποτε.

Οι χρήστες του διαδικτύου έχουν τώρα τη δυνατότητα να εκτελούν μεταφορές χρηματικών ποσών από το λογαριασμό τους σε λογαριασμούς της τράπεζας εσωτερικού ή άλλων τραπεζών εξωτερικού, να εξοφλούν οφειλές καρτών, να πληροφορούνται για τις κινήσεις των λογαριασμών τους, για τις τιμές συναλλάγματος και ξένων χαρτονομισμάτων, για τις τιμές μετοχών επιλεγμένων εταιριών του χρηματιστηρίου ή ακόμα και για τα υπόλοιπα και τις τελευταίες κινήσεις των προσωπικών τους δανείων.

1.5.5 m-Banking

Το m-Banking προσφέρει τη δυνατότητα να εκτελούνται τραπεζικές συναλλαγές μέσω κινητού τηλεφώνου το οποίο διαθέτει υποστήριξη υπηρεσιών WAP.

Έτσι, χρησιμοποιώντας κανείς το κινητό του τηλέφωνο μπορεί να μεταφέρει άμεσα χρήματα από ένα λογαριασμό σε άλλον, να δει τα υπόλοιπα και τις τελευταίες κινήσεις των τραπεζικών του λογαριασμών, να πληροφορηθεί για την οφειλή και το διαθέσιμο υπόλοιπο προσωπικών του δανείων, να πληροφορηθεί για την οφειλή και το διαθέσιμο υπόλοιπο αγορών στις πιστωτικές του κάρτες ή ακόμα και να πληρώσει τις οφειλές των πιστωτικών του καρτών.

1.5.6 Phone-Banking

Το phone-Banking είναι μια εναλλακτική μορφή εξυπηρέτησης πελατών στον τραπεζικό τομέα το οποίο, μέσω αυτομάτου συστήματος – IVR, που λειτουργεί 365 ημέρες μέρες το χρόνο επί εικοσιτετραώρου βάσεως, προσφέρει πολλές δυνατότητες.

Χρησιμοποιώντας τα πλήκτρα της συσκευής του τηλεφώνου ή με τη βοήθεια εκπροσώπου της Τράπεζας μέσα σε δευτερόλεπτα, μπορεί κανείς να ενημερωθεί για λογαριασμούς, τις κάρτες, τα δάνειά του, να πληροφορηθεί για τις τιμές συναλλάγματος και τις τιμές κλεισίματος του Χρηματιστηρίου, ακόμα και να πληρώσει οφειλές και λογαριασμούς.

1.5.7 Στατιστικά στοιχεία

Αυτές οι παραπάνω μορφές εξυπηρέτησης έχουν, ήδη, διευκολύνει τράπεζες και πελάτες στις συναλλαγές τους. Εξαιρετικό ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι στατιστικές που έχουν σχέση με τις on-line τραπεζικές δραστηριότητες.

Στους παρακάτω πίνακες παρουσιάζονται στατιστικές από το 1999 μέχρι σήμερα αλλά και οι πιθανές εξελίξεις στον τομέα αυτό. Γίνεται πρόβλεψη, δηλαδή, για τον αριθμό των χρηστών, το ποσό που αναμένεται να δαπανηθεί ή τις εθνικότητες που επιλέγουν τους εναλλακτικούς τρόπους συναλλαγών κ.α. μέχρι το 2008. Κάποιες ενδεικτικές στατιστικές είναι:

Ποσά που δαπανώνται για m-Banking στη δυτική Ευρώπη, 1999 – 2003

Έτος	Ποσό (εκ. \$)
1999	12
2000	43
2001	116
2002	254
2003	344

Η δυτική Ευρώπη κυριαρχεί στο Online Banking, 2000 – 2004

Περιοχή (σε εκατομ. χρηστών)	2000	2001	2002	2003	2004
Δυτική Ευρώπη	18.6	28.0	37.8	47.7	57.9
ΗΠΑ	9.9	14.7	17.1	20.4	22.8
Ιαπωνία	2.5	6.5	11.9	19.6	21.8
Ασία-Ειρηνικός (εκτός Ιαπωνίας)	2.4	4.4	6.8	9.8	13.8
Υπόλοιπος Κόσμος	1.0	1.7	3.1	5.1	6.1
ΣΥΝΟΛΟ	34.4	55.3	76.7	102.6	122.3

Πώς οι διαφορετικές εθνικότητες χρησιμοποιούν Online Services

Χώρα	Ξεκινούν	Συνεχίζουν
Νότια Αφρική	46% (1η)	89% (3η)
Γερμανία	42% (2η)	85% (5η)
Σουηδία	35% (3η)	91% (2η)
Ολλανδία	35% (3η)	83% (7η)
Ελβετία	34% (4η)	86% (4η)
Βέλγιο	35% (4η)	77% (9η)
Βραζιλία	34% (4η)	82% (8η)
Καναδάς	32% (5η)	84% (6η)
Αυστραλία	32% (5η)	98% (1η)

Σιγκαπούρη	31% (6η)	83% (7η)
Κολομβία	30% (7η)	74% (4η)
Μεγάλη Βρετανία	29% (8η)	86% (4η)
Ισπανία	24% (9η)	-
ΗΠΑ	21% (10η)	75% (10η)

Ποσά που δαπανώνται για e-Banking στην Ευρώπη (σε δις \$)

Χώρα	1999	2004
Μεγάλη Βρετανία	99	395
Γερμανία	88	243
Γαλλία	69	271

Αριθμός Ευρωπαίων χρηστών του e-Banking, 1999-2004 (σε εκ.)

Έτος	Αγγλία	Γερμανία	Ισπανία	Γαλλία	Σουηδία	Ολλανδία	Ιταλία	Ελβετία
1999	1.0	0.9	0.7	0.2	1.0	0.2	0.1	0.2
2000	2.0	1.6	1.3	0.4	1.3	0.5	0.3	0.4
2001	3.1	2.5	1.8	0.8	1.5	0.9	0.5	0.6
2002	3.9	3.5	2.1	1.1	1.7	1.2	0.8	0.6
2003	4.9	4.3	2.5	1.8	1.9	1.5	1.3	0.7
2004	5.4	4.9	2.7	2.1	2.0	1.7	1.7	0.8

Υιοθέτηση του Wireless Banking στις περιοχές της Ευρώπης, 2002-2007
(σε εκατ. ανθρώπων)

Έτος	Νότια Ευρώπη	Βόρεια Ευρώπη	Σκανδιναβία
2002	0.9	0.6	0.1
2003	0.9	0.8	0.1
2004	1.7	1.4	0.2
2005	3.3	2.8	0.5
2006	5.9	4.9	0.8
2007	9.3	7.8	1.3

Online αποταμίευση – Online πληρωμές

Έτος	Online Αποταμίευση (εκατ.)	Online Πληρωμές (%)
2003	29.6	50%
2004	35.3	57%
2005	40.9	64%
2006	46.2	71%
2007	51.3	78%
2008	56.0	85%

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

Τα τελευταία χρόνια σημειώθηκαν έντονες αλλαγές στο ευρωπαϊκό περιβάλλον γενικότερα και στο τραπεζικό σύστημα ειδικότερα. Επίσης αυτές οι αλλαγές προκάλεσαν το ενδιαφέρον πολλών ερευνητών οι οποίοι ασχολούνται με τη νέα δομή του ΕΤΣ εδώ και αρκετά χρόνια. Στη σύγχρονη βιβλιογραφία αναφέρονται μελέτες σχετικές με την αποδοτικότητα, την κερδοφορία, την παραγωγικότητα των ευρωπαϊκών τραπεζών και πολλά άλλα συναφή θέματα. Ακολούθως παρουσιάζονται ορισμένες μελέτες σχετικές με το νέο ΕΤΣ.

Ι. Χώρες Ευρωζώνης

Για τα μέτρα αποδοτικότητας και την τραπεζική δομή στην Ευρώπη μίλησαν οι Y. Altunbas και S. P. Chakravarty (1998). Στην εποχή μετά από την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση, με την άρση των διασυνοριακών περιορισμών, υποτίθεται ότι οι τράπεζες θα γίνουν εξίσου αποδοτικές μεταξύ όλων των χωρών. Αλλά οι αμφιβολίες παραμένουν. Αυτές οι αμφιβολίες προκύπτουν από την πεποίθηση ότι οι τράπεζες δεν μπορούν να εκτελέσουν απαραιτήτως την ίδια λειτουργία σε κάθε χώρα. Οι Altunbas και Chakravarty συγκρίνουν την τραπεζική αποδοτικότητα στα εθνικά σύνορα, το οποίο συνεπάγεται μια εξέταση της διαφοράς μεταξύ των χωρών στη θεσμική δομή του τραπεζικού συστήματος. Οι συγκριτικές μελέτες της αποδοτικότητας των ευρωπαϊκών τραπεζών θέτουν ως αίτημα, συχνά, μια κοινή λειτουργία παραγωγής, χωρίς διάκριση μεταξύ των τύπων τραπεζών. Η φύση των τραπεζικών εργασιών δεν είναι η ίδια μεταξύ των χωρών. Η διαφορά στα τραπεζικά συστήματα μπορεί να καθοριστεί από τη διαφορά στην τραπεζική δομή, όπως υποδεικνύεται από τη σύνθεση των τραπεζών. Παραδείγματος χάριν, η Ισπανία έχει αναλογικά περισσότερες εμπορικές τράπεζες από την Ιταλία. Ενώ οι διαφορετικοί τύποι τραπεζών μπορούν να προσφέρουν παρόμοιες σειρές των υπηρεσιών στο πλαίσιο της τρέχουσας νομοθεσίας της ΕΕ, η εμπειρία δεν είναι η ίδια. Η έρευνα έχει προχωρήσει, μέχρι τώρα, υποθέτοντας ότι υπάρχουν κοινά σύνορα αποδοτικότητας σε ολόκληρη την Ευρώπη για κάθε τύπο τράπεζας. Στόχος των ερευνητών είναι να καθιερωθεί η πρόταση ότι, ακόμη και μέσα σε αυτήν την υπόθεση, οι διαφορές χωρών μπορούν να παρατηρηθούν με τη βοήθεια του δείκτη Theil.

Για την αποδοτικότητα των Ευρωπαϊκών τραπεζών μίλησαν οι Y. Altunbas, E. P. M. Gardener, P. Molyneux και B. Moore (2001) στην έρευνά τους για ένα μεγάλο δείγμα ευρωπαϊκών τραπεζών μεταξύ 1989 και 1997 χρησιμοποιώντας τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις των τραπεζών. Οι Y. Altunbas, E. P. M. Gardener, P. Molyneux και B. Moore αποδεικνύουν ότι η τεχνολογική πρόοδος έχει παρόμοια επιρροή σε όλες τις ευρωπαϊκές τραπεζικές αγορές μεταξύ 1989 και 1997. Συνολικά, τα αποτελέσματα της έρευνας αποδεικνύουν ότι οι μεγαλύτερες τράπεζες της Ευρώπης ωφελούνται περισσότερο από την τεχνολογική πρόοδο. Οι εκτιμήσεις χωρών αποκαλύπτουν ότι η σχετική ανεπάρκεια των διαφόρων τραπεζικών αγορών (Φινλανδία, Λουξεμβούργο, Ολλανδία, και Σουηδία μέχρι το 1996) έχει αυξηθεί κατά τη διάρκεια του χρόνου. Τα αποτελέσματα αυτά αποδεικνύουν ότι οι τράπεζες στη Σουηδία και τη Μεγάλη Βρετανία ήταν κατά μέσον όρο, σχετικά ανεπαρκείς έναντι άλλων ευρωπαϊκών τραπεζών. Οι αποδοτικότερες τράπεζες είναι εκείνες της Αυστρίας, της Δανίας, της Γερμανίας και της Ιταλίας. Αποδεικνύεται, τέλος, ότι η τεχνολογική αλλαγή, έχει μια θετική συμβολή σε όλες τις τραπεζικές αγορές, που μειώνουν το ετήσιο κόστος παραγωγής τους κατά περίπου 3%.

Οι Timo Kuosmanen και Thierry Post (2001) μετρούν την οικονομική αποδοτικότητα με τις ελλιπείς πληροφορίες για τις τιμές. Κατόπιν εφαρμόζουν τα αποτελέσματα σε ένα δείγμα ευρωπαϊκών εμπορικών τραπεζών. Στις περισσότερες μελέτες, είναι διαθέσιμες κάποιες πληροφορίες για τις τιμές από τη θεωρία ή την πρακτική γνώση της υπό αξιολόγηση αγοράς. Σε αυτό το άρθρο οι Kuosmanen και Post επεκτείνουν τη θεωρία της μέτρησης της αποδοτικότητας για να συμπεριλάβουν περιπτώσεις με ελλιπείς πληροφορίες των τιμών. Τα οικονομικά μέτρα αποδοτικότητας απαιτούν πλήρη στοιχεία τιμών, ενώ τα τεχνικά μέτρα αποδοτικότητας δεν χρησιμοποιούν όλες τις πληροφορίες για τις τιμές. Σε κάποιες εμπειρικές μελέτες, οι πληροφορίες για τις τιμές θεωρούνται σχετικές και τα διαθέσιμα στοιχεία των τιμών θεωρούνται ελλιπή για τη χρησιμοποίηση των οικονομικών εννοιών αποδοτικότητας. Γι' αυτό οι Kuosmanen και Post κατασκευάζουν κάποια άνω και κάτω όρια για τη γενική οικονομική αποδοτικότητα (Farrell) και την καθοριστική αποδοτικότητα, υποθέτοντας ότι τα ελλιπή στοιχεία των τιμών έχουν τη μορφή κυρτού πολυέδρου κώνου. Οι τυποποιημένες τεχνικές του γραμμικού προγραμματισμού μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τον υπολογισμό των μη παραμετρικών εκτιμήσεων για αυτά τα όρια από τα εμπειρικά στοιχεία. Η

εφαρμογή για τις ευρωπαϊκές εμπορικές τράπεζες δείχνει ότι αυτά τα όρια μπορούν να δώσουν μια ουσιαστικά καλύτερη προσέγγιση για την οικονομική αποδοτικότητα από τα τεχνικά μέτρα αποδοτικότητας.

Ο αυξανόμενος ανταγωνισμός που προκαλείται από την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση οδηγεί σε μια έντονη διαδικασία σταθεροποίησης μεταξύ των ευρωπαϊκών τραπεζών, παρόμοια με αυτήν που εμφανίστηκε στη αμερικανική τραπεζική αγορά στη δεκαετία του '80. Σε αυτό το άρθρο οι Laura Cavallo και Stefania P. S. Rossi (2001), εξετάζουν εάν οι μειώσεις των δαπανών που επιδρούν στην αποδοτικότητα παραγωγής επηρεάζουν τη μελλοντική δομή της αγοράς. Αναλύουν την παραγωγή για ένα δείγμα ευρωπαϊκών τραπεζών κατά τη διάρκεια της περιόδου 1992–1997 χρησιμοποιώντας ένα πιθανολογικό συνοριακό πρότυπο δαπανών. Υπολογίζουν τις εκτιμήσεις των οικονομιών κλίμακας μέσα από ένα δείγμα τραπεζών και χρηματοδοτικών οργανισμών σε έξι ευρωπαϊκές χώρες (Γαλλία, Γερμανία, Ιταλία, Ολλανδία, Ισπανία και Μεγάλη Βρετανία). Ενώ το μεγαλύτερο μέρος της εμπειρικής βιβλιογραφίας καταλήγει στο συμπέρασμα ότι οι οικονομίες κλίμακας είναι μικρές σε σχετικά χαμηλά επίπεδα παραγωγής, η ανάλυση αυτή αποδεικνύει ότι οι ισχυρές οικονομίες κλίμακας υπάρχουν σε οποιαδήποτε κλίμακα παραγωγής και για σχεδόν κάθε οργανωτικό τύπο τραπεζών. Τα αποτελέσματα αποδεικνύουν ότι, προκειμένου να βελτιωθεί η αποδοτικότητα, οι μεγάλες τράπεζες πρέπει να επικεντρωθούν στη διαφοροποίηση της παραγωγής, ενώ οι μικρές τράπεζες πρέπει να επεκτείνουν την κλίμακα της παραγωγής.

Αντικείμενο μελέτης για τους Maudos, Pastor, Pérez και Quesada (2002) είναι η αποδοτικότητα δαπανών και κέρδους των Ευρωπαϊκών Τραπεζών. Αναλύουν, με τη βοήθεια εναλλακτικών τεχνικών, αποδοτικότητα δαπανών και κέρδους σε ένα δείγμα δέκα χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την περίοδο 1993–1996, λαμβάνοντας χαμηλότερα επίπεδα αποδοτικότητας κέρδους από τα επίπεδα αποδοτικότητας δαπανών. Οι πηγές βασίζονται στη διαφορά μεγέθους, την ειδίκευση και σε άλλα χαρακτηριστικά των τραπεζών, καθώς και στα χαρακτηριστικά της αγοράς. Οι συμπεριλαμβανόμενες χώρες είναι η Αυστρία, το Βέλγιο, η Φινλανδία, η Γαλλία, η Γερμανία, η Ιταλία, το Λουξεμβούργο, η Πορτογαλία, η Ισπανία και η Μεγάλη Βρετανία. Δανία, Ελλάδα, Ολλανδία, Ιρλανδία και Σουηδία δεν συμπεριλήφθηκαν λόγω έλλειψης πληροφοριών. Συνολικά, στο δείγμα αντιστοιχούν 832 τράπεζες κατά τη διάρκεια της περιόδου 1993–1996. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας για την αποδοτικότητα δαπανών η Ιταλία, η Γαλλία και κυρίως η Φινλανδία, προκύπτουν

ως οι λιγότερο αποδοτικές χώρες, ενώ η Αυστρία και η Γερμανία βρίσκονται στο αντίθετο άκρο. Με την έρευνα για την αποδοτικότητα κέρδους οι Maudos, Pastor, Pérez και Quesada απέδειξαν ότι τα αποδοτικότερα συστήματα είναι αυτά του Λουξεμβούργου και της Πορτογαλίας και το λιγότερο αποδοτικό είναι το Βελγικό σύστημα.

Ο Hermann Remsperger (2002) στη μελέτη του εξετάζει το ρόλο της Γερμανικής Ομοσπονδιακής Τράπεζας στο Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών αφού απαριθμήσει τις κύριες λειτουργίες και τους στόχους του Eurosystem, του ΕΣΚΤ και της Ομοσπονδιακής Τράπεζας. Οι φόβοι της πιθανής αδράνειας σε διαδικασίες αποφάσεων στον Ευρωπαϊκό Τραπεζικό τομέα, κυρίως σε θέματα νομισματικής φύσεως, φαίνονται να είναι αβάσιμοι επειδή οι αντίστοιχοι οργανισμοί λήψης αποφάσεων είναι σε θέση να παίρνουν τις κατάλληλες αποφάσεις γρήγορα. Η Ομοσπονδιακή Τράπεζα, παίζει σημαντικό ρόλο στη διεθνή συνεργασία, όπως π.χ. με τη συμμετοχή της σε διεθνείς οργανισμούς αλλά και με τη συνεργασία της σε διεθνείς ομάδες και επιτροπές εργασίας ακόμα και ως σύμβουλος.

Οι Molyneux, Casu και Girardone (2004) εξέτασαν την παραγωγικότητα των Ευρωπαϊκών Τραπεζών με παραμετρική και μη παραμετρική προσέγγιση, κατά τη διάρκεια των ετών 1994-2000. Και οι παραμετρικές και οι μη παραμετρικές προσεγγίσεις προσδιορίζουν με συνέπεια εκείνα τα συστήματα που έχουν ωφεληθεί περισσότερο (ή λιγότερο) από την αλλαγή παραγωγικότητας κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του '90. Σαν δεδομένα λαμβάνονται οι ετήσιες πληροφορίες πάνω από 2000 ευρωπαϊκές τράπεζες. Το δείγμα περιλαμβάνει μόνο τις μεγάλες τράπεζες. Οι μεταβλητές εισαγωγής που χρησιμοποιούνται σε αυτήν την μελέτη είναι: το μέσο κόστος της εργασίας, οι καταθέσεις και το κεφάλαιο για κάθε τράπεζα. Τα συμπεράσματα και των δύο εκτιμήσεων αναφέρουν τη σαφή αύξηση παραγωγικότητας των Ιταλικών και Ισπανικών τραπεζών, ενώ τα αποτελέσματα ποικίλλουν για τις Γαλλικές και Γερμανικές τράπεζες. Σημειώνεται επίσης ότι η αύξηση της παραγωγικότητας έχει επέλθει κυρίως από την τεχνολογική εξέλιξη και όχι από την καλύτερη εσωτερική διαχείριση.

Οι Schure, Wagenvoort και O'Brien (2004) αξιολογούν την αποδοτικότητα του ευρωπαϊκού τραπεζικού τομέα. Καθορίζουν το βαθμό αποδοτικότητας δαπανών των τραπεζών της ΕΕ κατά την περίοδο 1993–1997, χρησιμοποιώντας μία νέα επαναλαμβανόμενη μέθοδο συνοριακής προσέγγισης (recursive thick frontier approach-RTFA). Τα σύνολα των δεδομένων περιλαμβάνουν 5 έτη παρατηρήσεων σε

1347 ταμιευτήρια και 873 εμπορικές τράπεζες. Σύμφωνα με την παραπάνω έρευνα διαπιστώνεται ότι παράγοντες, όπως η τεχνολογική πρόοδος ή ο αυξανόμενος ανταγωνισμός τραπεζών, έχουν χαμηλώσει τη βάση δαπανών των τραπεζών κατά περίπου 5% ετησίως κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης περιόδου. Η διευθυντική ανικανότητα να ελεγχθούν οι δαπάνες είναι κατά 17–25% η κύρια πηγή ανεπάρκειας τραπεζών στην ΕΕ. Οι Schure, Wagenvoort και O'Brien συμπεραίνουν, επίσης, ότι ο τομέας των ταμιευτηρίων της ΕΕ θα μειώσει τις δαπάνες κατά περίπου 3% εάν τα μικρά ταμιευτήρια συγχωνευτούν. Διαπιστώνουν, επίσης ότι οι μεγάλες εμπορικές τράπεζες είναι, κατά μέσον όρο, περισσότερο αποδοτικές από τις μικρές εμπορικές τράπεζες και τα ταμιευτήρια. Μεταξύ των πέντε μεγαλύτερων χωρών της ΕΕ, μόνο οι Γερμανοί διευθυντές τραπεζών έχουν πετύχει τη μείωση των δαπανών κοντά στα αποδοτικά όρια την περίοδο 1993–1997. Η Γαλλία έχει αποδώσει περίπου όσο ο μέσος όρος της ΕΕ, η Μεγάλη Βρετανία ελαφρώς καλύτερα από τον μέσο όρο, ενώ η Ιταλία και η Ισπανία έχουν κακή απόδοση.

II. ΕΕ – Ανατολική Ευρώπη

Η δημιουργία μιας ενιαίας ευρωπαϊκής τραπεζικής αγοράς αναμένεται για να αυξήσει το διασυνοριακό ανταγωνισμό, να μειώσει τις υπάρχουσες διαφορές μεταξύ των τραπεζών των μελών της ΕΕ και άλλων ευρωπαϊκών τραπεζών. Σε αυτό το άρθρο, οι David Ruthenberg και Ricky Elias (1996) υπολογίζουν τις δαπάνες και τις αποδοτικότητες στη συγκεκριμένη αγορά. Χρησιμοποιώντας τα στοιχεία της περιόδου 1989 – 1990 για τις μεμονωμένες τράπεζες εντός και εκτός ΕΕ, κατασκεύασαν μια κυρτή καμπύλη μέσων δαπανών, η οποία συνδέεται με τις διαφορές στις αποδοτικότητες μεταξύ των τραπεζών.

Οι Fries και Taci (2004) μελέτησαν το κόστος αποδοτικότητας σε τράπεζες που βρίσκονται σε στάδιο εξέλιξης. Η μελέτη έγινε σε τράπεζες χωρών επηρεασμένων από τη μετα-κομμουνιστική μετάβαση. Το δείγμα προς εξέταση λήφθηκε από 289 τράπεζες σε 15 ανατολικοευρωπαϊκές χώρες. Προκύπτουν ως συμπεράσματα ότι: πρώτον, οι ιδιωτικές τράπεζες είναι αποδοτικότερες από τις κρατικές τράπεζες, αλλά υπάρχουν διαφορές μεταξύ των ιδιωτικών τραπεζών. Οι ιδιωτικοποιημένες τράπεζες με ξένη ιδιοκτησία είναι οι αποδοτικότερες από εκείνες

με την εσωτερική ιδιοκτησία. Δεύτερον, η σχέση μεταξύ της εξέλιξης μιας χώρας και της τραπεζικής αποδοτικότητας είναι μη γραμμική. Τα αρχικά στάδια της μεταρρύθμισης συνδέονται με τις μειώσεις δαπανών, ενώ οι δαπάνες τείνουν να αυξηθούν στα πιο προχωρημένα στάδια εξέλιξης. Οι χώρες με το πιο υψηλό μέσο επίπεδο τραπεζικής αποδοτικότητας είναι η Εσθονία, το Καζακστάν, η Λετονία, η Λιθουανία, η Σλοβακία και η Σλοβενία, ακολουθούν η Κροατία, η Ουγγαρία και η Πολωνία. Οι χώρες με τις λιγότερο αποδοτικές τράπεζες είναι η Βουλγαρία, η Τσεχία, το FYROM, η Ρουμανία, η Ρωσία και η Ουκρανία.

III. ΕΕ – Παγκόσμιο επίπεδο

Οι Saunders και Schumacher (2000) εξετάζουν το καθαρό περιθώριο κέρδους σε ένα δείγμα 614 τραπεζών σε έξι επιλεγμένες ευρωπαϊκές χώρες και στις ΗΠΑ κατά τη διάρκεια της περιόδου 1988–1995, εφαρμόζοντας το πρότυπο Ho και Saunders (Ho, T., Saunders, A., 1981). Συνολικά, τα αποτελέσματα αποδεικνύουν ότι τα περιθώρια είναι ευαίσθητα στα αποτελέσματα δομών αγοράς. Επίσης σημειώνεται ότι τα αποτελέσματα της δομής της αγοράς εμφανίζονται να είναι αρκετά ετερογενή σε αυτές τις χώρες.

Οι Forni και Reichlin (2001) εξετάζουν τις περιφερειακές διακυμάνσεις παραγωγής στην Ευρώπη και στις ΗΠΑ, προβλέπουν πιθανούς στόχους παραγωγής της μελλοντικής Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και κατασκευάζουν τον χάρτη των νομισματικών και φορολογικών ομοσπονδιακών πολιτικών. Για τις περισσότερες χώρες, το κοινό ευρωπαϊκό συστατικό εξηγεί τον όγκο της διαφοράς παραγωγής. Οι εξαιρέσεις του κανόνα είναι η Ελλάδα, η Πορτογαλία και η Μεγάλη Βρετανία που παρουσιάζουν μεγάλη ισχύ σε εθνικό επίπεδο, αρκετά πάνω από 50%. Επίσης, φαίνεται να αποδυναμώνεται η υπεροχή των ΗΠΑ. Η σύγκριση με την Ευρώπη είναι εντυπωσιακή. Τα μέσα μεγέθη είναι παρόμοια με αυτά των ευρωπαϊκών κρατών (μη συμπεριλαμβανομένων των κρατών της Ελλάδας, της Πορτογαλίας και της Μεγάλης Βρετανίας). Το αμερικανικό σύστημα, πλέον, φαίνεται να είναι του ίδιου μεγέθους με το ευρωπαϊκό.

Για τις δομές στις αναδυόμενες τραπεζικές αγορές και τον ανταγωνισμό σε τράπεζες ανά τον κόσμο κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του '90 μίλησαν οι Gelos και Roldós (2004). Οι οικονομετρικές μετρήσεις που είναι βασισμένες στη μεθοδολογία

Panzar και Rosse (1987) εκτιμούν ότι οι αγορές παραμένουν το ίδιο ανταγωνιστικές σε ένα δείγμα οκτώ ευρωπαϊκών και λατινοαμερικανικών χωρών. Η άδεια συμμετοχής ξένων τραπεζών, εμφανίζεται να ενισχύει τις ανταγωνιστικές πιέσεις που συνδέονται με τη σταθεροποίηση. Και ενώ έχει πραγματοποιηθεί μια σημαντική διαδικασία σταθεροποίησης των τραπεζών σε αυτές τις χώρες, σημειώνεται μια μεγάλη πτώση στον αριθμό των τραπεζών. Κατά τη διάρκεια της περιόδου 1994–1999, η δομή αγοράς άλλαξε μόνο σε μια από τις οκτώ αναδυόμενες αγορές που εξετάστηκαν. Ενδεικτικά αναφέρουμε τις χώρες στις οποίες παρουσιάστηκαν αξιοσημείωτα αποτελέσματα. Η Ουγγαρία συνδέεται είτε με τον μονοπωλιακό είτε με τον τέλειο ανταγωνισμό. Οι ανταγωνιστικοί όροι στην Αργεντινή κατά τη διάρκεια του 1997–1999 είναι πολύ κοντά στον τέλειο ανταγωνισμό. Από το 1998, στην Τουρκία ο ανταγωνισμός έχει μειωθεί κατά πολύ. Από τα οικονομετρικά αποτελέσματα φαίνεται ότι για τις περισσότερες χώρες, η δομή αγοράς μπορεί να χαρακτηριστεί από το μονοπωλιακό ανταγωνισμό, ένα αποτέλεσμα που παρατηρείται σε όλες τις ώριμες αγορές.

Ο Jonathan Williams (2004) μελετά το πόσο καθοριστική είναι η διοικητική συμπεριφορά στις Ευρωπαϊκές Τράπεζες την περίοδο μεταξύ 1990 και 1998. Επίσης, με τη βοήθεια της προσέγγισης αιτιότητας των Berger και DeYoung (1997), ερευνά τα αντίστοιχα στοιχεία για τις τράπεζες των ΗΠΑ έτσι ώστε να ακολουθήσει σύγκριση Ευρώπης-ΗΠΑ. Η ύπαρξη της κακής διαχείρισης στα ευρωπαϊκά ταμειοντήρια έχει πολιτικές επιπτώσεις στους επόπτες, στους ιδιοκτήτες και στους διευθυντές τραπεζών. Αρκετά από τα χαρακτηριστικά της κακής διαχείρισης συνδέονται με τα προβλήματα αντιπροσωπειών. Πράγματι. Οι ευρωπαίοι διευθυντές τραπεζών έχουν αντιμετωπίσει σημαντικές πιέσεις και διευθυντικές προκλήσεις κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του '90. Συνεπώς, τα οικονομετρικά αποτελέσματα καταλήγουν ότι σημαντικό διοικητικό πρόβλημα για τις Ευρωπαϊκές Τράπεζες είναι η κακή διαχείριση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ

3.1 Εισαγωγή

Στο παρόν κεφάλαιο γίνεται αξιολόγηση των χρηματοοικονομικών επιδόσεων 200 ευρωπαϊκών τραπεζών ανά χώρα προέλευσης. Η αξιολόγηση γίνεται σύμφωνα με ένα δείγμα τραπεζών που αντιστοιχεί σε κάθε χώρα και όχι με το σύνολό τους. Το ίδιο δείγμα τραπεζών και τα ίδια κριτήρια αξιολόγησης χρησιμοποιούνται και για την κατάταξη των τραπεζών βάσει της πολυκριτήριας μεθοδολογίας PROMETHEE II στο 5^ο κεφάλαιο.

✓ Δεδομένα

Οι τράπεζες του δείγματος δεδομένων ανήκουν στις 15 χώρες της ΕΕ (δε συμπεριλαμβάνονται οι 10 νέες χώρες): 12 εντός και 3 εκτός ευρωζώνης. Ο αριθμός των τραπεζών που συμπεριλαμβάνονται στη μελέτη ποικίλλει από χώρα σε χώρα. Είναι λογικό στις μεγαλύτερες και οικονομικά εύρωστες χώρες να αντιστοιχούν περισσότερες τράπεζες.

Το πλήθος των τραπεζών προς κατάταξη, των εναλλακτικών δραστηριοτήτων δηλαδή, ανάλογα με τη χώρα προέλευσης είναι το εξής για τα 3 έτη:

2000	
ΧΩΡΑ (αλφαβητικά)	ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΡΑΠΕΖΩΝ
1. ΑΥΣΤΡΙΑ	5
2. ΒΕΛΓΙΟ	5
3. ΔΑΝΙΑ	6
4. ΦΙΛΑΝΔΙΑ	3
5. ΓΑΛΛΙΑ	31
6. ΓΕΡΜΑΝΙΑ	22
7. ΕΛΛΑΔΑ	6
8. ΙΡΛΑΝΔΙΑ	7

9. ΙΤΑΛΙΑ	24
10. ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ	20
11. ΟΛΛΑΝΔΙΑ	10
12. ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	4
13. ΙΣΠΑΝΙΑ	11
14. ΣΟΥΗΔΙΑ	3
15. ΜΕΓΑΛΗ ΒΡΕΤΑΝΙΑ	32
ΣΥΝΟΛΟ:	189 Τράπεζες

2001	
ΧΩΡΑ (αλφαβητικά)	ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΡΑΠΕΖΩΝ
1. ΑΥΣΤΡΙΑ	5
2. ΒΕΛΓΙΟ	5
3. ΔΑΝΙΑ	6
4. ΦΙΛΑΝΔΙΑ	4
5. ΓΑΛΛΙΑ	32
6. ΓΕΡΜΑΝΙΑ	24
7. ΕΛΛΑΔΑ	6
8. ΙΡΛΑΝΔΙΑ	8
9. ΙΤΑΛΙΑ	24
10. ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ	21
11. ΟΛΛΑΝΔΙΑ	10
12. ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	4
13. ΙΣΠΑΝΙΑ	11
14. ΣΟΥΗΔΙΑ	3
15. ΜΕΓΑΛΗ ΒΡΕΤΑΝΙΑ	33
ΣΥΝΟΛΟ:	196 Τράπεζες

2002	
ΧΩΡΑ (αλφαβητικά)	ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΡΑΠΕΖΩΝ

1. ΑΥΣΤΡΙΑ	5
2. ΒΕΛΓΙΟ	5
3. ΔΑΝΙΑ	6
4. ΦΙΛΑΝΔΙΑ	4
5. ΓΑΛΛΙΑ	32
6. ΓΕΡΜΑΝΙΑ	24
7. ΕΛΛΑΔΑ	6
8. ΙΡΛΑΝΔΙΑ	9
9. ΙΤΑΛΙΑ	26
10. ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ	21
11. ΟΛΛΑΝΔΙΑ	10
12. ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	5
13. ΙΣΠΑΝΙΑ	11
14. ΣΟΥΗΔΙΑ	3
15. ΜΕΓΑΛΗ ΒΡΕΤΑΝΙΑ	33
ΣΥΝΟΛΟ:	200 Τράπεζες

Οι έξι ελληνικές τράπεζες που συμπεριλαμβάνονται στη μελέτη είναι οι:

- Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος
- Εμπορική Τράπεζα της Ελλάδος
- EFG Eurobank Ergasias
- Alpha Bank
- Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδος
- Τράπεζα Πειραιώς

Παρατηρείται ότι ο αριθμός του συνόλου των τραπεζών είναι ακριβώς 200 μόνο κατά τη διάρκεια του έτους 2002. Το 2000 και το 2001 συμπεριλαμβάνονται 189 και 196 τράπεζες αντίστοιχα. Αυτό γίνεται λόγω έλλειψης πληροφοριών για κάποιες τράπεζες στα συγκεκριμένα έτη.

✓ Κριτήρια Αξιολόγησης

Για την εκτίμηση του προαναφερθέντος δείγματος τραπεζών και την ταξινόμησή του στη συνέχεια, καθοριστικής σημασίας θεωρείται η επιλογή των κατάλληλων κριτηρίων αξιολόγησης.

Η συλλογή των χρηματοοικονομικών στοιχείων των τραπεζών έγινε από τη BANKSCOPE, μια διαδεδωμένη βάση δεδομένων της εταιρίας Bureau van Dijk's, η οποία περιλαμβάνει στοιχεία πολλών τραπεζών (περίπου 11.000), με πληρότητα σχεδόν 90% για το σύνολο του ενεργητικού των τραπεζών κάθε χώρας. Η επιλογή των τραπεζών έγινε βάσει μεγέθους, σύμφωνα με το σύνολο του ενεργητικού τους.

Τα κριτήρια σύμφωνα με τα οποία ταξινομούνται οι παραπάνω εναλλακτικές δραστηριότητες είναι κοινά και για τα 3 έτη και είναι οι ακόλουθοι 9 χρηματοοικονομικοί δείκτες:

ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ
Ποιότητα Ενεργητικού
Προβλέψεις / Λειτουργικά Έσοδα
Κεφαλαιακή Επάρκεια
Ίδια Κεφάλαια / Σύνολο Ενεργητικού
Ίδια Κεφάλαια / Χορηγήσεις
Αποδοτικότητα
Καθαρό Περιθώριο Επιτοκίου
Απόδοση Ενεργητικού
Απόδοση Ιδίων Κεφαλαίων
Δείκτης Κόστους Εισοδήματος
Ρευστότητα
Χορηγήσεις / Σύνολο Ενεργητικού
Χορηγήσεις / Σύνολο Καταθέσεων

Με βάση τα διαθέσιμα χρηματοοικονομικά στοιχεία και λαμβάνοντας υπόψη τη διεθνή εμπειρία από ανάλογες έρευνες της διεθνούς βιβλιογραφίας αποφασίστηκε η επιλογή των 9 αυτών χρηματοοικονομικών δεικτών, οι οποίοι αποτελούν το σύνολο των κριτηρίων αξιολόγησης της παρούσας έρευνας.

Απαραίτητη για την αξιολόγηση των τραπεζών κρίνεται η ανάλυση της έννοιας των 9 αυτών τραπεζικών δεικτών:

1. **Loan Loss Provision / Net Interest Revenue → Προβλέψεις / Λειτουργικά Έσοδα**

Ο δείκτης αυτός αντιστοιχεί στο ποσό των λειτουργικών εσόδων που μπορούν να προβλεφθούν. Επιθυμούνται χαμηλές τιμές του δείκτη διότι οι υψηλές τιμές δηλώνουν κακή ποιότητα ενεργητικού.

2. **Equity / Total Assets → Ίδια Κεφάλαια / Σύνολο Ενεργητικού**

Ο δείκτης αυτός δηλώνει το ποσοστό του ενεργητικού που χρηματοδοτείται από τα ίδια κεφάλαια και χρησιμοποιείται για την εκτίμηση της κεφαλαιακής επάρκειας. Μεγάλες τιμές του κριτηρίου αντιστοιχούν σε μειωμένες υποχρεώσεις, ενώ μικρές τιμές δείχνουν ότι η τράπεζα βασίζεται κυρίως στις μακροπρόθεσμες και βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις παρά στα ίδια κεφάλαιά της.

3. **Equity / Net Loans → Ίδια Κεφάλαια / Χορηγήσεις**

Αυτός ο δείκτης δείχνει κατά πόσον τα ίδια κεφάλαια μπορούν να απορροφήσουν τις απώλειες που προκύπτουν από τις χορηγήσεις. Δείχνει την κεφαλαιακή επάρκεια και μετράει το βαθμό ασφαλείας της τράπεζας που παρέχεται από τα ίδια κεφάλαια απέναντι σε πιθανές ζημιές από χορηγήσεις. Θεωρείται ότι παρέχει μια καλύτερη ένδειξη της κεφαλαιακής επάρκειας από το δείκτη Ίδια Κεφάλαια / Σύνολο Ενεργητικού που συχνά χρησιμοποιείται για την κεφαλαιακή επάρκεια και ο οποίος δε λαμβάνει τόσο υπόψη του τον κίνδυνο που αναλαμβάνει η τράπεζα. Ο δείκτης Ίδια Κεφάλαια / Χορηγήσεις διαχωρίζει την κύρια πηγή κινδύνου (χορηγήσεις) από τα υπόλοιπα στοιχεία του ενεργητικού. Όπως είναι φυσικό, υψηλές τιμές του δείκτη σημαίνουν μεγαλύτερη ασφάλεια και συνεπώς είναι περισσότερο επιθυμητές.

4. **Net Interest Margin → Καθαρό Περιθώριο Επιτοκίου**

Πρόκειται για το καθαρό κέρδος που εκφράζεται ως ποσοστό των εσόδων του ενεργητικού. Όσο μεγαλύτερος είναι αυτός ο δείκτης τόσο λιγότερο κοστίζει η χρηματοδότηση και υψηλότερο το περιθώριο που η τράπεζα απαιτεί. Τα υψηλότερα περιθώρια και η αποδοτικότητα είναι επιθυμητά εφ' όσον διατηρείται η ποιότητα του ενεργητικού.

5. **Return On Average Assets (ROAA) → Απόδοση Ενεργητικού**

Ο δείκτης αυτός συγκρίνει την αποδοτικότητα και την επίδοση διαχείρισης των τραπεζών. Εκφράζει την ικανότητα της διοίκησης της τράπεζας να χρησιμοποιεί εποικοδομητικά τους πόρους της.

6. **Return On Average Equity (ROAE) → Απόδοση Ιδίων Κεφαλαίων**

Αντιπροσωπεύει το ποσοστό των κερδών που προέρχονται από την τοποθέτηση των ιδίων κεφαλαίων στη λειτουργία της τράπεζας.

7. **Cost To Income Ratio → Δείκτης Κόστους Εισοδήματος**

Αυτός ο δείκτης αποτελεί ένα μέτρο αποδοτικότητας της τράπεζας. Αν τα περιθώρια δανεισμού είναι πολύ υψηλά, ο δείκτης θα αποκτήσει μεγάλη τιμή, ενδεχόμενο το οποίο θεωρείται αρνητικό.

8. **Net Loans / Total Assets → Χορηγήσεις / Σύνολο Ενεργητικού**

Αυτός ο δείκτης ρευστότητας προσδιορίζει το ποσοστό του ενεργητικού της τράπεζας που έχει άμεση σχέση με χορηγήσεις. Όσο υψηλότερη είναι η τιμή αυτού του δείκτη τόσο μικρότερη θα είναι η ρευστότητα, ενδεχόμενο που θεωρείται αρνητικό.

9. Net Loans / Total Deposits & Borrowings → Χορηγήσεις / Σύνολο Καταθέσεων

Ο δείκτης αυτός δείχνει το βαθμό στον οποίο μία τράπεζα έχει δανείσει τις καταθέσεις της και μεγάλες τιμές αντιστοιχούν σε μικρή ρευστότητα. Φανερώνει την κατάσταση της τράπεζας όσον αφορά τη ρευστότητά της, συσχετίζοντας τις καταθέσεις (πηγή χρηματοδότησης για την τράπεζα) με τις χορηγήσεις (διάθεση διαθέσιμων κεφαλαίων τράπεζας). Είναι προφανές ότι όσο μικρότερος είναι ο δείκτης αυτός τόσο περισσότερα κεφάλαια έχει η τράπεζα στη διάθεσή της τη δεδομένη χρονική στιγμή και συνεπώς τόσο καλύτερη η ρευστότητά της. Βέβαια στην περίπτωση που ο δείκτης είναι κατά πολύ υψηλότερος του μέσου όρου του κλάδου, γεγονός που υποδηλώνει μεγάλο αριθμό αναξιοποίητων διαθέσιμων κεφαλαίων, το τραπεζικό ίδρυμα κατά πάσα πιθανότητα θυσιάζει μέρος των κερδών που θα επέφερε η αξιοποίηση των κεφαλαίων αυτών.

3.2 Συγκεντρωτικοί Πίνακες

Προκειμένου να πραγματοποιηθεί μια πιο αντικειμενική αξιολόγηση των χρηματοοικονομικών επιδόσεων των τραπεζών υπολογίζονται οι μέσοι όροι των δεικτών όλων των τραπεζών της χώρας ανά χρονιά καθώς και οι μέσοι όροι των δεικτών όλων των τραπεζών της χώρας συνολικά και για τα 3 χρόνια της μελέτης.

Ακολουθώς, παρουσιάζονται αναλυτικά οι μέσοι όροι των τιμών των χρηματοοικονομικών δεικτών για κάθε χώρα και για τα 3 έτη.

ΑΥΣΤΡΙΑ

	Loan Loss Prov / Net Int Rev	Equity / Tot Assets	Equity / Net Loans	Net Interest Margin	Return On Avg Assets (ROAA)	Return On Avg Equity (ROAE)	Cost To Income Ratio	Net Loans / Tot Assets	Net Loans / Tot Dep & Bor
2000	18,80	2,67	6,47	1,07	0,29	11,77	60,63	47,33	52,88
2001	19,11	2,90	7,14	1,24	0,30	11,45	61,14	46,79	52,86

2002	19,39	2,90	7,10	1,20	0,25	9,86	60,10	47,37	53,79
Μέσος Όρος	19,10	2,82	6,90	1,17	0,28	11,03	60,62	47,16	53,18

ΒΕΛΓΙΟ

	Loan Loss Prov / Net Int Rev	Equity / Tot Assets	Equity / Net Loans	Net Interest Margin	Return On Avg Assets (ROAA)	Return On Avg Equity (ROAE)	Cost To Income Ratio	Net Loans / Tot Assets	Net Loans / Tot Dep & Bor
2000	8,26	3,71	8,40	1,40	0,67	18,13	69,48	44,13	50,40
2001	8,52	3,39	8,09	1,46	0,52	15,75	70,75	42,20	48,88
2002	9,30	3,66	8,32	1,44	0,41	11,96	71,85	44,20	50,87
Μέσος Όρος	8,69	3,59	8,27	1,43	0,53	15,28	70,69	43,51	50,05

ΔΑΝΙΑ

	Loan Loss Prov / Net Int Rev	Equity / Tot Assets	Equity / Net Loans	Net Interest Margin	Return On Avg Assets (ROAA)	Return On Avg Equity (ROAE)	Cost To Income Ratio	Net Loans / Tot Assets	Net Loans / Tot Dep & Bor
2000	7,05	4,43	8,11	1,65	0,65	14,21	64,32	59,25	71,13
2001	9,39	4,14	7,70	1,65	0,46	10,77	60,18	56,85	66,94
2002	8,25	4,07	7,51	1,62	0,39	9,92	58,37	56,82	69,49
Μέσος Όρος	8,23	4,21	7,77	1,64	0,50	11,63	60,96	57,64	69,19

ΦΙΛΑΝΔΙΑ

	Loan Loss Prov / Net Int Rev	Equity / Tot Assets	Equity / Net Loans	Net Interest Margin	Return On Avg Assets (ROAA)	Return On Avg Equity (ROAE)	Cost To Income Ratio	Net Loans / Tot Assets	Net Loans / Tot Dep & Bor
2000	0,40	6,61	12,83	1,79	1,73	25,32	37,69	54,87	73,38

2001	3,91	6,46	11,92	1,89	1,33	19,25	51,51	55,44	71,46
2002	1,03	6,70	11,96	1,94	0,78	11,15	62,72	57,70	75,68
Μέσος Όρος	1,78	6,59	12,24	1,87	1,28	18,57	50,64	56,00	73,51

ΓΑΛΛΙΑ

	Loan Loss Prov / Net Int Rev	Equity / Tot Assets	Equity / Net Loans	Net Interest Margin	Return On Avg Assets (ROAA)	Return On Avg Equity (ROAE)	Cost To Income Ratio	Net Loans / Tot Assets	Net Loans / Tot Dep & Bor
2000	20,70	4,87	23,70	1,84	0,69	15,15	68,63	48,76	60,84
2001	7,68	4,58	14,37	1,74	0,37	7,70	69,81	49,80	61,87
2002	18,22	4,45	11,48	1,69	0,33	-0,78	70,97	49,11	61,41
Μέσος Όρος	15,53	4,63	16,52	1,76	0,46	7,36	69,80	49,22	61,37

ΓΕΡΜΑΝΙΑ

	Loan Loss Prov / Net Int Rev	Equity / Tot Assets	Equity / Net Loans	Net Interest Margin	Return On Avg Assets (ROAA)	Return On Avg Equity (ROAE)	Cost To Income Ratio	Net Loans / Tot Assets	Net Loans / Tot Dep & Bor
2000	22,11	4,18	10,88	1,72	0,71	14,79	63,84	54,71	62,89
2001	27,41	3,93	12,56	1,70	0,24	5,62	68,08	53,77	61,82
2002	54,96	4,14	13,21	1,68	0,19	4,30	68,12	52,82	60,85
Μέσος Όρος	34,83	4,08	12,22	1,70	0,38	8,24	66,68	53,77	61,85

ΕΛΛΑΔΑ

	Loan Loss Prov / Net Int Rev	Equity / Tot Assets	Equity / Net Loans	Net Interest Margin	Return On Avg Assets (ROAA)	Return On Avg Equity (ROAE)	Cost To Income Ratio	Net Loans / Tot Assets	Net Loans / Tot Dep & Bor
2000	14,63	9,23	20,46	3,08	1,45	15,87	56,55	44,79	52,64
2001	13,59	7,78	15,51	3,15	0,80	10,42	63,39	49,89	56,84

2002	14,66	6,21	11,45	3,07	0,48	7,07	69,73	55,15	61,93
Μέσος Όρος	14,29	7,74	15,81	3,10	0,91	11,12	63,22	49,94	57,14

ΙΡΛΑΝΔΙΑ

	Loan Loss Prov / Net Int Rev	Equity / Tot Assets	Equity / Net Loans	Net Interest Margin	Return On Avg Assets (ROAA)	Return On Avg Equity (ROAE)	Cost To Income Ratio	Net Loans / Tot Assets	Net Loans / Tot Dep & Bor
2000	7,32	6,06	40,92	1,72	0,89	14,93	49,81	48,99	59,49
2001	10,32	5,87	44,49	1,72	0,71	12,26	47,24	54,38	64,21
2002	11,27	5,17	43,80	1,53	0,80	14,99	42,86	52,50	60,28
Μέσος Όρος	22,86	6,56	11,32	2,88	0,57	12,86	73,96	56,86	68,57

ΙΤΑΛΙΑ

	Loan Loss Prov / Net Int Rev	Equity / Tot Assets	Equity / Net Loans	Net Interest Margin	Return On Avg Assets (ROAA)	Return On Avg Equity (ROAE)	Cost To Income Ratio	Net Loans / Tot Assets	Net Loans / Tot Dep & Bor
2000	22,03	7,20	10,61	2,42	0,59	15,23	64,23	55,90	67,40
2001	23,26	6,81	10,74	2,52	0,44	9,66	89,17	57,11	68,89
2002	23,30	5,67	12,61	3,71	0,69	13,68	68,49	57,56	69,43
Μέσος Όρος	22,86	6,56	11,32	2,88	0,57	12,86	73,96	56,86	68,57

ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ

	Loan Loss Prov / Net Int Rev	Equity / Tot Assets	Equity / Net Loans	Net Interest Margin	Return On Avg Assets (ROAA)	Return On Avg Equity (ROAE)	Cost To Income Ratio	Net Loans / Tot Assets	Net Loans / Tot Dep & Bor
2000	26,24	3,83	22,75	0,57	0,45	13,93	38,18	25,72	28,86
2001	15,96	4,13	21,69	0,65	0,49	12,91	40,42	25,48	28,13

2002	3,81	4,68	31,26	0,67	0,52	13,13	43,09	24,17	26,39
Μέσος Όρος	15,34	4,21	25,23	0,63	0,49	13,32	40,56	25,12	27,79

ΟΛΛΑΝΔΙΑ

	Loan Loss Prov / Net Int Rev	Equity / Tot Assets	Equity / Net Loans	Net Interest Margin	Return On Avg Assets (ROAA)	Return On Avg Equity (ROAE)	Cost To Income Ratio	Net Loans / Tot Assets	Net Loans / Tot Dep & Bor
2000	12,58	4,60	7,62	1,34	0,78	15,62	62,08	68,03	80,07
2001	13,86	4,43	7,33	1,33	0,61	12,93	60,82	67,61	78,40
2002	11,82	4,42	7,53	1,37	0,59	11,81	67,21	67,68	78,37
Μέσος Όρος	12,75	4,48	7,49	1,35	0,66	13,45	63,37	67,77	78,95

ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ

	Loan Loss Prov / Net Int Rev	Equity / Tot Assets	Equity / Net Loans	Net Interest Margin	Return On Avg Assets (ROAA)	Return On Avg Equity (ROAE)	Cost To Income Ratio	Net Loans / Tot Assets	Net Loans / Tot Dep & Bor
2000	25,40	5,20	7,59	2,06	1,01	17,44	59,03	69,33	78,87
2001	15,75	4,69	6,76	1,97	0,70	13,03	60,74	72,38	83,10
2002	21,98	4,70	6,50	1,89	0,60	12,63	54,90	74,86	86,82
Μέσος Όρος	21,04	4,86	6,95	1,97	0,77	14,37	58,22	72,19	82,93

ΙΣΠΑΝΙΑ

	Loan Loss Prov / Net Int Rev	Equity / Tot Assets	Equity / Net Loans	Net Interest Margin	Return On Avg Assets (ROAA)	Return On Avg Equity (ROAE)	Cost To Income Ratio	Net Loans / Tot Assets	Net Loans / Tot Dep & Bor
2000	13,66	6,19	10,68	2,86	0,96	15,66	61,65	60,97	71,01
2001	17,08	6,05	10,05	3,00	0,88	14,99	60,09	62,48	72,82

2002	15,61	6,52	10,25	2,74	0,84	13,24	59,89	64,19	76,69
Μέσος Όρος	15,45	6,25	10,33	2,87	0,89	14,63	60,54	62,55	73,51

ΣΟΥΗΔΙΑ

	Loan Loss Prov / Net Int Rev	Equity / Tot Assets	Equity / Net Loans	Net Interest Margin	Return On Avg Assets (ROAA)	Return On Avg Equity (ROAE)	Cost To Income Ratio	Net Loans / Tot Assets	Net Loans / Tot Dep & Bor
2000	2,43	3,77	5,94	1,59	0,79	20,40	59,43	63,69	78,62
2001	5,22	3,85	6,03	1,54	1,16	31,03	63,68	64,30	78,38
2002	3,34	3,80	5,90	1,62	0,57	14,69	65,03	64,74	80,89
Μέσος Όρος	3,66	3,81	5,96	1,58	0,84	22,04	62,71	64,24	79,30

ΜΕΓΑΛΗ ΒΡΕΤΑΝΙΑ

	Loan Loss Prov / Net Int Rev	Equity / Tot Assets	Equity / Net Loans	Net Interest Margin	Return On Avg Assets (ROAA)	Return On Avg Equity (ROAE)	Cost To Income Ratio	Net Loans / Tot Assets	Net Loans / Tot Dep & Bor
2000	13,48	6,65	12,56	2,85	1,09	16,47	69,91	58,63	71,44
2001	16,29	6,41	17,66	2,76	0,96	14,81	59,62	57,62	69,93
2002	18,13	6,26	14,21	2,65	0,94	14,50	60,51	57,77	70,03
Μέσος Όρος	15,97	6,44	14,81	2,75	1,00	15,26	63,35	58,01	70,47

3.3 Αξιολόγηση Επιδόσεων

Με βάση τους παραπάνω πίνακες των μέσων όρων η μελέτη προχωρά στην αξιολόγηση των επιδόσεων του δείγματος των ευρωπαϊκών τραπεζών ανά χώρα.

Σκοπός αυτού του κεφαλαίου είναι να γίνει μία αξιολόγηση που στηρίζεται στους γνωστούς 9 χρηματοοικονομικούς δείκτες. Γι' αυτό το λόγο αναλύεται κάθε

δείκτης μεμονωμένα και ερμηνεύονται οι επιδόσεις των τραπεζών των 15 χωρών σε σχέση με κάθε δείκτη.

1. **Loan Loss Provision / Net Interest Revenue** → Προβλέψεις / Λειτουργικά Έσοδα

Ο δείκτης αντιστοιχεί στο ποσό των λειτουργικών εσόδων που μπορούν να προβλεφθούν. Επιθυμούνται χαμηλές τιμές του δείκτη διότι οι υψηλές τιμές δηλώνουν κακή ποιότητα ενεργητικού.

	1. Loan Loss Prov / Net Int Rev	
	<i>ΤΙΜΗ</i>	<i>ΧΩΡΑ</i>
1	1,78	ΦΙΛΑΝΔΙΑ
2	3,66	ΣΟΥΗΔΙΑ
3	8,23	ΔΑΝΙΑ
4	8,69	ΒΕΛΓΙΟ
5	9,64	ΙΡΛΑΝΔΙΑ
6	12,75	ΟΛΛΑΝΔΙΑ
7	14,29	ΕΛΛΑΔΑ
8	15,34	ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ
9	15,45	ΙΣΠΑΝΙΑ
10	15,53	ΓΑΛΛΙΑ
11	15,97	ΜΕΓΑΛΗ ΒΡΕΤΑΝΙΑ
12	19,10	ΑΥΣΤΡΙΑ
13	21,04	ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ
14	22,86	ΙΤΑΛΙΑ
15	34,83	ΓΕΡΜΑΝΙΑ

Στο υπό εξέταση δείγμα των 200 ευρωπαϊκών τραπεζών η Φιλανδία φαίνεται ότι είναι η χώρα που διαθέτει τράπεζες με πολύ καλή ποιότητα ενεργητικού λόγω της πολύ χαμηλής τιμής του δείκτη, μόλις 1,78 (μέσος όρος της τριετίας 2000-2002). Στον αντίποδα βρίσκεται η Γερμανία που υπερβαίνει την τιμή αυτή κατά 33,05. Γενικότερα, παρατηρείται ότι οι σκανδιναβικές χώρες καταλαμβάνουν τις καλύτερες θέσεις της κατάταξης.

2. **Equity / Total Assets** → Ίδια Κεφάλαια / Σύνολο Ενεργητικού

Ο δείκτης αυτός δηλώνει το ποσοστό του ενεργητικού που χρηματοδοτείται από τα ίδια κεφάλαια και χρησιμοποιείται για την εκτίμηση της κεφαλαιακής επάρκειας. Μεγάλες τιμές του κριτηρίου αντιστοιχούν σε μειωμένες υποχρεώσεις, ενώ μικρές τιμές δείχνουν ότι η τράπεζα βασίζεται κυρίως στις μακροπρόθεσμες και βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις παρά στα ίδια κεφάλαιά της.

	2. Equity / Total Assets	
	<i>ΤΙΜΗ</i>	<i>ΧΩΡΑ</i>
1	7,74	ΕΛΛΑΔΑ
2	6,59	ΦΙΛΑΝΔΙΑ
3	6,56	ΙΤΑΛΙΑ
4	6,44	ΜΕΓΑΛΗ ΒΡΕΤΑΝΙΑ
5	6,25	ΙΣΠΑΝΙΑ
6	5,70	ΙΡΛΑΝΔΙΑ
7	4,86	ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ
8	4,63	ΓΑΛΛΙΑ
9	4,48	ΟΛΛΑΝΔΙΑ
10	4,21	ΔΑΝΙΑ
11	4,21	ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ
12	4,08	ΓΕΡΜΑΝΙΑ
13	3,81	ΣΟΥΗΔΙΑ
14	3,59	ΒΕΛΓΙΟ
15	2,82	ΑΥΣΤΡΙΑ

Στην πρώτη θέση του πίνακα βρίσκονται οι ελληνικές τράπεζες του λαμβανόμενου δείγματος τραπεζών οι οποίες με τιμή 7,74 είναι πρώτες όσον αφορά την κεφαλαιακή επάρκειά τους. Ο μέσος όρος του δείκτη για τις τράπεζες της Αυστρίας δηλώνει ότι το αντιπροσωπευτικό δείγμα των τραπεζών αυτών βασίζεται, κυρίως, στις βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις τους.

3. **Equity / Net Loans → Ίδια Κεφάλαια / Χορηγήσεις**

Αυτός ο δείκτης δείχνει κατά πόσον τα ίδια κεφάλαια μπορούν να απορροφήσουν τις απώλειες που προκύπτουν από τις χορηγήσεις. Δείχνει την κεφαλαιακή επάρκεια και μετράει το βαθμό ασφαλείας της τράπεζας που παρέχεται από τα ίδια κεφάλαια απέναντι σε πιθανές ζημιές από χορηγήσεις. Θεωρείται ότι παρέχει μια καλύτερη ένδειξη της κεφαλαιακής επάρκειας από το δείκτη Ίδια Κεφάλαια / Σύνολο Ενεργητικού που συχνά χρησιμοποιείται για την κεφαλαιακή

επάρκεια και ο οποίος δε λαμβάνει τόσο υπόψη του τον κίνδυνο που αναλαμβάνει η τράπεζα. Ο δείκτης Ίδια Κεφάλαια / Χορηγήσεις διαχωρίζει την κύρια πηγή κινδύνου (χορηγήσεις) από τα υπόλοιπα στοιχεία του ενεργητικού. Όπως είναι φυσικό, υψηλές τιμές του δείκτη σημαίνουν μεγαλύτερη ασφάλεια και συνεπώς είναι περισσότερο επιθυμητές.

3. Equity / Net Loans		
	<i>ΤΙΜΗ</i>	<i>ΧΩΡΑ</i>
1	43,07	ΙΡΛΑΝΔΙΑ
2	25,23	ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ
3	16,52	ΓΑΛΛΙΑ
4	15,81	ΕΛΛΑΔΑ
5	14,81	ΜΕΓΑΛΗ ΒΡΕΤΑΝΙΑ
6	12,24	ΦΙΛΑΝΔΙΑ
7	12,22	ΓΕΡΜΑΝΙΑ
8	11,32	ΙΤΑΛΙΑ
9	10,33	ΙΣΠΑΝΙΑ
10	8,27	ΒΕΛΓΙΟ
11	7,77	ΔΑΝΙΑ
12	7,49	ΟΛΛΑΝΔΙΑ
13	6,95	ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ
14	6,90	ΑΥΣΤΡΙΑ
15	5,96	ΣΟΥΗΔΙΑ

Στο συγκεκριμένο κριτήριο το αντιπροσωπευτικό δείγμα των τραπεζών της Ιρλανδίας υπερέχει καθαρά από όλες τις άλλες λαμβάνοντας την τιμή 43,07 (μέσος όρος τριετίας 2000-2002). Αντίθετα, για το δείγμα τραπεζών της Σουηδίας υπολογίζεται ο μέσος όρος του δείκτη Ίδια Κεφάλαια / Χορηγήσεις για την τριετία 2000-2002 ίσος με 5,96 που σημαίνει ότι τα ίδια κεφάλαια των τραπεζών της δεν είναι ικανά να καλύψουν τις απώλειες που προκύπτουν από τις χορηγήσεις. Αξίζει να σημειωθεί ότι για το δείγμα των τραπεζών της Ελλάδας υπολογίζεται ο μέσος όρος του δείκτη ίσος με 15,81 δηλώνοντας ότι διασφαλίζεται η κεφαλαιακή επάρκεια.

4. Net Interest Margin → Καθαρό Περιθώριο Επιτοκίου

Πρόκειται για το καθαρό κέρδος που εκφράζεται ως ποσοστό των εσόδων του ενεργητικού. Όσο μεγαλύτερος είναι αυτός ο δείκτης τόσο λιγότερο κοστίζει η χρηματοδότηση και υψηλότερο το περιθώριο που η τράπεζα απαιτεί. Τα υψηλότερα

περιθώρια και η αποδοτικότητα είναι επιθυμητά εφ' όσον διατηρείται η ποιότητα του ενεργητικού.

	4. Net Interest Margin	
	<i>ΤΙΜΗ</i>	<i>ΧΩΡΑ</i>
1	3,10	ΕΛΛΑΔΑ
2	2,88	ΙΤΑΛΙΑ
3	2,87	ΙΣΠΑΝΙΑ
4	2,75	ΜΕΓΑΛΗ ΒΡΕΤΑΝΙΑ
5	1,97	ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ
6	1,87	ΦΙΛΑΝΔΙΑ
7	1,76	ΓΑΛΛΙΑ
8	1,70	ΓΕΡΜΑΝΙΑ
9	1,66	ΙΡΛΑΝΔΙΑ
10	1,64	ΔΑΝΙΑ
11	1,58	ΣΟΥΗΔΙΑ
12	1,43	ΒΕΛΓΙΟ
13	1,35	ΟΛΛΑΝΔΙΑ
14	1,17	ΑΥΣΤΡΙΑ
15	0,63	ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ

Για το αντιπροσωπευτικό δείγμα των ελληνικών τραπεζών υπολογίζεται ο μέσος όρος του δείκτη ίσος με 3,10. Λαμβάνοντας υπόψη ότι σύμφωνα με τον μέσο όρο του δείκτη Προβλέψεις / Λειτουργικά Έσοδα το τραπεζικό σύστημα της Ελλάδας εμφανίζει καλή ποιότητα ενεργητικού, αντιλαμβάνεται κανείς ότι μπορεί να εκμεταλλευτεί το υψηλό περιθώριο επιτοκίου.

5. Return On Average Assets (ROAA) → Απόδοση Ενεργητικού

Ο δείκτης αυτός συγκρίνει την αποδοτικότητα και την επίδοση διαχείρισης των τραπεζών. Εκφράζει την ικανότητα της διοίκησης της τράπεζας να χρησιμοποιεί εποικοδομητικά τους πόρους της.

	5. Return On Avg Assets (ROAA)	
	<i>ΤΙΜΗ</i>	<i>ΧΩΡΑ</i>
1	1,28	ΦΙΛΑΝΔΙΑ
2	1,00	ΜΕΓΑΛΗ ΒΡΕΤΑΝΙΑ
3	0,91	ΕΛΛΑΔΑ
4	0,89	ΙΣΠΑΝΙΑ
5	0,84	ΣΟΥΗΔΙΑ

6	0,80	ΙΡΛΑΝΔΙΑ
7	0,77	ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ
8	0,66	ΟΛΛΑΝΔΙΑ
9	0,57	ΙΤΑΛΙΑ
10	0,53	ΒΕΛΓΙΟ
11	0,50	ΔΑΝΙΑ
12	0,49	ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ
13	0,46	ΓΑΛΛΙΑ
14	0,38	ΓΕΡΜΑΝΙΑ
15	0,28	ΑΥΣΤΡΙΑ

Το δείγμα των τραπεζών της Φιλανδίας εκτός του ότι διαθέτει την υψηλότερη ποιότητα ενεργητικού παρουσιάζει ικανοποιητικές τιμές και στην Απόδοση Ενεργητικού. Η διοίκηση των τραπεζών της μπορεί να χειρίζεται πολύ καλά τους πόρους που διαθέτει.

Κάτι αντίστοιχο συμβαίνει και στις ελληνικές τράπεζες οι οποίες παρουσιάζουν μια τιμή 0,91 για το συγκεκριμένο δείκτη.

Το δείγμα τραπεζών της Αυστρίας με τιμή 0,28 καταλαμβάνει συγκριτικά την τελευταία θέση της συγκεκριμένης κατάταξης, όπως και στην κατάταξη του δείκτη Ίδια Κεφάλαια / Σύνολο Ενεργητικού όπου υποδήλωνε χαμηλή κεφαλαιακή επάρκεια.

6. Return On Average Equity (ROAE) → Απόδοση Ιδίων Κεφαλαίων

Αντιπροσωπεύει το ποσοστό των κερδών που προέρχονται από την τοποθέτηση των ιδίων κεφαλαίων στη λειτουργία της τράπεζας.

	6. Return On Avg Equity (ROAE)	
	<i>ΤΙΜΗ</i>	<i>ΧΩΡΑ</i>
1	22,04	ΣΟΥΗΔΙΑ
2	18,57	ΦΙΛΑΝΔΙΑ
3	15,28	ΒΕΛΓΙΟ
4	15,26	ΜΕΓΑΛΗ ΒΡΕΤΑΝΙΑ
5	14,63	ΙΣΠΑΝΙΑ
6	14,37	ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ
7	14,06	ΙΡΛΑΝΔΙΑ
8	13,45	ΟΛΛΑΝΔΙΑ
9	13,32	ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ
10	12,86	ΙΤΑΛΙΑ
11	11,63	ΔΑΝΙΑ

12	11,12	ΕΛΛΑΔΑ
13	11,03	ΑΥΣΤΡΙΑ
14	8,24	ΓΕΡΜΑΝΙΑ
15	7,36	ΓΑΛΛΙΑ

Το δείγμα τραπεζών της Σουηδίας, με τιμή 22,4, διαθέτει ένα μεγάλο ποσοστό των κερδών που προέρχεται από την τοποθέτηση των ιδίων κεφαλαίων στη λειτουργία της τράπεζας. Αυτή η πρώτη θέση ευνοεί τη Σουηδία που με την τελευταία θέση στην κατάταξη του δείκτη Ίδια Κεφάλαια / Χορηγήσεις φαίνεται ότι δε διαθέτει υψηλό βαθμό ασφαλείας που παρέχεται από τα ίδια κεφάλαια έναντι σε πιθανές ζημιές από χορηγήσεις.

7. **Cost To Income Ratio** → Δείκτης Κόστους Εισοδήματος

Αυτός ο δείκτης αποτελεί ένα μέτρο αποδοτικότητας της τράπεζας. Αν τα περιθώρια δανεισμού είναι πολύ υψηλά, ο δείκτης θα αποκτήσει μεγάλη τιμή, ενδεχόμενο το οποίο θεωρείται αρνητικό.

	7. Cost To Income Ratio	
	ΤΙΜΗ	ΧΩΡΑ
1	40,56	ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ
2	46,64	ΙΡΛΑΝΔΙΑ
3	50,64	ΦΙΛΑΝΔΙΑ
4	58,22	ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ
5	60,54	ΙΣΠΑΝΙΑ
6	60,62	ΑΥΣΤΡΙΑ
7	60,96	ΔΑΝΙΑ
8	62,71	ΣΟΥΗΔΙΑ
9	63,22	ΕΛΛΑΔΑ
10	63,35	ΜΕΓΑΛΗ ΒΡΕΤΑΝΙΑ
11	63,37	ΟΛΛΑΝΔΙΑ
12	66,68	ΓΕΡΜΑΝΙΑ
13	69,80	ΓΑΛΛΙΑ
14	70,69	ΒΕΛΓΙΟ
15	73,96	ΙΤΑΛΙΑ

Στην προκειμένη περίπτωση ο Δείκτης Κόστους Εισοδήματος είναι υψηλότερος για το δείγμα τραπεζών της Ιταλίας. Αντίθετα, το δείγμα τραπεζών του

Λουξεμβούργου λαμβάνει χαμηλή τιμή στο Κόστος Εισοδήματος συγκριτικά με τα τραπεζικά συστήματα των υπολοίπων, υπό εξέταση, τραπεζών.

8. Net Loans / Total Assets → Χορηγήσεις / Σύνολο Ενεργητικού

Αυτός ο δείκτης ρευστότητας προσδιορίζει το ποσοστό του ενεργητικού της τράπεζας που έχει άμεση σχέση με χορηγήσεις. Όσο υψηλότερη είναι η τιμή αυτού του δείκτη τόσο μικρότερη θα είναι η ρευστότητα, ενδεχόμενο που θεωρείται αρνητικό.

	8. Net Loans / Tot Assets	
	<i>ΤΙΜΗ</i>	<i>ΧΩΡΑ</i>
1	25,12	ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ
2	43,51	ΒΕΛΓΙΟ
3	47,16	ΑΥΣΤΡΙΑ
4	49,22	ΓΑΛΛΙΑ
5	49,94	ΕΛΛΑΔΑ
6	51,96	ΙΡΛΑΝΔΙΑ
7	53,77	ΓΕΡΜΑΝΙΑ
8	56,00	ΦΙΛΑΝΔΙΑ
9	56,86	ΙΤΑΛΙΑ
10	57,64	ΔΑΝΙΑ
11	58,01	ΜΕΓΑΛΗ ΒΡΕΤΑΝΙΑ
12	62,55	ΙΣΠΑΝΙΑ
13	64,24	ΣΟΥΗΔΙΑ
14	67,77	ΟΛΛΑΝΔΙΑ
15	72,19	ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ

Το Λουξεμβούργο υπερέχει και πάλι έναντι των υπολοίπων χωρών. Αυτό σημαίνει ότι το δείγμα των τραπεζών του διακρίνεται για την υψηλή ρευστότητά του.

Ο μέσος όρος του δείκτη (72,19) για την Πορτογαλία δηλώνει ότι ένα υψηλό ποσοστό του ενεργητικού των τραπεζών της έχει άμεση σχέση με χορηγήσεις.

9. Net Loans / Total Deposits & Borrowings → Χορηγήσεις / Σύνολο Καταθέσεων

Ο δείκτης αυτός δείχνει το βαθμό στον οποίο μία τράπεζα έχει δανείσει τις καταθέσεις της και μεγάλες τιμές αντιστοιχούν σε μικρή ρευστότητα. Φανερώνει την κατάσταση της τράπεζας όσον αφορά τη ρευστότητά της, συσχετίζοντας τις καταθέσεις (πηγή χρηματοδότησης για την τράπεζα) με τις χορηγήσεις (διάθεση διαθέσιμων κεφαλαίων τράπεζας). Είναι προφανές ότι όσο μικρότερος είναι ο δείκτης αυτός τόσο περισσότερα κεφάλαια έχει η τράπεζα στη διάθεσή της τη δεδομένη χρονική στιγμή και συνεπώς τόσο καλύτερη η ρευστότητά της. Βέβαια στην περίπτωση που ο δείκτης είναι κατά πολύ χαμηλότερος του μέσου όρου του κλάδου, γεγονός που υποδηλώνει μεγάλο αριθμό αναξιοποίητων διαθέσιμων κεφαλαίων, το τραπεζικό ίδρυμα κατά πάσα πιθανότητα θυσιάζει μέρος των κερδών που θα επέφερε η αξιοποίηση των κεφαλαίων αυτών.

	9. Net Loans / Tot Dep & Bor	
	<i>TIMH</i>	<i>ΧΩΡΑ</i>
1	27,79	ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ
2	50,05	ΒΕΛΓΙΟ
3	53,18	ΑΥΣΤΡΙΑ
4	57,14	ΕΛΛΑΔΑ
5	61,33	ΙΡΛΑΝΔΙΑ
6	61,37	ΓΑΛΛΙΑ
7	61,85	ΓΕΡΜΑΝΙΑ
8	68,57	ΙΤΑΛΙΑ
9	69,19	ΔΑΝΙΑ
10	70,47	ΜΕΓΑΛΗ ΒΡΕΤΑΝΙΑ
11	73,51	ΙΣΠΑΝΙΑ
12	73,51	ΦΙΛΑΝΔΙΑ
13	78,95	ΟΛΛΑΝΔΙΑ
14	79,30	ΣΟΥΗΔΙΑ
15	82,93	ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ

Παρατηρείται ότι το Λουξεμβούργο λαμβάνει μία πολύ χαμηλή βαθμολογία, πράγμα που σημαίνει ότι οι εξεταζόμενες τράπεζές του έχουν πολλά κεφάλαια στη διάθεσή τους.

Απ' την άλλη μεριά, με ένα μεγάλο αριθμό αναξιοποίητων διαθέσιμων κεφαλαίων, το δείγμα των τραπεζών του Λουξεμβούργου θυσιάζει μέρος των κερδών που θα επέφερε η αξιοποίηση των κεφαλαίων αυτών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΥΠΟΒΑΘΡΟ ΤΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ ΠΟΛΥΚΡΙΤΗΡΙΑΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ PROMETHEE

Στο κεφάλαιο αυτό παρουσιάζεται το θεωρητικό υπόβαθρο της πολυκριτήριας μεθοδολογίας PROMETHEE II, η οποία εφαρμόζεται στη συγκεκριμένη εργασία για να πραγματοποιηθεί η κατάταξη των υπό εξέταση ευρωπαϊκών τραπεζών για τα έτη 2000, 2001, 2002.

4.1 Η έννοια της σχέσης υπεροχής

Η θεωρία των σχέσεων υπεροχής αποτελεί ένα ιδιαίτερο μεθοδολογικό ρεύμα της πολυκριτήριας ανάλυσης οι βάσεις του οποίου τέθηκαν στα τέλη της δεκαετίας του '60. Αργότερα αναπτύχθηκε από τους ερευνητές του χώρου της πολυκριτήριας ανάλυσης, ιδιαίτερα στην Ευρώπη.

Στόχος της είναι η ανάπτυξη ενός μεθοδολογικού πλαισίου που επιτρέπει την πραγματοποίηση διμερών συγκρίσεων μεταξύ των εναλλακτικών δραστηριοτήτων, σε αντίθεση με την πολυκριτήρια θεωρία χρησιμότητας όπου αναπτύσσεται μία συνάρτηση βαθμολόγησης των εναλλακτικών δραστηριοτήτων.

Η θεωρία των σχέσεων υπεροχής παρέχει μια εναλλακτική μεθοδολογική προσέγγιση στη σύνθεση πολλαπλών κριτηρίων αξιολόγησης.

Οι τεχνικές που βασίζονται στη θεωρία αυτή λειτουργούν σε δύο στάδια:

1. Ανάπτυξη μιας σχέσης υπεροχής (outranking relation) μεταξύ των εναλλακτικών δραστηριοτήτων.
2. Εκμετάλλευση της σχέσης υπεροχής ώστε να εξαχθεί το αποτέλεσμα της αξιολόγησης των εναλλακτικών δραστηριοτήτων υπό την επιθυμητή μορφή (στη συγκεκριμένη διπλωματική εργασία πρόκειται για κατάταξη).

Τα δύο αυτά στάδια συνδέει η έννοια της σχέσης υπεροχής.

Η σχέση υπεροχής S είναι μία διμερής σχέση η οποία επιτρέπει την εκτίμηση της ισχύος μιας εναλλακτικής δραστηριότητας X έναντι μιας άλλης εναλλακτικής δραστηριότητας X' .

Είναι μία σχέση οριζόμενη στο σύνολο των εναλλακτικών δραστηριοτήτων, έτσι ώστε:

$$X S X' \Leftrightarrow \text{η εναλλακτική } X \text{ είναι τουλάχιστον εξίσου καλή με την } X'$$

Η γενική ιδέα της σχέσης υπεροχής είναι η σύγκριση δύο εναλλακτικών $X - X'$ και βασίζεται στην ισχύ των ενδείξεων. Η ισχύς αυτή αυξάνεται όσο περισσότερες είναι οι ενδείξεις υπέρ της υπεροχής της εναλλακτικής δραστηριότητας X (συμφωνία κριτηρίων) χωρίς παράλληλα να υπάρχουν ισχυρές ενδείξεις που να αναιρούν την ισχύ της υπεροχής (ασυμφωνία κριτηρίων). Τότε μπορεί να θεωρηθεί ότι ισχύει η σχέση υπεροχής $X S X'$, δηλαδή ότι η εναλλακτική X είναι τουλάχιστον εξίσου καλή όσο η X' .

Ο γενικός, αυτός, ορισμός της σχέσης υπεροχής υιοθετείται από όλες τις μεθοδολογίες της θεωρίας των σχέσεων υπεροχής, αλλά ο τρόπος με τον οποίο υλοποιείται διαφέρει, ανάλογα με τη μέθοδο.

Αξίζει να σημειώσουμε δύο χαρακτηριστικά της *σχέσης υπεροχής* που την κάνουν να διαφέρει από το πλαίσιο μοντελοποίησης της πολυκριτήριας θεωρίας χρησιμότητας:

- **Δεν είναι μεταβατική**

Την έννοια της μεταβατικότητας θα τη δούμε μέσα από την πολυκριτήρια θεωρία χρησιμότητας η οποία υπακούει σε αυτή.

Αντίθετα η θεωρία σχέσεων υπεροχής δεν ακολουθεί την ιδιότητα της μεταβατικότητας.

Πολυκριτήρια θεωρία χρησιμότητας

Στην πολυκριτήρια θεωρία χρησιμότητας τα αποτελέσματα της αξιολόγησης των εναλλακτικών δραστηριοτήτων, **ακολουθούν** τη μεταβατική ιδιότητα.

Μέσω της ανάπτυξης κατάλληλων συναρτήσεων χρησιμότητας, η πολυκριτήρια θεωρία χρησιμότητας οδηγεί σε μία αξιολόγηση των εναλλακτικών

δραστηριοτήτων, η οποία βασίζεται στις σχέσεις προτίμησης P και αδιαφορίας I. Έτσι για οποιεσδήποτε τρεις εναλλακτικές δραστηριότητες X, X' και X'' ισχύουν

$$\left\{ \begin{matrix} XPX' \\ X'PX'' \end{matrix} \right\} \Leftrightarrow XPX'' \quad \text{και}$$

$$\left\{ \begin{matrix} XIX' \\ X'IX'' \end{matrix} \right\} \Leftrightarrow XIX''$$

για προτίμηση και αδιαφορία αντίστοιχα.

Θεωρία σχέσεων υπεροχής

Στη θεωρία σχέσεων υπεροχής **δεν ακολουθείται** απαραίτητα η μεταβατική ιδιότητα.

Η ανάπτυξη των σχέσεων υπεροχής επιτρέπει τη μοντελοποίηση και επίλυση περιπτώσεων προβλημάτων όπου: ενώ η εναλλακτική δραστηριότητα X προτιμάται ή είναι αδιάφορη της X', η οποία με τη σειρά της προτιμάται ή είναι αδιάφορη της X'', τελικά η X δεν προτιμάται ή δεν είναι αδιάφορη της X''.

Σαν ένα απλό αλλά χαρακτηριστικό παράδειγμα της μη μεταβατικής φύσης των προτιμήσεων αναφέρεται το παράδειγμα «ενός ποτηριού καφέ» του Luce (1956): Λαμβάνεται σαν υπόθεση ότι ισχύει η μεταβατική ιδιότητα. Προφανώς δε μπορεί να διακρίνει κανείς ένα ποτήρι καφέ χωρίς ζάχαρη (X_1) από ένα ποτήρι καφέ με 0,01 gr ζάχαρη (X_2). Συνεπώς, $X_1 I X_2$. Με την ίδια λογική, δε διακρίνεται ένα ποτήρι καφέ με 0,01 gr ζάχαρη από ένα ποτήρι με 0,02 gr ζάχαρη (X_3). Άρα $X_2 I X_3$. Λόγω του ότι ισχύει η μεταβατική ιδιότητα $X_1 I X_3$. Ομοίως, συνεχίζοντας την ίδια διαδικασία, λαμβάνουμε το συμπέρασμα ότι $X_1 I X_n$, όπου το X_n αντιστοιχεί σε ένα ποτήρι καφέ γεμάτο ζάχαρη, το οποίο, φυσικά, δεν είναι αληθές.

Αξίζει να σημειώσουμε ότι η σχέση προτίμησης δεν είναι αντιμεταθετική, ενώ η σχέση αδιαφορίας είναι αντιμεταθετική. Δηλαδή

$$X_1 P X_2 \Rightarrow X_2 P X_1$$

$$X_1 I X_2 \Rightarrow X_2 I X_1$$

- Δεν είναι πλήρης

Η πολυκριτήρια θεωρία χρησιμότητας θεωρεί μόνο τις σχέσεις υπεροχής και αδιαφορίας μεταξύ των εναλλακτικών δραστηριοτήτων, ενώ στη θεωρία σχέσεων υπεροχής χρησιμοποιείται και μία επιπλέον σχέση, αυτή της ασυγκριτικότητας. Η ασυγκριτικότητα είναι αντιμεταθετική αλλά μη μεταβατική.

Η έννοια της μη πληρότητας είναι σημαντική στη θεωρία σχέσεων υπεροχής, δεδομένου ότι σε τέτοιες περιπτώσεις η πλήρης αξιολόγηση των εναλλακτικών δραστηριοτήτων δεν είναι εφικτή. Υπάρχουν, δηλαδή, ορισμένες εναλλακτικές δραστηριότητες που παρουσιάζουν τέτοιες διαφορές ώστε να καθίσταται ιδιαίτερα δύσκολη η μεταξύ τους σύγκριση. Στην περίπτωση αυτή η πλήρης κατάταξη των εναλλακτικών δε λαμβάνει υπόψη αυτές τις ιδιαιτερότητες, στοιχείο που διευκολύνει τον αποφασίζοντα.

Επίσης οι μέθοδοι της θεωρίας σχέσεων υπεροχής λειτουργούν σε δύο στάδια:

1. Ανάπτυξη μιας σχέσης υπεροχής μεταξύ των εναλλακτικών δραστηριοτήτων βάσει των πληροφοριών που παρέχει ο αποφασίζων.
2. Αξιοποίηση της σχέσης υπεροχής, ώστε να εξαχθεί το αποτέλεσμα της αξιολόγησης των εναλλακτικών δραστηριοτήτων υπό την επιθυμητή μορφή (επιλογή, κατάταξη, ταξινόμηση)

4.2 Οι μέθοδοι PROMETHEE

Οι μέθοδοι PROMETHEE I και II αναπτύχθηκαν στα μέσα της δεκαετίας του '80 και παραμένουν μέχρι σήμερα ιδιαίτερα δημοφιλείς στο χώρο της πολυκριτήριας ανάλυσης αποφάσεων. Η μοναδική διαφορά μεταξύ των PROMETHEE I και II βρίσκεται στη δεύτερη φάση, της εκμετάλλευσης, δηλαδή, της σχέσης υπεροχής που αναπτύσσεται. Κατά την πρώτη φάση, της ανάπτυξης της σχέσης υπεροχής οι δύο μέθοδοι βασίζονται στην ίδια ακριβώς μεθοδολογία.

1^η Φάση: Ανάπτυξη σχέσης υπεροχής

Κατά τη φάση της ανάπτυξης της σχέσης υπεροχής προσδιορίζεται ο δείκτης προτίμησης (preference index) $\pi(\chi_i, \chi_j)$ για κάθε ζεύγος εναλλακτικών δραστηριοτήτων χ_i και χ_j .

$$\pi(\chi_i, \chi_j) = \sum_{k=1}^n W_k P_k(\chi_i, \chi_j)$$

Ο μερικός δείκτης προτίμησης $P_k(\chi_i, \chi_j)$ για το κριτήριο χ_k ορίζεται συναρτήσει της διαφοράς $\chi_{ik} - \chi_{jk}$ μεταξύ των επιδόσεων των δύο εναλλακτικών στο κριτήριο χ_k . Ειδικότερα:

$$P_k(\chi_i, \chi_j) = \begin{cases} 0 & \text{εάν } \chi_{ik} < \chi_{jk} \\ h(\chi_{ik} - \chi_{jk}) & \text{εάν } \chi_{ik} \geq \chi_{jk} \end{cases}$$

Για τη μορφή της συνάρτησης h_k έχουν προταθεί έξι περιπτώσεις (γενικευμένα κριτήρια, generalized criteria):

1. Usual criterion (σύννηθες κριτήριο): Στην περίπτωση αυτή θεωρείται ότι ο αποφασίζων είναι αδιάφορος μεταξύ δύο εναλλακτικών χ_i και χ_j στο κριτήριο χ_k αν και μόνο αν $\chi_{ik} = \chi_{jk}$. Διαφορετικά εάν $\chi_{ik} > \chi_{jk}$ ο αποφασίζων θεωρεί ότι υπάρχει σαφής προτίμηση της χ_i έναντι της χ_j . Η συνάρτηση h_k , στην περίπτωση αυτή ορίζεται σύμφωνα με τον τύπο

$$h_k(\chi_{ik} - \chi_{jk}) = \begin{cases} 0 & \text{εάν } \chi_{ik} = \chi_{jk} \\ 1 & \text{εάν } \chi_{ik} > \chi_{jk} \end{cases}$$

2. Quasi criterion (σχεδόν κριτήριο): Σύμφωνα με το γενικευμένο αυτό κριτήριο, ο αποφασίζων θεωρεί ότι υπάρχει αδιαφορία μεταξύ δύο εναλλακτικών χ_i και χ_j στο κριτήριο χ_k , όταν η διαφορά $\chi_{ik} - \chi_{jk}$ δεν υπερβαίνει ένα κατώφλι αδιαφορίας q_k . Διαφορετικά υπάρχει σαφής προτίμηση. Για τη χρησιμοποίηση

αυτού του γενικευμένου κριτηρίου, θα πρέπει να καθοριστεί το κατώφλι αδιαφορίας. Η συνάρτηση h_k , στην περίπτωση αυτή ορίζεται σύμφωνα με τον τύπο

$$h_k(\chi_{ik} - \chi_{jk}) = \begin{cases} 0 & \text{εάν } \chi_{ik} - \chi_{jk} < q_k \\ 1 & \text{εάν } \chi_{ik} - \chi_{jk} \geq q_k \end{cases}$$

3. Criterion with linear preference (κριτήριο γραμμικής προτίμησης): Ο αποφασίζων χρησιμοποιώντας το γενικευμένο αυτό κριτήριο θεωρεί ότι εφόσον η διαφορά $\chi_{ik}-\chi_{jk}$ είναι μικρότερη από ένα κατώφλι προτίμησης P_k , τότε η προτίμησή του για την εναλλακτική χ_i αυξάνει γραμμικά συναρτήσει της διαφοράς $\chi_{ik}-\chi_{jk}$. Όταν η διαφορά $\chi_{ik}-\chi_{jk}$ υπερβεί το κατώφλι προτίμησης P_k , τότε υπάρχει σαφής προτίμηση. Η συνάρτηση h_k , στην περίπτωση αυτή ορίζεται σύμφωνα με τον τύπο

$$h_k(\chi_{ik} - \chi_{jk}) = \begin{cases} \chi_{ik} - \chi_{jk} / P_k & \text{εάν } \chi_{ik} - \chi_{jk} < P_k \\ 1 & \text{εάν } \chi_{ik} - \chi_{jk} \geq P_k \end{cases}$$

4. Level criterion (κριτήριο επιπέδου): Στο γενικευμένο αυτό κριτήριο χρησιμοποιείται τόσο το κατώφλι αδιαφορίας q_k , όσο και το κατώφλι προτίμησης P_k . Εφόσον η διαφορά $\chi_{ik}-\chi_{jk}$ βρίσκεται στο διάστημα $[q_k, P_k]$, τότε υπάρχει ελαφρά προτίμηση για την εναλλακτική χ_i . Στις υπόλοιπες περιπτώσεις ισχύουν οι παρατηρήσεις που έγιναν στα προηγούμενα δύο γενικευμένα κριτήρια. Δηλαδή όταν η διαφορά $\chi_{ik}-\chi_{jk}$ είναι μικρότερη από το κατώφλι αδιαφορίας q_k , τότε υπάρχει αδιαφορία μεταξύ των συγκρινόμενων εναλλακτικών, ενώ όταν η διαφορά $\chi_{ik}-\chi_{jk}$ είναι μεγαλύτερη από το κατώφλι προτίμησης P_k , τότε υπάρχει σαφής προτίμηση για την χ_i . Η συνάρτηση h_k , στην περίπτωση αυτή ορίζεται σύμφωνα με τη συνάρτηση

$$h_k(\chi_{ik} - \chi_{jk}) = \begin{cases} 0 & \text{εάν } \chi_{ik} - \chi_{jk} < q_k \\ 0.5 & \text{εάν } \chi_{ik} - \chi_{jk} \in [q_k, P_k] \\ 1 & \text{εάν } \chi_{ik} - \chi_{jk} > P_k \end{cases}$$

5. Criterion with linear preference and indifference area (κριτήριο γραμμικής προτίμησης και περιοχής αδιαφορίας): Ο αποφασίζων στην περίπτωση αυτή θεωρεί ότι η προτίμησή του αυξάνει γραμμικά από την αδιαφορία στη σαφή προτίμηση, όταν η διαφορά $\chi_{ik}-\chi_{jk}$ βρίσκεται μεταξύ του ορίου αδιαφορίας q_k και του ορίου προτίμησης P_k . Η συνάρτηση h_k , στην περίπτωση αυτή ορίζεται σύμφωνα με τον τύπο

$$h_k(\chi_{ik} - \chi_{jk}) = \begin{cases} 0 & \text{εάν } \chi_{ik} - \chi_{jk} < q_k \\ \frac{\chi_{ik} - \chi_{jk} - q_k}{P_k - q_k} & \text{εάν } \chi_{ik} - \chi_{jk} \in [q_k, P_k] \\ 1 & \text{εάν } \chi_{ik} - \chi_{jk} > P_k \end{cases}$$

6. Gaussian criterion (κριτήριο του Gauss): Στην τελευταία αυτή περίπτωση, οι προτιμήσεις του αποφασίζοντα περιγράφονται από μία συνεχή συνάρτηση h_k της ακόλουθης μορφής (ως σ συμβολίζεται η παράμετρος που καθορίζει το σημείο αλλαγής στο σημείο καμπής της συνάρτησης)

$$h_k(\chi_{ik} - \chi_{jk}) = 1 - \exp\left[-\frac{(\chi_{ik} - \chi_{jk})^2}{2\sigma^2}\right]$$

Εφόσον καθορίσουμε τη συνάρτηση h_k βάσει των παραπάνω επιλογών μπορούμε να υπολογίσουμε το δείκτη προτίμησης $\pi(\chi_i, \chi_j)$ για κάθε ζεύγος εναλλακτικών δραστηριοτήτων χ_i και χ_j . Ο δείκτης προτίμησης παίρνει τιμές από το διάστημα $[0, 1]$, έτσι ώστε:

- $\pi(x_i, x_i) \approx 0 \Rightarrow$ “οριακή” υπεροχή της x_i έναντι της x_i
- $\pi(x_i, x_i) \approx 1 \Rightarrow$ “ισχυρή” υπεροχή της x_i έναντι της x_i

2^η Φάση: Εκμετάλλευση της σχέσης υπεροχής

Κατά τη δεύτερη φάση, της εκμετάλλευσης της σχέσης υπεροχής που αναπτύχθηκε, υπολογίζονται τα ακόλουθα μεγέθη για κάθε εναλλακτική δραστηριότητα x_i :

II. Ροή εισόδου (entering flow):
$$\phi^-(x_i) = \sum_{\forall x_j \in A} \pi(x_j, x_i)$$

III. Ροή εξόδου (leaving flow):
$$\phi^+(x_i) = \sum_{\forall x_j \in A} \pi(x_i, x_j)$$

IV. Καθαρή ροή (net flow):
$$\phi(x_i) = \phi^+(x_i) - \phi^-(x_i)$$

Η ροή εξόδου $\phi^+(x_i)$ δείχνει την υπεροχή της εναλλακτικής δραστηριότητας x_i ως προς όλες τις υπόλοιπες εναλλακτικές δραστηριότητες, ενώ η ροή εισόδου $\phi^-(x_i)$ αναπαριστά την υπεροχή όλων των υπόλοιπων εναλλακτικών δραστηριοτήτων έναντι της x_i . Η καθαρή ροή αποτελεί ένα συνολικό μέγεθος αξιολόγησης της εναλλακτικής x_i ως προς όλων των υπόλοιπων εξεταζόμενων εναλλακτικών.

✓ PROMETHEE I

Βάσει των παραπάνω ροών, στη μέθοδο PROMETHEE I αναπτύσσονται δύο κατατάξεις.

Η πρώτη κατάταξη Z_1 αναπτύσσεται βάσει των ροών εισόδου έτσι ώστε:

$$\chi_i P_1 \chi_j \Leftrightarrow \varphi^-(\chi_i) < \varphi^-(\chi_j)$$

$$\chi_i I_1 \chi_j \Leftrightarrow \varphi^-(\chi_i) = \varphi^-(\chi_j)$$

Η δεύτερη κατάταξη Z_2 αναπτύσσεται βάσει των ροών εξόδου έτσι ώστε:

$$\chi_i P_2 \chi_j \Leftrightarrow \varphi^+(\chi_i) < \varphi^+(\chi_j)$$

$$\chi_i I_2 \chi_j \Leftrightarrow \varphi^+(\chi_i) = \varphi^+(\chi_j)$$

Η τελική κατάταξη προκύπτει ως η τομή των δύο κατατάξεων ως εξής:

$$\chi_i P \chi_j \Leftrightarrow \begin{cases} (\chi_i P_1 \chi_j) \cap (\chi_i P_2 \chi_j) \\ (\chi_i P_1 \chi_j) \cap (\chi_i I_2 \chi_j) \\ (\chi_i I_1 \chi_j) \cap (\chi_i P_2 \chi_j) \end{cases}$$

$$\chi_i I \chi_j \Leftrightarrow (\chi_i I_1 \chi_j) \cap (\chi_i I_2 \chi_j)$$

$$\chi_i R \chi_j \Leftrightarrow \text{Αλλιώς}$$

✓ PROMETHEE II

Αντίθετα στη μέθοδο PROMETHEE II υπάρχει μία κατάταξη των εναλλακτικών δραστηριοτήτων με βάση τις συνολικές τους ροές. Η κατάταξη αυτή είναι πλήρης (δε λαμβάνεται υπ' όψιν η σχέση ασυγκριτικότητας) και προσδιορίζεται ως εξής:

$$\chi_i P \chi_j \Leftrightarrow \varphi(\chi_i) > \varphi(\chi_j)$$

$$\chi_i I \chi_j \Leftrightarrow \varphi(\chi_i) = \varphi(\chi_j)$$

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: ΕΦΑΡΜΟΓΗ - ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΜΕΘΟΔΟΥ ΠΟΛΥΚΡΙΤΗΡΙΑΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ PROMETHEE

5.1 Εισαγωγή

Σαν εφαρμογή όλων των παραπάνω θεωρητικών στοιχείων της εργασίας, χρησιμοποιείται η μέθοδος πολυκριτήριας ανάλυσης αποφάσεων PROMETHEE II για την κατάταξη κάποιων από τα μεγαλύτερα Ευρωπαϊκά Τραπεζικά Ιδρύματα.

Σε αυτό το κεφάλαιο παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της πολυκριτήριας μεθοδολογίας PROMETHEE II, λαμβάνοντας υπόψη την ταξινόμηση, βάσει των χρηματοοικονομικών επιδόσεων των ευρωπαϊκών τραπεζών για τα έτη 2000, 2001, 2002. Η κατάταξη γίνεται με βάση τις ταμειακές ροές κάθε τραπεζικού ιδρύματος. Έτσι όσο μεγαλύτερη είναι η βαθμολογία της τράπεζας, με βάση το υπόδειγμα της πολυκριτήριας μεθόδου, τόσο υψηλότερα τοποθετείται στην κλίμακα κατάταξης η συγκεκριμένη τράπεζα.

5.2 Εφαρμογή Μεθόδου

✓ Δεδομένα

Λαμβάνοντας υπόψη τις 200 περίπου μεγαλύτερες ευρωπαϊκές τράπεζες, βάσει του ενεργητικού τους, που αξιολογήθηκαν στο 3^ο κεφάλαιο, εφαρμόζεται η μέθοδος PROMETHEE II και επιτυγχάνεται η κατάταξή τους για τα έτη 2000, 2001 και 2002.

Στο δείγμα χρησιμοποιούνται μόνο εμπορικές τράπεζες για να αποφευχθούν προβλήματα σύγκρισης μεταξύ διαφορετικών τύπων τραπεζών όπως π.χ. πιστωτικών οργανισμών που εξειδικεύονται στη στεγαστική και κτηματική πίστη ή στη χρηματοδότηση μακροπρόθεσμων επενδύσεων πάγιου κεφαλαίου.

✓ Κριτήρια Αξιολόγησης

Τα στοιχεία των ευρωπαϊκών τραπεζών τα οποία θα αξιολογήσει η PROMETHEE II και θα προχωρήσει στην κατάταξη είναι οι 9 γνωστοί τραπεζικοί δείκτες:

- 1) Προβλέψεις / Λειτουργικά Έσοδα
- 2) Ίδια Κεφάλαια / Σύνολο Ενεργητικού
- 3) Ίδια Κεφάλαια / Χορηγήσεις
- 4) Καθαρό Περιθώριο Επιτοκίου
- 5) Απόδοση Ενεργητικού
- 6) Απόδοση Ιδίων Κεφαλαίων
- 7) Δείκτης Κόστους Εισοδήματος
- 8) Χορηγήσεις / Σύνολο Ενεργητικού
- 9) Χορηγήσεις / Σύνολο Καταθέσεων

5.3 Αποτελέσματα εφαρμογής – Συμπεράσματα

Σε αυτή την παράγραφο παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της κατάταξης της πολυκριτήριας μεθοδολογίας PROMETHEE II στο δείγμα των τραπεζών σύμφωνα με τα παραπάνω 9 κριτήρια αξιολόγησης. Η κατάταξη γίνεται με βάση τις ταμειακές ροές κάθε επιχείρησης. Δηλαδή, όσο μεγαλύτερη είναι η βαθμολογία μιας τράπεζας, τόσο υψηλότερη θέση καταλαμβάνει στην κλίμακα κατάταξης η συγκεκριμένη τράπεζα.

- Οι καλύτερες επιδόσεις

Στους ακόλουθους πίνακες παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της PROMETHEE II για τα έτη 2000, 2001 και 2002 αντίστοιχα όπως προέκυψαν για το σύνολο των 200 ευρωπαϊκών τραπεζών. Για λόγους οικονομίας χώρου στους πίνακες τοποθετούνται μόνο οι 10 υψηλότερες θέσεις της κατάταξης για κάθε έτος. Ολόκληρες οι λίστες κατάταξης παρατίθενται στο παράρτημα.

2000

A/A	ΣΚΟΡ	ΤΡΑΠΕΖΑ	ΧΩΡΑ
1	51,86413	Bank of Montreal Ireland PLC	IRELAND
2	50,03109	MBNA Europe Bank Ltd.	UNITED KINGDOM
3	47,0141	Fimat International Banque S.A.	FRANCE
4	36,50158	Citibank Privatkunden AG & Co KgaA	GERMANY
5	32,87592	Sampo Plc	FINLAND
6	31,67853	Emporiki Bank of Greece SA	GREECE
7	28,90824	CDC Ixis	FRANCE
8	26,9845	Caisse Centrale du Crédit Immobilier de France – 3CIF	FRANCE
9	26,14566	BNP Paribas Luxembourg	LUXEMBOURG
10	24,51859	GE Capital Bank Limited	UNITED KINGDOM

2001			
A/A	ΣΚΟΡ	ΤΡΑΠΕΖΑ	ΧΩΡΑ
1	61,63462	Bank of Montreal Ireland PLC	IRELAND
2	49,66063	Commerzbank International SA	LUXEMBOURG
3	44,27039	MBNA Europe Bank Ltd.	UNITED KINGDOM
4	42,56928	HBOS Treasury Services plc	UNITED KINGDOM
5	39,52223	GE Capital Bank Limited	UNITED KINGDOM
6	38,24193	Royal Bank of Scotland International	UNITED KINGDOM
7	33,31724	Sampo Plc	FINLAND
8	29,99597	HSBC Bank Middle East	UNITED KINGDOM
9	29,98445	Fimat International Banque S.A.	FRANCE
10	27,99491	Unicredit Banca Mobiliare SpA	ITALY

2002			
A/A	ΣΚΟΡ	ΤΡΑΠΕΖΑ	ΧΩΡΑ
1	83,92471	Commerzbank International SA	LUXEMBOURG
2	72,44019	Bank of Montreal Ireland PLC	IRELAND
3	56,48238	BNP Paribas Luxembourg	LUXEMBOURG
4	53,8778	Banca Monte dei Paschi di Siena SpA-Gruppo Monte dei Paschi di Siena	ITALY
5	38,77745	Royal Bank of Scotland International	UNITED KINGDOM
6	38,37097	Deutsche Postbank International SA	LUXEMBOURG
7	37,88024	HBOS Treasury Services plc	UNITED KINGDOM
8	36,74626	MBNA Europe Bank Ltd.	UNITED KINGDOM
9	36,00784	Unicredit Banca Mobiliare SpA	ITALY
10	31,89079	HSBC Bank Middle East	UNITED KINGDOM

Από τους προηγούμενους πίνακες των τραπεζών προκύπτουν τα εξής συμπεράσματα:

- ✓ Η Ιρλανδία πρωταγωνιστεί στη κορυφή των τραπεζών όσον αφορά την κατάταξη βάσει των χρηματοοικονομικών τους επιδόσεων με την Bank of Montreal Ireland PLC για τα έτη 2000, 2001.
- ✓ Το Λουξεμβούργο δηλώνει το παρόν κάθε χρονιά στη λίστα των καλύτερων με μία τουλάχιστον τράπεζα. Το 2002 ίσως είναι η καλύτερη χρονιά του με 3 από τις 10 κορυφαίες τράπεζες δικές του.
- ✓ Η Μεγάλη Βρετανία είναι επίσης μια ισχυρή δύναμη στον τραπεζικό τομέα. Κάθε χρονιά 2 έως 5 τράπεζες της Μεγάλης Βρετανίας κατατάσσονται στις 10 καλύτερες θέσεις, όσον αφορά τις χρηματοοικονομικές τους επιδόσεις.
- ✓ Η Γαλλία με μεγάλη συμμετοχή στο δείγμα των υπό εξέταση τραπεζών (31 στις 200 τράπεζες) αναμένεται να εμπεριέχει στο δυναμικό της μία τουλάχιστον τράπεζα στις 10 καλύτερες. Το 2002 εντούτοις δεν το επιτυγχάνει.

- ✓ Εφόσον η Γερμανία είναι μια μεγάλη και οικονομικά ανεπτυγμένη χώρα (24 τράπεζες στο δείγμα) αναμένεται να έχει πολλές συμμετοχές στη δεκάδα. Παρ' όλα αυτά οι επιδόσεις της είναι σχεδόν ίδιες με αυτές της Ελλάδας μιας χώρας σαφώς μικρότερης (με 6 μόλις συμμετοχές τραπεζών στο δείγμα).
- ✓ Η Ελλάδα ενώ το 2001 και το 2002 δεν είχε εξαιρετικές επιδόσεις το 2000 με την Εμπορική Τράπεζα της Ελλάδος κατέλαβε την 6^η θέση ανάμεσα σε 200 μεγάλα Ευρωπαϊκά Τραπεζικά Ιδρύματα.
- ✓ Στη Φινλανδία, που συμμετέχει στη μελέτη με 4 μόνο τράπεζες στη λίστα, ανήκει η Sampo Plc που θεωρείται εξαιρετική τράπεζα με θέσεις κατάταξης 5^η, 7^η και 21^η για τα έτη 2000, 2001 και 2002 αντίστοιχα.
- ✓ Από τις 24 Ιταλικές Τράπεζες ξεχωρίζουν μόνο οι εξής 2: η Unicredit Banca Mobiliare SpA με 11^η, 10^η και 9^η θέση και η Banca Monte dei Paschi di Siena SpA-Gruppo Monte dei Paschi di Siena με 121^η, 93^η και 4^η θέση για τα έτη 2000, 2001 και 2002 αντίστοιχα. Η Banca Monte dei Paschi di Siena SpA-Gruppo Monte dei Paschi di Siena, μάλιστα ξεχωρίζει όχι τόσο για τις άριστες επιδόσεις της όσο για την εξελικτική της πορεία.
- ✓ Από τα 15 κράτη-μέλη της ΕΕ που συμμετέχουν στη μελέτη με τις μεγάλες τους τράπεζες μόνο τα 8 διαθέτουν τουλάχιστον μία τράπεζα που εμφανίζεται έστω μία φορά στις λίστες με τα κορυφαία Τραπεζικά Ιδρύματα. Οι υπόλοιπες χώρες, η Αυστρία, το Βέλγιο, η Δανία, η Ολλανδία, η Πορτογαλία, η Ισπανία και η Σουηδία δεν έχουν να επιδείξουν κάποια τράπεζα με υψηλές χρηματοοικονομικές επιδόσεις.

- Επιδόσεις ανά Χώρα

Στους ακόλουθους πίνακες εμφανίζονται τα 15 κράτη-μέλη του δείγματος με τις τράπεζες που τους αντιστοιχούν και τις θέσεις κατάταξης. Με αυτόν τον τρόπο θα σχολιάσουμε την κατάταξη όλων των τραπεζών αποδοτικών ή μη με βάση τη χώρα προέλευσης.

ΒΕΛΓΙΟ			
ΚΑΤΑΤΑΞΗ			ΤΡΑΠΕΖΑ
2000	2001	2002	
65	109	118	KBC Bank NV
77	99	79	Dexia Bank-Dexia Bank Belgium
88	44	128	ING-ING Belgium SA/NV
97	122	115	Fortis Bank
124	108	74	CBC Banque S.A.

ΑΥΣΤΡΙΑ			
ΚΑΤΑΤΑΞΗ			ΤΡΑΠΕΖΑ
2000	2001	2002	
67	91	46	Oesterreichische Kontrollbank AG
143	139	142	Kommunalkredit Austria AG
154	137	148	Bank Austria Creditanstalt AG
161	152	159	BAWAG PSK Group-Bank für Arbeit und Wirtschaft BAWAG
166	155	150	Oberbank AG

ΔΑΝΙΑ			
ΚΑΤΑΤΑΞΗ			ΤΡΑΠΕΖΑ
2000	2001	2002	
79	125	113	Nordea Bank Danmark Group A/S
86	86	100	Sydbank A/S
105	131	158	Jyske Bank A/S (Group)
131	121	81	Nykredit Bank A/S
159	126	123	Danske Bank A/S
165	158	147	Nordea Kredit Realkreditaktieselskab

ΦΙΛΑΝΔΙΑ			
ΚΑΤΑΤΑΞΗ			ΤΡΑΠΕΖΑ
2000	2001	2002	
5	7	21	Sampo Plc
24	58	75	OKO Bank-OKO Osuuspankkien Keskuspankki Oyj
- (*)	106	78	Sampo Bank Plc
82	66	160	Nordea Bank Finland Plc

ΓΑΛΛΙΑ			
ΚΑΤΑΤΑΞΗ			ΤΡΑΠΕΖΑ
2000	2001	2002	
54	95	77	ABN Amro France
170	181	169	Banque AGF
113	134	136	Banque de Neufilze, Schlumberger, Mallet, Demachy
146	105	87	Banque du Développement des PME - BDPME
108	144	122	Banque Fédérative du Crédit Mutuel
117	100	76	Banque PSA Finance
167	136	172	Banque SNVB
178	194	200	Banque Sudameris S.A.
109	102	72	BNP Paribas
61	110	139	BNP Paribas Lease Group
8	72	37	Caisse Centrale du Crédit Immobilier de France - 3CIF
110	89	69	Caisse Nationale des Caisses d'Epargne et de Prévoyance - CNEP
62	47	54	CCF
7	59	59	CDC Ixis
16	13	36	Cetelem
66	80	53	Compagnie Financière du Crédit Mutuel
85	68	83	Crédit Agricole d'Ile-de-France
120	87	187	Crédit Agricole Indosuez
114	104	129	Crédit du Nord
150	162	125	Credit Immobilier de France
-	163	134	Crédit Immobilier de France Développement - CIFD
177	18	45	Crédit Industriel d'Alsace et de Lorraine - Banque CIAL
129	160	145	Crédit Industriel et Commercial - CIC
138	141	116	Crédit Lyonnais
123	138	107	Dexia Crédit Local SA
183	183	163	Entenial
3	9	22	Fimat International Banque S.A.

141	133	165	Lyonnaise de Banque
169	179	143	Natexis Banques Populaires
135	116	140	RCI Banque
111	120	135	Société Générale
92	61	95	SOFINCO

ΓΕΡΜΑΝΙΑ			
ΚΑΤΑΤΑΞΗ			ΤΡΑΠΕΖΑ
2000	2001	2002	
157	169	110	Allgemeine Deutsche Direktbank AG
-	180	167	Aareal Bank AG
153	164	177	Baden-Wuerttembergische Bank AG
174	178	190	Bayerische Hypo-und Vereinsbank AG
4	107	91	Citibank Privatkunden AG & Co KGaA
102	23	31	Citigroup Global Markets Deutschland AG
158	175	178	Commerzbank AG
33	130	97	Deutsche Bank AG - US GAAP
171	188	196	Deutsche Kreditbank AG DKB
115	117	101	Deutsche Postbank AG
176	187	191	Dresdner Bank AG
149	166	138	Dresdner Bank Lateinamerika AG
175	182	182	DVB Bank AG
-	173	171	Entrium Direkt Bankers AG
45	27	42	HSBC Trinkaus & Burkhardt KGaA
139	140	93	ING BHF-BANK AG
163	167	109	Landeskreditbank Baden-Wuerttemberg - Förderbank
119	143	180	Maple Bank GmbH
130	156	166	Oldenburgische Landesbank - OLB
186	193	195	Saechsische AufbauBank Forderbank
22	16	28	Sal Oppenheim Jr. & Cie KGAA
151	165	179	Vereins-und Westbank AG
18	123	188	Volkswagen Bank GmbH
179	186	189	Wüstenrot Bank AG

ΕΛΛΑΔΑ			
ΚΑΤΑΤΑΞΗ			ΤΡΑΠΕΖΑ
2000	2001	2002	
6	14	99	Emporiki Bank of Greece SA
12	29	60	National Bank of Greece SA
15	94	63	Piraeus Bank SA
17	17	35	EFG Eurobank Ergasias SA
43	54	114	Alpha Bank AE
53	63	164	Agricultural Bank of Greece

ΙΡΛΑΝΔΙΑ			
ΚΑΤΑΤΑΞΗ			ΤΡΑΠΕΖΑ
2000	2001	2002	
1	1	2	Bank of Montreal Ireland PLC
52	82	58	Allied Irish Banks plc
94	84	57	Anglo Irish Bank Corporation Plc
80	71	70	Bank of Ireland
-	147	162	Bank of Scotland (Ireland) Limited
-	-	111	Depfa Bank Plc
137	118	127	IIB Bank Limited
90	146	92	Irish Life & Permanent Plc
64	127	56	Rabobank Ireland Plc

ΟΛΛΑΝΔΙΑ			
ΚΑΤΑΤΑΞΗ			ΤΡΑΠΕΖΑ
2000	2001	2002	
184	185	193	ABN Amro Bouwfonds Nederlandes Gemeenten NV
136	128	157	ABN Amro Holding NV
180	184	197	ASR Bank
145	150	137	Bank Nederlandse Gemeenten NV, BNG
112	149	156	Fortis Bank Nederland (Holding) N.V.
148	157	174	ING Bank NV
160	96	104	LeasePlan Corporation NV
56	83	64	NIB Capital Bank NV
32	45	25	Roparco NV
173	174	184	SNS Bank N.V.

ΙΤΑΛΙΑ			
ΚΑΤΑΤΑΞΗ			ΤΡΑΠΕΖΑ
2000	2001	2002	
57	11	23	Aletti & C Banca di Investimento Mobiliare SpA
147	124	149	Banca Antonveneta-Banca Antoniana Popolare Veneta SpA
58	42	66	Banca Carige SpA
41	15	26	Banca Carime
-	-	153	Banca di Roma SpA
140	168	173	Banca Intesa SpA
100	112	124	Banca Lombarda e Piemontese SpA
121	93	4	Banca Monte dei Paschi di Siena SpA-Gruppo Monte dei Paschi di Siena
172	176	192	Banca Nazionale del Lavoro SpA - BNL
133	189	183	Banca per la finanza alle opere pubbliche e alle infrastrutture SpA
-	-	133	Banca Popolare di Novara SpA
126	135	146	Banca Sella SpA
128	70	80	Banca Toscana SpA
81	88	82	Banco di Brescia SpA-Banco di Brescia San Paolo Cab SpA
182	114	141	Banco di Sardegna SpA
127	98	38	Banco di Sicilia SpA - BdS
162	161	186	Capitalia SpA
185	195	185	Centrobanca - Banca di credito Finanziario e Mobiliare SpA
89	81	73	Credito Bergamasco
103	60	119	Credito Emiliano SpA
28	57	49	Deutsche Bank SpA
38	196	198	FinecoGroup SpA
107	92	154	San Paolo IMI
70	51	65	UniCredit Banca
11	10	9	Unicredit Banca Mobiliare SpA
73	49	55	UniCredito Italiano SpA

ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ			
ΚΑΤΑΤΑΞΗ			ΤΡΑΠΕΖΑ
2000	2001	2002	
19	25	20	Banque de Luxembourg SA
27	20	13	Banque Générale du Luxembourg SA
99	113	27	Banque LBLux SA
9	22	3	BNP Paribas Luxembourg

96	2	1	Commerzbank International SA
46	67	48	DekaBank Deutsche Girozentrale Luxembourg SA
87	85	17	Deutsche Bank Luxembourg SA
31	36	6	Deutsche Postbank International SA
21	35	61	Dexia Banque Internationale à Luxembourg SA - Dexia BIL
30	12	96	Dresdner Bank Luxembourg SA
72	103	41	DZ BANK International S.A.
68	79	30	EUROHYPO Europäische Hypothekenbank SA
35	53	14	HSH Nordbank International SA
122	145	62	HVB Luxembourg-HVB Banque Luxembourg SA
144	151	88	IKB International
-	33	16	ING Luxembourg
39	41	24	Kredietbank S.A. Luxembourgeoise KBL
74	31	11	LRI Landesbank Rheinland-Pfalz International SA
55	78	67	Norddeutsche Landesbank Luxembourg SA
50	73	18	Société Générale Bank & Trust
37	64	15	WestLB International SA

ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ			
ΚΑΤΑΤΑΞΗ			ΤΡΑΠΕΖΑ
2000	2001	2002	
76	90	144	Banco Comercial Português, SA
98	115	102	Banco Espírito Santo SA
-	-	152	Banco Internacional de Crédito, SA
118	97	120	Banco Totta & Açores, SA
181	190	194	San Paolo IMI Bank (International) SA

ΙΣΠΑΝΙΑ			
ΚΑΤΑΤΑΞΗ			ΤΡΑΠΕΖΑ
2000	2001	2002	
101	111	106	Banco Atlantico SA
44	38	43	Banco Bilbao Vizcaya Argentaria SA
63	43	105	Banco de Sabadell SA
51	46	44	Banco Español de Crédito SA, BANESTO

75	77	121	Banco Pastor SA
23	19	33	Banco Popular Espanol SA
155	142	131	Bankinter SA
91	129	130	Barclays Bank S.A.
168	159	132	Deutsche Bank SAE
48	32	39	Santander Central Hispano Group
116	76	94	Santander Consumer Finance

ΣΟΥΗΔΙΑ			
ΚΑΤΑΤΑΞΗ			ΤΡΑΠΕΖΑ
2000	2001	2002	
106	24	155	Nordea Bank Sweden AB (publ)
134	154	161	Skandinaviska Enskilda Banken AB
104	119	126	Svenska Handelsbanken

ΜΕΓΑΛΗ ΒΡΕΤΑΝΙΑ			
ΚΑΤΑΤΑΞΗ			ΤΡΑΠΕΖΑ
2000	2001	2002	
47	55	170	Abbey National Treasury Services plc
69	52	71	AIB Group (UK) plc
142	153	89	Bank of Scotland
83	101	112	Barclays Bank Plc
164	170	176	Bristol & West PLC
152	148	168	Cheltenham & Gloucester PLC
84	50	84	Clydesdale Bank PLC
34	26	34	Co-operative Bank Plc (The)
78	62	108	Coutts & Co
187	177	90	Egg Banking Plc
188	191	175	EGG Plc
132	75	86	FCE Bank Plc
10	5	12	GE Capital Bank Limited
60	172	151	Goldman Sachs International
-	4	7	HBOS Treasury Services plc
29	34	29	HFC Bank Limited
14	8	10	HSBC Bank Middle East
40	39	47	HSBC Bank plc
25	28	32	Investec Bank (UK) Limited
42	48	98	Lloyds TSB Bank Plc
2	3	8	MBNA Europe Bank Ltd.
95	40	103	Merrill Lynch International Bank Limited

71	69	85	National Westminster Bank Plc - NatWest
125	132	117	Northern Rock PLC
49	30	50	Royal Bank of Canada Europe Limited RBC
13	6	5	Royal Bank of Scotland International
93	74	68	Royal Bank of Scotland plc (The)
20	65	40	Standard Chartered Bank
59	56	51	Standard Chartered Plc
189	192	199	Standard Life Bank Ltd
36	37	52	Ulster Bank Limited
156	171	181	Woolwich Plc
26	21	19	Yorkshire Bank Plc

(*) Δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία για τη συγκεκριμένη τράπεζα τη συγκεκριμένη χρονιά)

ο ΦΙΛΑΝΔΙΑ, ΙΡΛΑΝΔΙΑ

Οι χώρες αυτές εμφανίζονται στις λίστες με τις καλύτερες 10 τράπεζες για τα έτη 2000, 2001, 2002, παρά το γεγονός ότι εκπροσωπούνται μόνο από 4 και 9 τράπεζες αντίστοιχα στην εργασία μας. Η Ιρλανδία, μάλιστα, διαθέτει την κορυφαία τράπεζα Bank of Montreal Ireland and PLC, η οποία κατέλαβε θέσεις κατάταξης 1^η, 1^η, 2^η για τα έτη 2000, 2001, 2002 αντίστοιχα και θα μπορούσε να χαρακτηριστεί η κορυφαία όλων. Η Φιλανδία διαθέτει επίσης μία πολύ καλή τράπεζα την Sampo Plc η οποία κατέλαβε την 5^η, 7^η και 21^η θέση για τα έτη 2000, 2001 και 2002 αντίστοιχα. Εκτός αυτών των φωτεινών εξαιρέσεων δεν έχουν να επιδείξουν κάτι το ιδιαίτερο στον τραπεζικό τομέα αυτές οι χώρες.

Οι εξαιρετικές, αυτές, επιδόσεις παρατηρούνται και στην αξιολόγηση των χρηματοοικονομικών επιδόσεων του δείγματος των τραπεζών που πραγματοποιήθηκε στο 3^ο κεφάλαιο:

- Η Φιλανδία φαίνεται να είναι η χώρα που διαθέτει τράπεζες με την καλύτερη ποιότητα ενεργητικού λόγω της υψηλότερης τιμής του δείκτη Προβλέψεις / Λειτουργικά Έσοδα στο υπό εξέταση δείγμα τραπεζών. Επίσης εκτός του ότι διαθέτει την υψηλότερη ποιότητα ενεργητικού παρουσιάζει ικανοποιητικές τιμές και στην Απόδοση Ενεργητικού. Η

διοίκηση του δείγματος των τραπεζών της Φιλανδίας χειρίζεται πολύ καλά τους πόρους που διαθέτει.

- Το αντιπροσωπευτικό δείγμα των τραπεζών της Ιρλανδίας υπερέχει καθαρά στο κριτήριο αξιολόγησης Ίδια κεφάλαια / Χορηγήσεις. Αυτό σημαίνει ότι μπορεί να απορροφά τις απώλειες που προκύπτουν από τις χορηγήσεις.

ο **ΕΛΛΑΔΑ**

Η Ελλάδα αποτελεί μία ιδιαίτερη περίπτωση. Ενώ το 2000 απέδιδαν όλες οι ελληνικές τράπεζες (χειρότερη θέση κατάταξης η 53^η) το 2001 και ειδικά το 2002 βλέπουμε μία κατακόρυφη πτώση της απόδοσης. Συγκεκριμένα η Εμπορική Τράπεζα το 2000 κατετάγη στην 6^η θέση, το 2001 στην 14^η ενώ το 2002 στην 99^η και η Αγροτική Τράπεζα το 2002 κατρακύλησε στην 164^η θέση.

Σύμφωνα με την αξιολόγηση των χρηματοοικονομικών επιδόσεων του δείγματος των ελληνικών τραπεζών που πραγματοποιήθηκε στο 3^ο κεφάλαιο παρατηρούνται τα εξής αποτελέσματα:

Ενώ στους δείκτες Ίδια Κεφάλαια / Σύνολο Ενεργητικού και Καθαρό Περιθώριο Επιτοκίου παρουσιάζει τις υψηλότερες επιδόσεις των 15 χωρών στον δείκτη Απόδοσης Ιδίων Κεφαλαίων οι επιδόσεις του δείγματος είναι μέτριες. Οι ελληνικές τράπεζες του δείγματος αξιολόγησης βασίζονται κυρίως στα ίδια κεφάλαια παρά στις μακροπρόθεσμες και βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις τους και εμφανίζουν υψηλό περιθώριο επιτοκίου. Εντούτοις διαθέτουν ένα μικρό ποσοστό των κερδών που προέρχονται από την τοποθέτηση των ιδίων κεφαλαίων στη λειτουργία τους.

ο **ΓΕΡΜΑΝΙΑ, ΙΤΑΛΙΑ, ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ, ΜΕΓΑΛΗ ΒΡΕΤΑΝΙΑ, ΓΑΛΛΙΑ**

Πρόκειται για 5 κράτη-μέλη της ΕΕ τα οποία εμφανίζονται πολύ δυναμικά στο προσκήνιο. Είναι οι χώρες οι οποίες συμμετέχουν με ένα μεγάλο πλήθος τραπεζών στη λίστα των εναλλακτικών δραστηριοτήτων της εργασίας αυτής. Διαθέτουν ανεπτυγμένο εθνικό τραπεζικό σύστημα. Έχουν όλες τουλάχιστον μία συμμετοχή στη λίστα με τις 10 καλύτερες τράπεζες για τα έτη 2000, 2001, 2002 όπως

είδαμε προηγουμένως. Εντούτοις εδώ εμφανίζονται οι τράπεζες με τις χειρότερες επιδόσεις. Γεγονός, όμως, απόλυτα φυσιολογικό για χώρες με τουλάχιστον 20 - υποψήφιες προς κατάταξη - τράπεζες.

Σε σχέση με την αξιολόγηση των χρηματοοικονομικών επιδόσεων του δείγματος των τραπεζών που πραγματοποιήθηκε στο 3^ο κεφάλαιο παρατηρούνται παρόμοια αποτελέσματα. Συγκεκριμένα:

- Η Γερμανία φαίνεται να είναι η χώρα που διαθέτει τράπεζες με τη χειρότερη ποιότητα ενεργητικού λόγω της υψηλής τιμής του δείκτη Προβλέψεις / Λειτουργικά Έσοδα στο υπό εξέταση δείγμα τραπεζών.
- Ο Δείκτης Κόστους Εισοδήματος είναι ο υψηλότερος στο δείγμα των ιταλικών τραπεζών. Γεγονός αρνητικό διότι εμφανίζονται πολύ υψηλά περιθώρια δανεισμού.
- Το δείγμα τραπεζών της Γαλλίας δε διαθέτει μεγάλο ποσοστό των κερδών που προέρχονται από την τοποθέτηση των ιδίων κεφαλαίων στη λειτουργία της τράπεζας με αποτέλεσμα στο δείκτη Απόδοση Ιδίων Κεφαλαίων να εμφανίζει τη χαμηλότερη επίδοση των 15 χωρών.
- Για το αντιπροσωπευτικό δείγμα των τραπεζών του Λουξεμβούργου οι χρηματοοικονομικές επιδόσεις που σχετίζονται με το δείκτη Καθαρό Περιθώριο Επιτοκίου είναι οι χαμηλότερες των 15 χωρών του δείγματος. Απ' την άλλη μεριά, στους δείκτες Κόστος Εισοδήματος, Χορηγήσεις / Σύνολο Ενεργητικού και Χορηγήσεις / Σύνολο Καταθέσεων οι επιδόσεις βρίσκονται στα υψηλότερα επίπεδα.
- Στο υπό εξέταση δείγμα των τραπεζών της Μεγάλης Βρετανίας παρατηρούνται μόνο μέτριες επιδόσεις. Το δείγμα αυτό δεν ξεχωρίζει για την υψηλή ή τη χαμηλή επίδοσή του σε κανένα από τα κριτήρια αξιολόγησης.

ο ΟΛΛΑΝΔΙΑ, ΙΣΠΑΝΙΑ

Η Ολλανδία και η Ισπανία δεν ανήκουν στις χώρες που συμμετέχουν στη λίστα των κορυφαίων 10 τραπεζών της τριετίας 2000-2002. Η Ισπανική Banco Popular Espanol SA και η Ολλανδική Roparco NV μπορούμε να πούμε ότι είναι

αρκετά αποδοτικές τράπεζες. Οι υπόλοιπες 10 ισπανικές και 9 ολλανδικές Τράπεζες εμφανίζουν μέτριες έως κακές επιδόσεις.

Στα ίδια συμπεράσματα καταλήγει και η ανάλυση των χρηματοοικονομικών επιδόσεων του δείγματος των τραπεζών των δύο αυτών χωρών λόγω της μέτριας απόδοσης που παρουσιάζουν στα κριτήρια αξιολόγησης, στους 9, δηλαδή, τραπεζικούς δείκτες.

ο ΑΥΣΤΡΙΑ, ΒΕΛΓΙΟ, ΔΑΝΙΑ, ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ, ΣΟΥΗΔΙΑ

Όπως η Ολλανδία και η Ισπανία έτσι και αυτές ανήκουν στις χώρες που δε συμμετέχουν στη λίστα με τις καλύτερες 10 τράπεζες της τριετίας 2000-2002. Η διαφορά εδώ είναι ότι δεν υπάρχει ούτε μία τράπεζα που να ανήκει στην κατηγορία των αποδοτικών τραπεζών. Θα μπορούσαμε να πούμε ότι κατατάσσουμε όλα τα τραπεζικά ιδρύματα των χωρών αυτών στις κατηγορίες “μέτρια” και “κακή”. Θα πρέπει να τονίσουμε ότι η κακή επίδοση των τραπεζών της Δανίας και της Σουηδίας ίσως να οφείλεται στο ότι αυτές οι χώρες βρίσκονται εκτός Eurosystem και χρησιμοποιούν για τις συναλλαγές τους τα εθνικά τους νομίσματα που είναι η Κορόνα Δανίας και Σουηδίας αντίστοιχα.

Σε σχέση με την αξιολόγηση των χρηματοοικονομικών επιδόσεων του δείγματος των τραπεζών που πραγματοποιήθηκε στο 3^ο κεφάλαιο παρατηρούνται παρόμοια αποτελέσματα. Συγκεκριμένα:

- Οι τράπεζες του δείγματος αξιολόγησης της Αυστρίας παρουσιάζουν τις χειρότερες επιδόσεις από τις τράπεζες των 15 ευρωπαϊκών χωρών σε σχέση με τους δείκτες Ίδια Κεφάλαια / Χορηγήσεις και Απόδοση Ενεργητικού. Δηλαδή παρουσιάζουν χαμηλή κεφαλαιακή επάρκεια και μία ανικανότητα να διαχειρίζονται εποικοδομητικά τους πόρους που διαθέτουν.
- Το δείγμα των τραπεζών της Πορτογαλίας διακρίνεται για τη χαμηλή ρευστότητά του λόγω της υψηλής τιμής στο δείκτη Χορηγήσεις / Σύνολο Ενεργητικού. Επίσης, οι πορτογαλικές τράπεζες με ένα μεγάλο αριθμό αναξιοποίητων διαθέσιμων κεφαλαίων, θυσιάζουν μέρος των κερδών που θα επέφερε η αξιοποίηση των κεφαλαίων αυτών.

- Στο υπό εξέταση δείγμα των τραπεζών του Βελγίου και της Δανίας σημειώνονται αποκλειστικά μέτριες επιδόσεις. Το δείγμα αυτό δεν ξεχωρίζει για την υψηλή ή τη χαμηλή επίδοσή του σε κανέναν χρηματοοικονομικό δείκτη.
- Στην περίπτωση του δείγματος των τραπεζών της Σουηδίας υπάρχει μία εξαίρεση. Η χρηματοοικονομική ανάλυση του δίνει ένα πλεονέκτημα όσον αφορά την Απόδοση Ιδίων Κεφαλαίων. Λόγω του ότι οι σουηδικές τράπεζες του δείγματος τοποθετούν ένα αρκετά μεγάλο ποσοστό των κερδών που προέρχονται από τα ίδια κεφάλαια στη λειτουργία της τράπεζας. Παρά ταύτα, τα ίδια κεφάλαια του δείγματος των σουηδικών τραπεζών δε μπορούν να απορροφήσουν τις απώλειες που προκύπτουν από τις χορηγήσεις οπότε τα αποτελέσματα της χρηματοοικονομικής ανάλυσης συμφωνούν με αυτά της πολυκριτήριας ανάλυσης PROMETHEE.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η Ευρώπη καλείται να αντιμετωπίσει αρκετές δυσκολίες προσπαθώντας να περάσει ένα μήνυμα ενότητας στο πολυσύνθετο περιβάλλον διαφορετικών πολιτισμών, γλωσσών και παραδόσεων. Η ΕΕ έχει να επιλύσει συγκρούσεις εθνικών συμφερόντων. Ειδικότερα το Ευρωπαϊκό Τραπεζικό Σύστημα έχει δεχτεί δυσοίωνες κριτικές από ακαδημαϊκούς οι οποίοι καταδικάζουν την επιχείρηση σε αποτυχία. Ωστόσο, η μέχρι τώρα πορεία της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης, αν και είναι νωρίς ακόμα να το διαπιστώσουμε, μόνο οφέλη έχει αποφέρει. Το πρώτο αισιόδοξο μήνυμα, είναι ότι οι Ευρωπαίοι πολίτες αγκάλιασαν το κοινό νόμισμα, το ευρώ, με ενθουσιασμό, διαψεύδοντας ακόμα και πρόσφατες δημοσκοπήσεις που μιλούσαν για ισχυρό σκεπτικισμό σχετικά με το νέο νόμισμα, η καθιέρωση του οποίου αποτέλεσε ορόσημο για την πορεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα είναι δεσμευμένη στην εκτέλεση όλων των στόχων της. Το ΕΤΣ προσπαθεί για το υψηλότερο επίπεδο ακεραιότητας, αποδοτικότητας και διαφάνειας. Παρά, λοιπόν, τα σενάρια που αναπτύσσονται, το ΕΤΣ βρίσκεται σε υγιή κατάσταση και είναι έτοιμο να αντιμετωπίσει κάθε πρόκληση που εμφανίζεται στο δρόμο του.

Λαμβάνοντας υπόψη το έντονο χρηματοοικονομικό περιβάλλον της Ευρώπης η διπλωματική, αυτή, εργασία είχε σαν σκοπό την ανάλυση της δομής και της λειτουργίας του Ευρωπαϊκού Τραπεζικού Συστήματος, τη χρηματοοικονομική μελέτη των 200 μεγαλύτερων, βάσει του ενεργητικού τους, ευρωπαϊκών τραπεζών και την κατάταξή τους για τη χρονική περίοδο 2000-2002. Η κατάταξη, αυτή, πραγματοποιήθηκε σύμφωνα με την πολυκριτήρια μεθοδολογία PROMETHEE II με κριτήρια αξιολόγησης κάποιους από τους χρηματοοικονομικούς δείκτες των τραπεζών.

Συνοπτικά, η εργασία ανέφερε την πορεία της Ευρώπης και του Ευρωπαϊκού Τραπεζικού Συστήματος μέσα στην ιστορία, τη σημερινή εικόνα του ΕΤΣ, την εισαγωγή του ευρώ ως νέου νομίσματος και τις επιπτώσεις του, καθώς επίσης και τις καινοτομίες στο Ευρωπαϊκό αλλά και στο Ελληνικό Τραπεζικό Σύστημα.

Συμπεριέλαβε, επίσης, κάποιες σημαντικές μελέτες για το Ευρωπαϊκό Τραπεζικό Σύστημα από το 1996 μέχρι σήμερα. Στη βιβλιογραφία αναφέρθηκαν

άρθρα σχετικά με την αποδοτικότητα, την κερδοφορία, την παραγωγικότητα των ευρωπαϊκών τραπεζών και άλλα συναφή θέματα.

Κατόπιν ακολούθησε η χρηματοοικονομική ανάλυση των 200 μεγαλύτερων, βάσει του ενεργητικού τους, ευρωπαϊκών τραπεζών και μία ενδεικτική αξιολόγηση των επιδόσεων τους λαμβάνοντας ως κριτήρια τους χρηματοοικονομικούς δείκτες. Η ανάλυση αυτή έδωσε μια πρώτη εικόνα της κατάστασης των ευρωπαϊκών τραπεζών.

Τέλος, αφού αναπτύχθηκε το θεωρητικό υπόβαθρο των πολυκριτήριων μεθοδολογιών PROMETHEE I και II, χρησιμοποιήθηκε η πολυκριτήρια μεθοδολογία PROMETHEE II προκειμένου να γίνει η κατάταξη των 200 μεγαλύτερων, βάσει του ενεργητικού τους, ευρωπαϊκών τραπεζών. Η κατάταξη πραγματοποιήθηκε για την τριετία 2000 – 2002 λαμβάνοντας υπόψη 9 χρηματοοικονομικούς δείκτες. Στα πλαίσια της μελέτης αυτής παρατηρείται ότι τις πρώτες θέσεις κατάταξης, βάσει των χρηματοοικονομικών τους επιδόσεων, καταλαμβάνουν:

- για το έτος 2000 οι τράπεζες της Ιρλανδίας, της Μεγάλης Βρετανίας και της Γαλλίας
- για το έτος 2001 οι τράπεζες της Ιρλανδίας, του Λουξεμβούργου και της Μεγάλης Βρετανίας και
- για το έτος 2002 οι τράπεζες του Λουξεμβούργου, της Ιρλανδίας και της Ιταλίας.

Η εργασία αυτή θα μπορούσε να δώσει έναυσμα για περαιτέρω έρευνα σε σχέση με την αξιολόγηση των επιδόσεων του Ευρωπαϊκού Τραπεζικού Συστήματος. Ενδιαφέρον θα παρουσίαζε μία μελέτη που να συμπεριλαμβάνει:

- I. μεγαλύτερο πλήθος τραπεζών ανά χώρα
- II. μεγαλύτερο χρονικό ορίζοντα
- III. τις τράπεζες και των 25 κρατών-μελών της ΕΕ
- IV. διαχωρισμό μικρών και μεγάλων τραπεζών βάσει μεγέθους και τους παράγοντες που συμβάλλουν στην ταξινόμηση αυτή.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ-ΠΗΓΕΣ

A. ΞΕΝΗ

- [1] Altunbas, Y. and Chakravarty, S. P. (1998), “Efficiency measures and the banking structure in Europe”, *Economics Letters*.
- [2] Altunbas, Y. Gardener, E. P. M., Molyneux, P. and Moore, B. (2001), “Efficiency in European banking”, *European Economic Review*.
- [3] Cavallo, L. and Rossi, S. P. S. (2001), “Scale and scope economies in the European banking systems”, *Journal of Multinational Financial Management*.
- [4] Forni, M. and Reichlin, L. (2001), “Federal policies and local economies: Europe and the US”, *European Economic Review*.
- [5] Fries, S. and Taci, A. (2004), “Cost efficiency of banks in transition: Evidence from 289 banks in 15 post-communist countries”, *Journal of Banking & Finance*.
- [6] Gelos, R. G. and Roldós, J. (2004), “Consolidation and market structure in emerging market banking systems”, *Emerging Markets Review*.
- [7] Kuosmanen, T. and Post, T. (2001), “Measuring economic efficiency with incomplete price information: With an application to European commercial banks”, *European Journal of Operational Research*.
- [8] Maudos, J., Pastor, J. M., Pérez, F. and Quesada, J. (2002), “Cost and profit efficiency in European banks”, *Journal of International Financial Markets, Institutions and Money*.

- [9] Molyneux, P., Casu, B. and Girardone, C. (2004), “Productivity change in European banking: A comparison of parametric and non-parametric approaches”, *Journal of Banking & Finance*.
- [10] Remsperger, H. (2002), “The role of the Deutsche Bundesbank in the European System of Central Banks”, *Journal of Asian Economics*.
- [11] Ruthenberg, D. and Elias, R. (1996), “Cost economies and interest rate margins in a unified European banking market”, *Journal of Economics and Business*.
- [12] Saunders, A. and Schumacher, L. (2000), “The determinants of bank interest rate margins: an international study”, *Journal of International Money and Finance*.
- [13] Schure, P., Wagenvoort, R. and O'Brien, D. (2004), “The efficiency and the conduct of European banks: Developments after 1992”, *Review of Financial Economics*.
- [14] Williams, J. (2004), “Determining management behaviour in European banking”, *Journal of Banking & Finance*.

B. ΕΛΛΗΝΙΚΗ

- [8] Δούμπος, Μ. και Ζοπουνίδης, Κ. (2001), “Πολυκριτήριες Τεχνικές Ταξινόμησης: Θεωρία και Εφαρμογές”, Εκδόσεις Κλειδάριθμος, Αθήνα.
- [8] Ζοπουνίδης, Κ., Δούμπος, Μ. και Κοσμίδου, Κ. (2004), “Τεχνοοικονομικές Αποφάσεις με Πολλαπλά Κριτήρια”, Εκδόσεις Κλειδάριθμος, Αθήνα.

Γ. ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

1. <http://www.ecb.int/ecb/orga/decisions/govc/html/index.en.html>
<http://www.ecb.int/ecb/html/index.el.html>
2. http://www.thebanker.com/news/categoryfront.php/id/336/Core_Banking_Systems.html
3. http://www.hba.gr/4news/Recent_Developments_in_the_European_Banking_System.pdf
4. <http://econ.ucsc.edu/faculty/hutch/eurbankcrises.pdf>
5. http://www.ce.uw.edu.pl/wydawnictwo/yearbook_no4/Nowak.pdf
6. http://www.bankofgreece.gr/en/announcements/text_speech.asp?speechid=32
7. http://europa.eu.int/pol/emu/index_el.htm
8. <http://users.auth.gr/~hspathis/AssessingProfitabilityFactorsintheGreekBankingSystemITOR.pdf>
9. <http://www.mof.go.jp/jouhou/kokkin/tyousa/tyou060.pdf>
10. <http://www.iue.it/RSCAS/Research/Eurohomepage/>
11. http://www.sciencedirect.com/science?_ob=HomePageURL&_method=userHomepage&_acct=C000006498&_version=1&_urlVersion=0&_userid=83472&md5=c2a56f5bd7f953ea26eb9d2d6df60acd
12. www.alpha.gr
13. <http://www.jup.com/>
14. <http://www.idc.com/>
15. <http://www.banktechnews.com/>
16. <http://www.celent.com/>
17. <http://www.datamonitor.com/>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1

2000		
Α/Α Κατάταξης	Σκορ	Τράπεζα
1	51,86413	Bank of Montreal Ireland PLC
2	50,03109	MBNA Europe Bank Ltd.
3	47,0141	Fimat International Banque S.A.
4	36,50158	Citibank Privatkunden AG & Co KGaA
5	32,87592	Sampo Plc
6	31,67853	Emporiki Bank of Greece SA
7	28,90824	CDC Ixis
8	26,9845	Caisse Centrale du Crédit Immobilier de France - 3CIF
9	26,14566	BNP Paribas Luxembourg
10	24,51859	GE Capital Bank Limited
11	24,05762	Unicredit Banca Mobiliare SpA
12	22,91012	National Bank of Greece SA
13	22,38679	Royal Bank of Scotland International
14	22,29175	HSBC Bank Middle East
15	20,5558	Piraeus Bank SA
16	20,32152	Cetelem
17	20,07537	EFG Eurobank Ergasias SA
18	18,14801	Volkswagen Bank GmbH
19	18,09111	Banque de Luxembourg SA
20	17,67298	Standard Chartered Bank
21	17,25562	Dexia Banque Internationale à Luxembourg SA - Dexia BIL
22	16,78679	Sal Oppenheim Jr. & Cie KGAA
23	14,97105	Banco Popular Espanol SA
24	14,9632	OKO Bank-OKO Osuuspankkien Keskuspankki Oyj
25	14,66405	Investec Bank (UK) Limited
26	14,49831	Yorkshire Bank Plc
27	14,28881	Banque Générale du Luxembourg SA
28	14,21735	Deutsche Bank SpA
29	13,86317	HFC Bank Limited
30	13,35588	Dresdner Bank Luxembourg SA
31	13,31362	Deutsche Postbank International SA
32	13,27122	Roparco NV
33	13,09508	Deutsche Bank AG - US GAAP
34	12,89099	Co-operative Bank Plc (The)
35	12,86849	HSH Nordbank International SA
36	12,82115	Ulster Bank Limited
37	12,59051	WestLB International SA
38	12,37542	FinecoGroup SpA
39	12,35737	Kredietbank S.A. Luxembourgeoise KBL
40	12,11012	HSBC Bank plc
41	11,64128	Banca Carime
42	11,41199	Lloyds TSB Bank Plc
43	10,84228	Alpha Bank AE
44	10,51758	Banco Bilbao Vizcaya Argentaria SA
45	10,454	HSBC Trinkaus & Burkhardt KGaA
46	10,23456	DekaBank Deutsche Girozentrale Luxembourg SA

47	10,21222	Abbey National Treasury Services plc
48	9,85451	Santander Central Hispano Group
49	9,106376	Royal Bank of Canada Europe Limited RBC
50	9,021367	Société Générale Bank & Trust
51	8,761917	Banco Español de Crédito SA, BANESTO
52	8,507892	Allied Irish Banks plc
53	8,495573	Agricultural Bank of Greece
54	8,373097	ABN Amro France
55	8,258558	Norddeutsche Landesbank Luxembourg SA
56	8,218	NIB Capital Bank NV
57	8,037676	Aletti & C Banca di Investimento Mobiliare SpA
58	6,988001	Banca Carige SpA
59	6,54287	Standard Chartered Plc
60	6,288874	Goldman Sachs International
61	6,077998	BNP Paribas Lease Group
62	5,558637	CCF
63	5,426784	Banco de Sabadell SA
64	5,400867	Rabobank Ireland Plc
65	5,239432	KBC Bank NV
66	5,178702	Compagnie Financière du Crédit Mutuel
67	5,158255	Oesterreichische Kontrollbank AG
68	4,873039	EUROHYPO Europäische Hypothekenbank SA
69	4,782518	AIB Group (UK) plc
70	4,03386	UniCredit Banca
71	3,830025	National Westminster Bank Plc - NatWest
72	3,613868	DZ BANK International S.A.
73	3,190377	UniCredito Italiano SpA
74	3,146426	LRI Landesbank Rheinland-Pfalz International SA
75	3,005497	Banco Pastor SA
76	2,900151	Banco Comercial Português, SA
77	2,664454	Dexia Bank-Dexia Bank Belgium
78	2,603594	Coutts & Co
79	2,528822	Nordea Bank Danmark Group A/S
80	2,416396	Bank of Ireland
81	2,276679	Banco di Brescia SpA-Banco di Brescia San Paolo Cab SpA
82	2,053258	Nordea Bank Finland Plc
83	2,015836	Barclays Bank Plc
84	1,9753	Clydesdale Bank PLC
85	1,735061	Crédit Agricole d'Ile-de-France
86	1,282647	Sydbank A/S
87	1,07139	Deutsche Bank Luxembourg SA
88	0,65852	ING-ING Belgium SA/NV
89	0,492088	Credito Bergamasco
90	0,47823	Irish Life & Permanent Plc
91	0,406391	Barclays Bank S.A.
92	0,389926	SOFINCO
93	0,373683	Royal Bank of Scotland plc (The)
94	-0,0316	Anglo Irish Bank Corporation Plc
95	-0,06324	Merrill Lynch International Bank Limited
96	-0,21009	Commerzbank International SA
97	-0,56352	Fortis Bank
98	-0,81555	Banco Espírito Santo SA

99	-1,19759	Banque LBLux SA
100	-1,22534	Banca Lombarda e Piemontese SpA
101	-1,41773	Banco Atlantico SA
102	-1,43789	Citigroup Global Markets Deutschland AG
103	-1,53163	Credito Emiliano SpA
104	-1,65124	Svenska Handelsbanken
105	-1,71425	Jyske Bank A/S (Group)
106	-2,12397	Nordea Bank Sweden AB (publ)
107	-2,23555	San Paolo IMI
108	-2,36437	Banque Fédérative du Crédit Mutuel
109	-2,75405	BNP Paribas
110	-2,83021	Caisse Nationale des Caisses d'Epargne et de Prévoyance - CNCEP
111	-2,9041	Société Générale
112	-3,07775	Fortis Bank Nederland (Holding) N.V.
113	-3,40039	Banque de Neufilize, Schlumberger, Mallet, Demachy
114	-3,663	Crédit du Nord
115	-3,95629	Deutsche Postbank AG
116	-4,06487	Santander Consumer Finance
117	-4,27456	Banque PSA Finance
118	-4,51674	Banco Totta & Açores, SA
119	-4,54475	Maple Bank GmbH
120	-4,55555	Crédit Agricole Indosuez
121	-4,62757	Banca Monte dei Paschi di Siena SpA-Gruppo Monte dei Paschi di Siena
122	-4,83352	HVB Luxembourg-HVB Banque Luxembourg SA
123	-4,88307	Dexia Crédit Local SA
124	-5,08232	CBC Banque S.A.
125	-5,11006	Northern Rock PLC
126	-5,11469	Banca Sella SpA
127	-5,16971	Banco di Sicilia SpA - BdS
128	-5,20182	Banca Toscana SpA
129	-5,30435	Crédit Industriel et Commercial - CIC
130	-5,50584	Oldenburgische Landesbank - OLB
131	-5,73653	Nykredit Bank A/S
132	-5,87894	FCE Bank Plc
133	-6,44758	Banca per la finanza alle opere pubbliche e alle infrastrutture SpA
134	-7,7346	Skandinaviska Enskilda Banken AB
135	-7,86797	RCI Banque
136	-7,95206	ABN Amro Holding NV
137	-8,00634	IIB Bank Limited
138	-8,48868	Crédit Lyonnais
139	-8,94882	ING BHF-BANK AG
140	-9,43456	Banca Intesa SpA
141	-9,49207	Lyonnaise de Banque
142	-9,53851	Bank of Scotland
143	-9,57051	Kommunalkredit Austria AG
144	-9,84821	IKB International
145	-10,0007	Bank Nederlandse Gemeenten NV, BNG
146	-10,1541	Banque du Développement des PME - BDPME
147	-10,989	Banca Antonveneta-Banca Antoniana Popolare Veneta SpA
148	-11,2963	ING Bank NV
149	-11,8759	Dresdner Bank Lateinamerika AG
150	-12,161	Credit Immobilier de France

151	-12,2892	Vereins-und Westbank AG
152	-12,4294	Cheltenham & Gloucester PLC
153	-12,5067	Baden-Wuerttembergische Bank AG
154	-12,7555	Bank Austria Creditanstalt AG
155	-12,9278	Bankinter SA
156	-13,038	Woolwich Plc
157	-13,3957	Allgemeine Deutsche Direktbank AG
158	-13,4502	Commerzbank AG
159	-13,6316	Danske Bank A/S
160	-13,66	LeasePlan Corporation NV
161	-13,7471	BAWAG PSK Group-Bank für Arbeit und Wirtschaft BAWAG
162	-14,3206	Capitalia SpA
163	-14,3669	Landeskreditbank Baden-Wuerttemberg - Förderbank
164	-14,4688	Bristol & West PLC
165	-14,905	Nordea Kredit Realkreditaktieselskab
166	-14,9768	Oberbank AG
167	-15,534	Banque SNVB
168	-16,9338	Deutsche Bank SAE
169	-16,9819	Natexis Banques Populaires
170	-17,6022	Banque AGF
171	-18,1317	Deutsche Kreditbank AG DKB
172	-18,211	Banca Nazionale del Lavoro SpA - BNL
173	-19,0376	SNS Bank N.V.
174	-19,2122	Bayerische Hypo-und Vereinsbank AG
175	-19,2876	DVB Bank AG
176	-19,9363	Dresdner Bank AG
177	-21,6634	Crédit Industriel d'Alsace et de Lorraine - Banque CIAL
178	-22,6651	Banque Sudameris S.A.
179	-23,2694	Wüstenrot Bank AG
180	-25,3971	ASR Bank
181	-26,7267	San Paolo IMI Bank (International) SA
182	-27,0117	Banco di Sardegna SpA
183	-28,3203	Entenial
184	-28,7517	ABN Amro Bouwfonds Nederlandse Gemeenten NV
185	-38,022	Centrobanca - Banca di credito Finanziario e Mobiliare SpA
186	-38,8672	Saechsische AufbauBank Forderbank
187	-41,0966	Egg Banking Plc
188	-50,275	EGG Plc
189	-53,0139	Standard Life Bank Ltd

2001		
A/A Κατάταξης	Σκορ	Τράπεζα
1	61,63462	Bank of Montreal Ireland PLC
2	49,66063	Commerzbank International SA
3	44,27039	MBNA Europe Bank Ltd.
4	42,56928	HBOS Treasury Services plc
5	39,52223	GE Capital Bank Limited

6	38,24193	Royal Bank of Scotland International
7	33,31724	Sampo Plc
8	29,99597	HSBC Bank Middle East
9	29,98445	Fimat International Banque S.A.
10	27,99491	Unicredit Banca Mobiliare SpA
11	26,30548	Aletti & C Banca di Investimento Mobiliare SpA
12	25,73711	Dresdner Bank Luxembourg SA
13	23,62333	Cetelem
14	23,28707	Emporiki Bank of Greece SA
15	22,74874	Banca Carime
16	21,54356	Sal Oppenheim Jr. & Cie KGAA
17	21,4129	EFG Eurobank Ergasias SA
18	21,33255	Crédit Industriel d'Alsace et de Lorraine - Banque CIAL
19	21,23718	Banco Popular Espanol SA
20	21,01749	Banque Générale du Luxembourg SA
21	20,33379	Yorkshire Bank Plc
22	20,24325	BNP Paribas Luxembourg
23	19,42342	Citigroup Global Markets Deutschland AG
24	19,20325	Nordea Bank Sweden AB (publ)
25	18,56929	Banque de Luxembourg SA
26	18,02973	Co-operative Bank Plc (The)
27	17,11714	HSBC Trinkaus & Burkhardt KGaA
28	16,26343	Investec Bank (UK) Limited
29	16,14024	National Bank of Greece SA
30	15,84644	Royal Bank of Canada Europe Limited RBC
31	15,30321	LRI Landesbank Rheinland-Pfalz International SA
32	14,90658	Santander Central Hispano Group
33	14,25277	ING Luxembourg
34	13,78389	HFC Bank Limited
35	13,47534	Dexia Banque Internationale à Luxembourg SA - Dexia BIL
36	13,44161	Deutsche Postbank International SA
37	13,44103	Ulster Bank Limited
38	13,31506	Banco Bilbao Vizcaya Argentaria SA
39	12,31108	HSBC Bank plc
40	11,42258	Merrill Lynch International Bank Limited
41	11,39637	Kredietbank S.A. Luxembourgeoise KBL
42	11,33104	Banca Carige SpA
43	11,07745	Banco de Sabadell SA
44	9,918223	ING-ING Belgium SA/NV
45	9,43058	Roparco NV
46	9,330853	Banco Español de Crédito SA, BANESTO
47	9,090188	CCF
48	8,642001	Lloyds TSB Bank Plc
49	8,420119	UniCredito Italiano SpA
50	8,294018	Clydesdale Bank PLC
51	8,048651	UniCredit Banca
52	7,922783	AIB Group (UK) plc
53	7,85867	HSH Nordbank International SA
54	7,563337	Alpha Bank AE
55	7,545224	Abbey National Treasury Services plc
56	7,287796	Standard Chartered Plc
57	6,962831	Deutsche Bank SpA

58	6,951488	OKO Bank-OKO Osuuspankkien Keskuspankki Oyj
59	6,657347	CDC Ixis
60	6,584937	Credito Emiliano SpA
61	6,533263	SOFINCO
62	6,463436	Coutts & Co
63	6,453359	Agricultural Bank of Greece
64	6,088193	WestLB International SA
65	6,075542	Standard Chartered Bank
66	6,029601	Nordea Bank Finland Plc
67	5,919309	DekaBank Deutsche Girozentrale Luxembourg SA
68	5,719418	Crédit Agricole d'Ile-de-France
69	5,64299	National Westminster Bank Plc - NatWest
70	5,587702	Banca Toscana SpA
71	5,543395	Bank of Ireland
72	5,507277	Caisse Centrale du Crédit Immobilier de France - 3CIF
73	5,254911	Société Générale Bank & Trust
74	4,822969	Royal Bank of Scotland plc (The)
75	4,792093	FCE Bank Plc
76	4,539816	Santander Consumer Finance
77	4,007024	Banco Pastor SA
78	3,988907	Norddeutsche Landesbank Luxembourg SA
79	3,734878	EUROHYPO Europäische Hypothekenbank SA
80	3,605079	Compagnie Financière du Crédit Mutuel
81	3,436297	Credito Bergamasco
82	3,257721	Allied Irish Banks plc
83	2,897385	NIB Capital Bank NV
84	2,757512	Anglo Irish Bank Corporation Plc
85	2,567352	Deutsche Bank Luxembourg SA
86	2,383943	Sydbank A/S
87	2,270461	Crédit Agricole Indosuez
88	2,234678	Banco di Brescia SpA-Banco di Brescia San Paolo Cab SpA
89	1,916644	Caisse Nationale des Caisses d'Epargne et de Prévoyance - CNCEP
90	1,723628	Banco Comercial Português, SA
91	1,567022	Oesterreichische Kontrollbank AG
92	1,55132	San Paolo IMI
93	1,433589	Banca Monte dei Paschi di Siena SpA-Gruppo Monte dei Paschi di Siena
94	1,362484	Piraeus Bank SA
95	1,252219	ABN Amro France
96	1,034594	LeasePlan Corporation NV
97	1,015139	Banco Totta & Açores, SA
98	0,561637	Banco di Sicilia SpA - BdS
99	0,462062	Dexia Bank-Dexia Bank Belgium
100	0,141616	Banque PSA Finance
101	0,14108	Barclays Bank Plc
102	-0,0564	BNP Paribas
103	-0,06671	DZ BANK International S.A.
104	-0,35829	Crédit du Nord
105	-0,54059	Banque du Développement des PME - BDPME
106	-1,06964	Sampo Bank Plc
107	-1,37201	Citibank Privatkunden AG & Co KGaA
108	-1,5089	CBC Banque S.A.
109	-1,80712	KBC Bank NV

110	-1,90756	BNP Paribas Lease Group
111	-1,94532	Banco Atlantico SA
112	-2,0342	Banca Lombarda e Piemontese SpA
113	-2,26285	Banque LBLux SA
114	-2,60198	Banco di Sardegna SpA
115	-3,1181	Banco Espirito Santo SA
116	-3,30622	RCI Banque
117	-3,3131	Deutsche Postbank AG
118	-3,52364	IIB Bank Limited
119	-3,84144	Svenska Handelsbanken
120	-4,28902	Société Générale
121	-4,42325	Nykredit Bank A/S
122	-4,43423	Fortis Bank
123	-4,97813	Volkswagen Bank GmbH
124	-5,02565	Banca Antonveneta-Banca Antoniana Popolare Veneta SpA
125	-5,43455	Nordea Bank Danmark Group A/S
126	-5,86899	Danske Bank A/S
127	-5,9496	Rabobank Ireland Plc
128	-6,00217	ABN Amro Holding NV
129	-6,24439	Barclays Bank S.A.
130	-6,35143	Deutsche Bank AG - US GAAP
131	-6,41529	Jyske Bank A/S (Group)
132	-6,62579	Northern Rock PLC
133	-6,9428	Lyonnaise de Banque
134	-7,04599	Banque de Neuflize, Schlumberger, Mallet, Demachy
135	-7,52791	Banca Sella SpA
136	-7,68636	Banque SNVB
137	-7,80223	Bank Austria Creditanstalt AG
138	-8,07156	Dexia Crédit Local SA
139	-8,15465	Kommunalkredit Austria AG
140	-8,73622	ING BHF-BANK AG
141	-8,99655	Crédit Lyonnais
142	-9,0777	Bankinter SA
143	-9,28982	Maple Bank GmbH
144	-9,54361	Banque Fédérative du Crédit Mutuel
145	-9,66804	HVB Luxembourg-HVB Banque Luxembourg SA
146	-9,96382	Irish Life & Permanent Plc
147	-10,4022	Bank of Scotland (Ireland) Limited
148	-10,7528	Cheltenham & Gloucester PLC
149	-10,7747	Fortis Bank Nederland (Holding) N.V.
150	-11,1843	Bank Nederlandse Gemeenten NV, BNG
151	-11,2259	IKB International
152	-11,2765	BAWAG PSK Group-Bank für Arbeit und Wirtschaft BAWAG
153	-11,3115	Bank of Scotland
154	-11,4115	Skandinaviska Enskilda Banken AB
155	-11,5653	Oberbank AG
156	-11,9397	Oldenburgische Landesbank - OLB
157	-12,146	ING Bank NV
158	-12,2797	Nordea Kredit Realkreditaktieselskab
159	-12,3752	Deutsche Bank SAE
160	-12,5333	Crédit Industriel et Commercial - CIC
161	-12,5731	Capitalia SpA

162	-12,6682	Credit Immobilier de France
163	-12,9534	Crédit Immobilier de France Développement - CIFI
164	-13,1097	Baden-Wuerttembergische Bank AG
165	-13,3026	Vereins-und Westbank AG
166	-13,5061	Dresdner Bank Lateinamerika AG
167	-13,511	Landeskreditbank Baden-Wuerttemberg - Förderbank
168	-14,3421	Banca Intesa SpA
169	-14,7871	Allgemeine Deutsche Direktbank AG
170	-15,755	Bristol & West PLC
171	-16,9009	Woolwich Plc
172	-17,4957	Goldman Sachs International
173	-18,9208	Entrium Direkt Bankers AG
174	-18,9233	SNS Bank N.V.
175	-19,0804	Commerzbank AG
176	-19,3485	Banca Nazionale del Lavoro SpA - BNL
177	-19,5737	Egg Banking Plc
178	-20,4176	Bayerische Hypo-und Vereinsbank AG
179	-21,3116	Natexis Banques Populaires
180	-21,9521	Aareal Bank AG
181	-23,1876	Banque AGF
182	-23,3821	DVB Bank AG
183	-23,8294	Entenial
184	-23,8766	ASR Bank
185	-25,7234	ABN Amro Bouwfonds Nederlandse Gemeenten NV
186	-25,7794	Wüstenrot Bank AG
187	-27,0897	Dresdner Bank AG
188	-28,9988	Deutsche Kreditbank AG DKB
189	-30,0057	Banca per la finanza alle opere pubbliche e alle infrastrutture SpA
190	-33,7473	San Paolo IMI Bank (International) SA
191	-33,9712	EGG Plc
192	-34,0744	Standard Life Bank Ltd
193	-38,4202	Saechsische AufbauBank Forderbank
194	-49,9392	Banque Sudameris S.A.
195	-55,8673	Centrobanca - Banca di credito Finanziario e Mobiliare SpA
196	-60,1642	FinecoGroup SpA

2002		
A/A Κατάταξης	Σκορ	Τράπεζα
1	83,92471	Commerzbank International SA
2	72,44019	Bank of Montreal Ireland PLC
3	56,48238	BNP Paribas Luxembourg
4	53,8778	Banca Monte dei Paschi di Siena SpA-Gruppo Monte dei Paschi di Siena
5	38,77745	Royal Bank of Scotland International
6	38,37097	Deutsche Postbank International SA
7	37,88024	HBOS Treasury Services plc
8	36,74626	MBNA Europe Bank Ltd.
9	36,00784	Unicredit Banca Mobiliare SpA

10	31,89079	HSBC Bank Middle East
11	30,31353	LRI Landesbank Rheinland-Pfalz International SA
12	28,13817	GE Capital Bank Limited
13	25,10694	Banque Générale du Luxembourg SA
14	24,73126	HSH Nordbank International SA
15	24,57045	WestLB International SA
16	23,96267	ING Luxembourg
17	22,12243	Deutsche Bank Luxembourg SA
18	20,94751	Société Générale Bank & Trust
19	19,8996	Yorkshire Bank Plc
20	19,54798	Banque de Luxembourg SA
21	19,17796	Sampo Plc
22	18,84047	Fimat International Banque S.A.
23	18,14967	Aletti & C Banca di Investimento Mobiliare SpA
24	17,70945	Kredietbank S.A. Luxembourggeoise KBL
25	17,67871	Roparco NV
26	17,13939	Banca Carime
27	16,62547	Banque LBLux SA
28	15,74026	Sal Oppenheim Jr. & Cie KGAA
29	15,4287	HFC Bank Limited
30	14,52103	EUROHYPO Europäische Hypothekenbank SA
31	14,30061	Citigroup Global Markets Deutschland AG
32	14,22208	Investec Bank (UK) Limited
33	14,00415	Banco Popular Espanol SA
34	13,65304	Co-operative Bank Plc (The)
35	12,69637	EFG Eurobank Ergasias SA
36	12,33724	Cetelem
37	11,8054	Caisse Centrale du Crédit Immobilier de France - 3CIF
38	11,02997	Banco di Sicilia SpA - BdS
39	10,20834	Santander Central Hispano Group
40	9,876348	Standard Chartered Bank
41	9,699654	DZ BANK International S.A.
42	9,652533	HSBC Trinkaus & Burkhardt KGaA
43	9,565955	Banco Bilbao Vizcaya Argentaria SA
44	9,26464	Banco Español de Crédito SA, BANESTO
45	9,131955	Crédit Industriel d'Alsace et de Lorraine - Banque CIAL
46	9,042686	Oesterreichische Kontrollbank AG
47	8,60656	HSBC Bank plc
48	8,314178	DekaBank Deutsche Girozentrale Luxembourg SA
49	8,267561	Deutsche Bank SpA
50	8,242318	Royal Bank of Canada Europe Limited RBC
51	8,078435	Standard Chartered Plc
52	7,729639	Ulster Bank Limited
53	7,58405	Compagnie Financière du Crédit Mutuel
54	7,557813	CCF
55	7,422861	UniCredito Italiano SpA
56	6,88347	Rabobank Ireland Plc
57	6,611098	Anglo Irish Bank Corporation Plc
58	6,570396	Allied Irish Banks plc
59	6,443579	CDC Ixis
60	5,572932	National Bank of Greece SA
61	5,389727	Dexia Banque Internationale à Luxembourg SA - Dexia BIL

62	5,254102	HVB Luxembourg-HVB Banque Luxembourg SA
63	4,942942	Piraeus Bank SA
64	4,752911	NIB Capital Bank NV
65	4,271641	UniCredit Banca
66	3,860127	Banca Carige SpA
67	3,470128	Norddeutsche Landesbank Luxembourg SA
68	3,086418	Royal Bank of Scotland plc (The)
69	3,056745	Caisse Nationale des Caisses d'Epargne et de Prévoyance - CNCEP
70	2,987231	Bank of Ireland
71	2,640612	AIB Group (UK) plc
72	2,153392	BNP Paribas
73	2,024079	Credito Bergamasco
74	1,848147	CBC Banque S.A.
75	1,750914	OKO Bank-OKO Osuuspankkien Keskuspankki Oyj
76	1,437344	Banque PSA Finance
77	1,254369	ABN Amro France
78	1,232904	Sampo Bank Plc
79	0,950717	Dexia Bank-Dexia Bank Belgium
80	0,947053	Banca Toscana SpA
81	0,538108	Nykredit Bank A/S
82	0,417267	Banco di Brescia SpA-Banco di Brescia San Paolo Cab SpA
83	0,37884	Crédit Agricole d'Ile-de-France
84	0,310438	Clydesdale Bank PLC
85	0,282432	National Westminster Bank Plc - NatWest
86	0,049973	FCE Bank Plc
87	0,003971	Banque du Développement des PME - BDPME
88	-0,09293	IKB International
89	-0,14465	Bank of Scotland
90	-0,28239	Egg Banking Plc
91	-0,30408	Citibank Privatkunden AG & Co KGaA
92	-0,49277	Irish Life & Permanent Plc
93	-0,54455	ING BHF-BANK AG
94	-0,75411	Santander Consumer Finance
95	-1,07432	SOFINCO
96	-1,08141	Dresdner Bank Luxembourg SA
97	-1,09112	Deutsche Bank AG - US GAAP
98	-1,31758	Lloyds TSB Bank Plc
99	-1,3185	Emporiki Bank of Greece SA
100	-1,39507	Sydbank A/S
101	-1,55471	Deutsche Postbank AG
102	-1,60779	Banco Espirito Santo SA
103	-1,88508	Merrill Lynch International Bank Limited
104	-2,09299	LeasePlan Corporation NV
105	-2,11088	Banco de Sabadell SA
106	-2,32355	Banco Atlantico SA
107	-2,45011	Dexia Crédit Local SA
108	-2,54993	Coutts & Co
109	-2,60387	Landeskreditbank Baden-Wuerttemberg - Förderbank
110	-2,62164	Allgemeine Deutsche Direktbank AG
111	-2,8223	Depfa Bank Plc
112	-2,8904	Barclays Bank Plc
113	-3,01671	Nordea Bank Danmark Group A/S

114	-3,05253	Alpha Bank AE
115	-3,10131	Fortis Bank
116	-3,13096	Crédit Lyonnais
117	-3,16704	Northern Rock PLC
118	-3,28357	KBC Bank NV
119	-3,30987	Credito Emiliano SpA
120	-3,54375	Banco Totta & Açores, SA
121	-3,76331	Banco Pastor SA
122	-4,14377	Banque Fédérative du Crédit Mutuel
123	-4,92576	Danske Bank A/S
124	-5,04236	Banca Lombarda e Piemontese SpA
125	-5,05312	Credit Immobilier de France
126	-5,12273	Svenska Handelsbanken
127	-5,21818	IIB Bank Limited
128	-5,48328	ING-ING Belgium SA/NV
129	-5,51307	Crédit du Nord
130	-5,53498	Barclays Bank S.A.
131	-5,74233	Bankinter SA
132	-5,74283	Deutsche Bank SAE
133	-5,8832	Banca Popolare di Novara SpA
134	-6,03127	Crédit Immobilier de France Développement - CIFI
135	-6,11492	Société Générale
136	-6,18223	Banque de Neuflyze, Schlumberger, Mallet, Demachy
137	-6,31543	Bank Nederlandse Gemeenten NV, BNG
138	-6,38309	Dresdner Bank Lateinamerika AG
139	-6,56229	BNP Paribas Lease Group
140	-6,66455	RCI Banque
141	-6,73189	Banco di Sardegna SpA
142	-6,92423	Kommunalkredit Austria AG
143	-7,60938	Natexis Banques Populaires
144	-8,8106	Banco Comercial Português, SA
145	-8,81789	Crédit Industriel et Commercial - CIC
146	-8,85069	Banca Sella SpA
147	-8,93277	Nordea Kredit Realkreditaktieselskab
148	-9,02534	Bank Austria Creditanstalt AG
149	-9,10832	Banca Antonveneta-Banca Antoniana Popolare Veneta SpA
150	-9,32487	Oberbank AG
151	-9,53658	Goldman Sachs International
152	-9,68499	Banco Internacional de Crédito, SA
153	-9,79352	Banca di Roma SpA
154	-10,2743	San Paolo IMI
155	-10,4314	Nordea Bank Sweden AB (publ)
156	-10,4611	Fortis Bank Nederland (Holding) N.V.
157	-10,4931	ABN Amro Holding NV
158	-10,5362	Jyske Bank A/S (Group)
159	-10,6826	BAWAG PSK Group-Bank für Arbeit und Wirtschaft BAWAG
160	-10,7633	Nordea Bank Finland Plc
161	-11,3018	Skandinaviska Enskilda Banken AB
162	-11,7247	Bank of Scotland (Ireland) Limited
163	-12,0274	Entenial
164	-12,1954	Agricultural Bank of Greece
165	-12,2622	Lyonnaise de Banque

166	-12,3731	Oldenburgische Landesbank - OLB
167	-12,6912	Aareal Bank AG
168	-13,1006	Cheltenham & Gloucester PLC
169	-13,3231	Banque AGF
170	-14,3076	Abbey National Treasury Services plc
171	-14,376	Entrium Direkt Bankers AG
172	-14,9096	Banque SNVB
173	-15,287	Banca Intesa SpA
174	-16,0371	ING Bank NV
175	-16,399	EGG Plc
176	-17,3209	Bristol & West PLC
177	-17,8466	Baden-Wuerttembergische Bank AG
178	-17,959	Commerzbank AG
179	-18,0937	Vereins-und Westbank AG
180	-18,6011	Maple Bank GmbH
181	-20,1421	Woolwich Plc
182	-20,1429	DVB Bank AG
183	-20,5284	Banca per la finanza alle opere pubbliche e alle infrastrutture SpA
184	-21,3825	SNS Bank N.V.
185	-21,88	Centrobanca - Banca di credito Finanziario e Mobiliare SpA
186	-23,3763	Capitalia SpA
187	-24,48	Crédit Agricole Indosuez
188	-24,9412	Volkswagen Bank GmbH
189	-25,8621	Wüstenrot Bank AG
190	-26,9112	Bayerische Hypo-und Vereinsbank AG
191	-27,264	Dresdner Bank AG
192	-27,4393	Banca Nazionale del Lavoro SpA - BNL
193	-27,8031	ABN Amro Bouwfonds Nederlandse Gemeenten NV
194	-30,6143	San Paolo IMI Bank (International) SA
195	-30,8543	Saechsische AufbauBank Forderbank
196	-32,0723	Deutsche Kreditbank AG DKB
197	-32,0842	ASR Bank
198	-33,016	FinecoGroup SpA
199	-35,7792	Standard Life Bank Ltd
200	-80,4795	Banque Sudameris S.A.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2

2000				
A/A	Σκορ	Τράπεζες	Χώρα	Αριθμός Τραπεζών/Χώρα
67	5,158255	Oesterreichische Kontrollbank AG	AUSTRIA	5
143	-9,57051	Kommunalkredit Austria AG	AUSTRIA	
154	-12,7555	Bank Austria Creditanstalt AG	AUSTRIA	
161	-13,7471	BAWAG PSK Group-Bank für Arbeit und Wirtschaft BAWAG	AUSTRIA	
166	-14,9768	Oberbank AG	AUSTRIA	
65	5,239432	KBC Bank NV	BELGIUM	5
77	2,664454	Dexia Bank-Dexia Bank Belgium	BELGIUM	
88	0,65852	ING-ING Belgium SA/NV	BELGIUM	
97	-0,56352	Fortis Bank	BELGIUM	
124	-5,08232	CBC Banque S.A.	BELGIUM	
79	2,528822	Nordea Bank Danmark Group A/S	DENMARK	6
86	1,282647	Sydbank A/S	DENMARK	
105	-1,71425	Jyske Bank A/S (Group)	DENMARK	
131	-5,73653	Nykredit Bank A/S	DENMARK	
159	-13,6316	Danske Bank A/S	DENMARK	
165	-14,905	Nordea Kredit Realkreditaktieselskab	DENMARK	
5	32,87592	Sampo Plc	FINLAND	3
24	14,9632	OKO Bank-OKO Osuuspankkien Keskuspankki Oyj	FINLAND	
82	2,053258	Nordea Bank Finland Plc	FINLAND	
3	47,0141	Fimat International Banque S.A.	FRANCE	31
7	28,90824	CDC Ixis	FRANCE	
8	26,9845	Caisse Centrale du Crédit Immobilier de France - 3CIF	FRANCE	

16	20,32152	Cetelem	FRANCE	
54	8,373097	ABN Amro France	FRANCE	
61	6,077998	BNP Paribas Lease Group	FRANCE	
62	5,558637	CCF	FRANCE	
66	5,178702	Compagnie Financière du Crédit Mutuel	FRANCE	
85	1,735061	Crédit Agricole d'Ile-de-France	FRANCE	
92	0,389926	SOFINCO	FRANCE	
108	-2,36437	Banque Fédérative du Crédit Mutuel	FRANCE	
109	-2,75405	BNP Paribas	FRANCE	
110	-2,83021	Caisse Nationale des Caisses d'Epargne et de Prévoyance - CNCEP	FRANCE	
111	-2,9041	Société Générale	FRANCE	
113	-3,40039	Banque de Neufelize, Schlumberger, Mallet, Demachy	FRANCE	
114	-3,663	Crédit du Nord	FRANCE	
117	-4,27456	Banque PSA Finance	FRANCE	
120	-4,55555	Crédit Agricole Indosuez	FRANCE	
123	-4,88307	Dexia Crédit Local SA	FRANCE	
129	-5,30435	Crédit Industriel et Commercial - CIC	FRANCE	
135	-7,86797	RCI Banque	FRANCE	
138	-8,48868	Crédit Lyonnais	FRANCE	
141	-9,49207	Lyonnaise de Banque	FRANCE	
146	-10,1541	Banque du Développement des PME - BDPME	FRANCE	
150	-12,161	Credit Immobilier de France	FRANCE	
167	-15,534	Banque SNVB	FRANCE	
169	-16,9819	Natexis Banques Populaires	FRANCE	
170	-17,6022	Banque AGF	FRANCE	
177	-21,6634	Crédit Industriel d'Alsace et de Lorraine - Banque CIAL	FRANCE	
178	-22,6651	Banque Sudameris S.A.	FRANCE	
183	-28,3203	Entenial	FRANCE	
4	36,50158	Citibank Privatkunden AG & Co KGaA	GERMANY	22
18	18,14801	Volkswagen Bank GmbH	GERMANY	
22	16,78679	Sal Oppenheim Jr. & Cie KGAA	GERMANY	
33	13,09508	Deutsche Bank AG - US GAAP	GERMANY	

45	10,454	HSBC Trinkaus & Burkhardt KGaA	GERMANY	
102	-1,43789	Citigroup Global Markets Deutschland AG	GERMANY	
115	-3,95629	Deutsche Postbank AG	GERMANY	
119	-4,54475	Maple Bank GmbH	GERMANY	
130	-5,50584	Oldenburgische Landesbank - OLB	GERMANY	
139	-8,94882	ING BHF-BANK AG	GERMANY	
149	-11,8759	Dresdner Bank Lateinamerika AG	GERMANY	
151	-12,2892	Vereins-und Westbank AG	GERMANY	
153	-12,5067	Baden-Wuerttembergische Bank AG	GERMANY	
157	-13,3957	Allgemeine Deutsche Direktbank AG	GERMANY	
158	-13,4502	Commerzbank AG	GERMANY	
163	-14,3669	Landeskreditbank Baden-Wuerttemberg - Förderbank	GERMANY	
171	-18,1317	Deutsche Kreditbank AG DKB	GERMANY	
174	-19,2122	Bayerische Hypo-und Vereinsbank AG	GERMANY	
175	-19,2876	DVB Bank AG	GERMANY	
176	-19,9363	Dresdner Bank AG	GERMANY	
179	-23,2694	Wüstenrot Bank AG	GERMANY	
186	-38,8672	Saechsische AufbauBank Forderbank	GERMANY	
6	31,67853	Emporiki Bank of Greece SA	GREECE	6
12	22,91012	National Bank of Greece SA	GREECE	
15	20,5558	Piraeus Bank SA	GREECE	
17	20,07537	EFG Eurobank Ergasias SA	GREECE	
43	10,84228	Alpha Bank AE	GREECE	
53	8,495573	Agricultural Bank of Greece	GREECE	
1	51,86413	Bank of Montreal Ireland PLC	IRELAND	7
52	8,507892	Allied Irish Banks plc	IRELAND	
64	5,400867	Rabobank Ireland Plc	IRELAND	
80	2,416396	Bank of Ireland	IRELAND	
90	0,47823	Irish Life & Permanent Plc	IRELAND	
94	-0,0316	Anglo Irish Bank Corporation Plc	IRELAND	
137	-8,00634	IIB Bank Limited	IRELAND	
11	24,05762	Unicredit Banca Mobiliare SpA	ITALY	24

28	14,21735	Deutsche Bank SpA	ITALY	
38	12,37542	FinecoGroup SpA	ITALY	
41	11,64128	Banca Carime	ITALY	
57	8,037676	Aletti & C Banca di Investimento Mobiliare SpA	ITALY	
58	6,988001	Banca Carige SpA	ITALY	
70	4,03386	UniCredit Banca	ITALY	
73	3,190377	UniCredito Italiano SpA	ITALY	
81	2,276679	Banco di Brescia SpA-Banco di Brescia San Paolo Cab SpA	ITALY	
89	0,492088	Credito Bergamasco	ITALY	
100	-1,22534	Banca Lombarda e Piemontese SpA	ITALY	
103	-1,53163	Credito Emiliano SpA	ITALY	
107	-2,23555	San Paolo IMI	ITALY	
121	-4,62757	Banca Monte dei Paschi di Siena SpA-Gruppo Monte dei Paschi di Siena	ITALY	
126	-5,11469	Banca Sella SpA	ITALY	
127	-5,16971	Banco di Sicilia SpA - BdS	ITALY	
128	-5,20182	Banca Toscana SpA	ITALY	
133	-6,44758	Banca per la finanza alle opere pubbliche e alle infrastrutture SpA	ITALY	
140	-9,43456	Banca Intesa SpA	ITALY	
147	-10,989	Banca Antonveneta-Banca Antoniana Popolare Veneta SpA	ITALY	
162	-14,3206	Capitalia SpA	ITALY	
172	-18,211	Banca Nazionale del Lavoro SpA - BNL	ITALY	
182	-27,0117	Banco di Sardegna SpA	ITALY	
185	-38,022	Centrobanca - Banca di credito Finanziario e Mobiliare SpA	ITALY	
9	26,14566	BNP Paribas Luxembourg	LUXEMBOURG	20
19	18,09111	Banque de Luxembourg SA	LUXEMBOURG	
21	17,25562	Dexia Banque Internationale à Luxembourg SA - Dexia BIL	LUXEMBOURG	
27	14,28881	Banque Générale du Luxembourg SA	LUXEMBOURG	
30	13,35588	Dresdner Bank Luxembourg SA	LUXEMBOURG	
31	13,31362	Deutsche Postbank International SA	LUXEMBOURG	
35	12,86849	HSH Nordbank International SA	LUXEMBOURG	
37	12,59051	WestLB International SA	LUXEMBOURG	
39	12,35737	Kredietbank S.A. Luxembourgeoise KBL	LUXEMBOURG	

46	10,23456	DekaBank Deutsche Girozentrale Luxembourg SA	LUXEMBOURG	
50	9,021367	Société Générale Bank & Trust	LUXEMBOURG	
55	8,258558	Norddeutsche Landesbank Luxembourg SA	LUXEMBOURG	
68	4,873039	EUROHYPO Europäische Hypothekenbank SA	LUXEMBOURG	
72	3,613868	DZ BANK International S.A.	LUXEMBOURG	
74	3,146426	LRI Landesbank Rheinland-Pfalz International SA	LUXEMBOURG	
87	1,07139	Deutsche Bank Luxembourg SA	LUXEMBOURG	
96	-0,21009	Commerzbank International SA	LUXEMBOURG	
99	-1,19759	Banque LBLux SA	LUXEMBOURG	
122	-4,83352	HVB Luxembourg-HVB Banque Luxembourg SA	LUXEMBOURG	
144	-9,84821	IKB International	LUXEMBOURG	
32	13,27122	Roparco NV	NETHERLANDS	10
56	8,218	NIB Capital Bank NV	NETHERLANDS	
112	-3,07775	Fortis Bank Nederland (Holding) N.V.	NETHERLANDS	
136	-7,95206	ABN Amro Holding NV	NETHERLANDS	
145	-10,0007	Bank Nederlandse Gemeenten NV, BNG	NETHERLANDS	
148	-11,2963	ING Bank NV	NETHERLANDS	
160	-13,66	LeasePlan Corporation NV	NETHERLANDS	
173	-19,0376	SNS Bank N.V.	NETHERLANDS	
180	-25,3971	ASR Bank	NETHERLANDS	
184	-28,7517	ABN Amro Bouwfonds Nederlandse Gemeenten NV	NETHERLANDS	
76	2,900151	Banco Comercial Português, SA	PORTUGAL	4
98	-0,81555	Banco Espirito Santo SA	PORTUGAL	
118	-4,51674	Banco Totta & Açores, SA	PORTUGAL	
181	-26,7267	San Paolo IMI Bank (International) SA	PORTUGAL	
23	14,97105	Banco Popular Espanol SA	SPAIN	11
44	10,51758	Banco Bilbao Vizcaya Argentaria SA	SPAIN	
48	9,85451	Santander Central Hispano Group	SPAIN	
51	8,761917	Banco Español de Crédito SA, BANESTO	SPAIN	
63	5,426784	Banco de Sabadell SA	SPAIN	
75	3,005497	Banco Pastor SA	SPAIN	
91	0,406391	Barclays Bank S.A.	SPAIN	

101	-1,41773	Banco Atlantico SA	SPAIN	
116	-4,06487	Santander Consumer Finance	SPAIN	
155	-12,9278	Bankinter SA	SPAIN	
168	-16,9338	Deutsche Bank SAE	SPAIN	
104	-1,65124	Svenska Handelsbanken	SWEDEN	3
106	-2,12397	Nordea Bank Sweden AB (publ)	SWEDEN	
134	-7,7346	Skandinaviska Enskilda Banken AB	SWEDEN	
2	50,03109	MBNA Europe Bank Ltd.	UNITED KINGDOM	32
10	24,51859	GE Capital Bank Limited	UNITED KINGDOM	
13	22,38679	Royal Bank of Scotland International	UNITED KINGDOM	
14	22,29175	HSBC Bank Middle East	UNITED KINGDOM	
20	17,67298	Standard Chartered Bank	UNITED KINGDOM	
25	14,66405	Investec Bank (UK) Limited	UNITED KINGDOM	
26	14,49831	Yorkshire Bank Plc	UNITED KINGDOM	
29	13,86317	HFC Bank Limited	UNITED KINGDOM	
34	12,89099	Co-operative Bank Plc (The)	UNITED KINGDOM	
36	12,82115	Ulster Bank Limited	UNITED KINGDOM	
40	12,11012	HSBC Bank plc	UNITED KINGDOM	
42	11,41199	Lloyds TSB Bank Plc	UNITED KINGDOM	
47	10,21222	Abbey National Treasury Services plc	UNITED KINGDOM	
49	9,106376	Royal Bank of Canada Europe Limited RBC	UNITED KINGDOM	
59	6,54287	Standard Chartered Plc	UNITED KINGDOM	
60	6,288874	Goldman Sachs International	UNITED KINGDOM	
69	4,782518	AIB Group (UK) plc	UNITED KINGDOM	
71	3,830025	National Westminster Bank Plc - NatWest	UNITED KINGDOM	
78	2,603594	Coutts & Co	UNITED KINGDOM	
83	2,015836	Barclays Bank Plc	UNITED KINGDOM	
84	1,9753	Clydesdale Bank PLC	UNITED KINGDOM	
93	0,373683	Royal Bank of Scotland plc (The)	UNITED KINGDOM	
95	-0,06324	Merrill Lynch International Bank Limited	UNITED KINGDOM	
125	-5,11006	Northern Rock PLC	UNITED KINGDOM	
132	-5,87894	FCE Bank Plc	UNITED KINGDOM	

142	-9,53851	Bank of Scotland	UNITED KINGDOM	
152	-12,4294	Cheltenham & Gloucester PLC	UNITED KINGDOM	
156	-13,038	Woolwich Plc	UNITED KINGDOM	
164	-14,4688	Bristol & West PLC	UNITED KINGDOM	
187	-41,0966	Egg Banking Plc	UNITED KINGDOM	
188	-50,275	EGG Plc	UNITED KINGDOM	
189	-53,0139	Standard Life Bank Ltd	UNITED KINGDOM	

2001				
A/A	Σκορ	Τράπεζες	Χώρα	Αριθμός Τραπεζών/Χώρα
91	1,567022	Oesterreichische Kontrollbank AG	AUSTRIA	5
137	-7,80223	Bank Austria Creditanstalt AG	AUSTRIA	
139	-8,15465	Kommunalkredit Austria AG	AUSTRIA	
152	-11,2765	BAWAG PSK Group-Bank für Arbeit und Wirtschaft BAWAG	AUSTRIA	
155	-11,5653	Oberbank AG	AUSTRIA	
44	9,918223	ING-ING Belgium SA/NV	BELGIUM	5
99	0,462062	Dexia Bank-Dexia Bank Belgium	BELGIUM	
108	-1,5089	CBC Banque S.A.	BELGIUM	
109	-1,80712	KBC Bank NV	BELGIUM	
122	-4,43423	Fortis Bank	BELGIUM	
86	2,383943	Sydbank A/S	DENMARK	6
121	-4,42325	Nykredit Bank A/S	DENMARK	
125	-5,43455	Nordea Bank Danmark Group A/S	DENMARK	
126	-5,86899	Danske Bank A/S	DENMARK	
131	-6,41529	Jyske Bank A/S (Group)	DENMARK	

158	-12,2797	Nordea Kredit Realkreditaktieselskab	DENMARK	
7	33,31724	Sampo Plc	FINLAND	4
58	6,951488	OKO Bank-OKO Osuuspankkien Keskuspankki Oyj	FINLAND	
66	6,029601	Nordea Bank Finland Plc	FINLAND	
106	-1,06964	Sampo Bank Plc	FINLAND	
9	29,98445	Fimat International Banque S.A.	FRANCE	32
13	23,62333	Cetelem	FRANCE	
18	21,33255	Crédit Industriel d'Alsace et de Lorraine - Banque CIAL	FRANCE	
47	9,090188	CCF	FRANCE	
59	6,657347	CDC Ixis	FRANCE	
61	6,533263	SOFINCO	FRANCE	
68	5,719418	Crédit Agricole d'Ile-de-France	FRANCE	
72	5,507277	Caisse Centrale du Crédit Immobilier de France - 3CIF	FRANCE	
80	3,605079	Compagnie Financière du Crédit Mutuel	FRANCE	
87	2,270461	Crédit Agricole Indosuez	FRANCE	
89	1,916644	Caisse Nationale des Caisses d'Epargne et de Prévoyance - CNCEP	FRANCE	
95	1,252219	ABN Amro France	FRANCE	
100	0,141616	Banque PSA Finance	FRANCE	
102	-0,0564	BNP Paribas	FRANCE	
104	-0,35829	Crédit du Nord	FRANCE	
105	-0,54059	Banque du Développement des PME - BDPME	FRANCE	
110	-1,90756	BNP Paribas Lease Group	FRANCE	
116	-3,30622	RCI Banque	FRANCE	
120	-4,28902	Société Générale	FRANCE	
133	-6,9428	Lyonnaise de Banque	FRANCE	
134	-7,04599	Banque de Neuflyze, Schlumberger, Mallet, Demachy	FRANCE	
136	-7,68636	Banque SNVB	FRANCE	
138	-8,07156	Dexia Crédit Local SA	FRANCE	
141	-8,99655	Crédit Lyonnais	FRANCE	
144	-9,54361	Banque Fédérative du Crédit Mutuel	FRANCE	
160	-12,5333	Crédit Industriel et Commercial - CIC	FRANCE	
162	-12,6682	Credit Immobilier de France	FRANCE	

163	-12,9534	Crédit Immobilier de France Développement - CIFD	FRANCE	
179	-21,3116	Natexis Banques Populaires	FRANCE	
181	-23,1876	Banque AGF	FRANCE	
183	-23,8294	Entenial	FRANCE	
194	-49,9392	Banque Sudameris S.A.	FRANCE	
16	21,54356	Sal Oppenheim Jr. & Cie KGAA	GERMANY	24
23	19,42342	Citigroup Global Markets Deutschland AG	GERMANY	
27	17,11714	HSBC Trinkaus & Burkhardt KGaA	GERMANY	
107	-1,37201	Citibank Privatkunden AG & Co KGaA	GERMANY	
117	-3,3131	Deutsche Postbank AG	GERMANY	
123	-4,97813	Volkswagen Bank GmbH	GERMANY	
130	-6,35143	Deutsche Bank AG - US GAAP	GERMANY	
140	-8,73622	ING BHF-BANK AG	GERMANY	
143	-9,28982	Maple Bank GmbH	GERMANY	
156	-11,9397	Oldenburgische Landesbank - OLB	GERMANY	
164	-13,1097	Baden-Wuerttembergische Bank AG	GERMANY	
165	-13,3026	Vereins-und Westbank AG	GERMANY	
166	-13,5061	Dresdner Bank Lateinamerika AG	GERMANY	
167	-13,511	Landeskreditbank Baden-Wuerttemberg - Förderbank	GERMANY	
169	-14,7871	Allgemeine Deutsche Direktbank AG	GERMANY	
173	-18,9208	Entrium Direkt Bankers AG	GERMANY	
175	-19,0804	Commerzbank AG	GERMANY	
178	-20,4176	Bayerische Hypo-und Vereinsbank AG	GERMANY	
180	-21,9521	Aareal Bank AG	GERMANY	
182	-23,3821	DVB Bank AG	GERMANY	
186	-25,7794	Wüstenrot Bank AG	GERMANY	
187	-27,0897	Dresdner Bank AG	GERMANY	
188	-28,9988	Deutsche Kreditbank AG DKB	GERMANY	
193	-38,4202	Saechsische AufbauBank Forderbank	GERMANY	
14	23,28707	Emporiki Bank of Greece SA	GREECE	6
17	21,4129	EFG Eurobank Ergasias SA	GREECE	
29	16,14024	National Bank of Greece SA	GREECE	

54	7,563337	Alpha Bank AE	GREECE	
63	6,453359	Agricultural Bank of Greece	GREECE	
94	1,362484	Piraeus Bank SA	GREECE	
1	61,63462	Bank of Montreal Ireland PLC	IRELAND	8
71	5,543395	Bank of Ireland	IRELAND	
82	3,257721	Allied Irish Banks plc	IRELAND	
84	2,757512	Anglo Irish Bank Corporation Plc	IRELAND	
118	-3,52364	IIB Bank Limited	IRELAND	
127	-5,9496	Rabobank Ireland Plc	IRELAND	
146	-9,96382	Irish Life & Permanent Plc	IRELAND	
147	-10,4022	Bank of Scotland (Ireland) Limited	IRELAND	
10	27,99491	Unicredit Banca Mobiliare SpA	ITALY	24
11	26,30548	Aletti & C Banca di Investimento Mobiliare SpA	ITALY	
15	22,74874	Banca Carime	ITALY	
42	11,33104	Banca Carige SpA	ITALY	
49	8,420119	UniCredito Italiano SpA	ITALY	
51	8,048651	UniCredit Banca	ITALY	
57	6,962831	Deutsche Bank SpA	ITALY	
60	6,584937	Credito Emiliano SpA	ITALY	
70	5,587702	Banca Toscana SpA	ITALY	
81	3,436297	Credito Bergamasco	ITALY	
88	2,234678	Banco di Brescia SpA-Banco di Brescia San Paolo Cab SpA	ITALY	
92	1,55132	San Paolo IMI	ITALY	
93	1,433589	Banca Monte dei Paschi di Siena SpA-Gruppo Monte dei Paschi di Siena	ITALY	
98	0,561637	Banco di Sicilia SpA - BdS	ITALY	
112	-2,0342	Banca Lombarda e Piemontese SpA	ITALY	
114	-2,60198	Banco di Sardegna SpA	ITALY	
124	-5,02565	Banca Antonveneta-Banca Antoniana Popolare Veneta SpA	ITALY	
135	-7,52791	Banca Sella SpA	ITALY	
161	-12,5731	Capitalia SpA	ITALY	
168	-14,3421	Banca Intesa SpA	ITALY	
176	-19,3485	Banca Nazionale del Lavoro SpA - BNL	ITALY	

189	-30,0057	Banca per la finanza alle opere pubbliche e alle infrastrutture SpA	ITALY	
195	-55,8673	Centrobanca - Banca di credito Finanziario e Mobiliare SpA	ITALY	
196	-60,1642	FinecoGroup SpA	ITALY	
2	49,66063	Commerzbank International SA	LUXEMBOURG	21
12	25,73711	Dresdner Bank Luxembourg SA	LUXEMBOURG	
20	21,01749	Banque Générale du Luxembourg SA	LUXEMBOURG	
22	20,24325	BNP Paribas Luxembourg	LUXEMBOURG	
25	18,56929	Banque de Luxembourg SA	LUXEMBOURG	
31	15,30321	LRI Landesbank Rheinland-Pfalz International SA	LUXEMBOURG	
33	14,25277	ING Luxembourg	LUXEMBOURG	
35	13,47534	Dexia Banque Internationale à Luxembourg SA - Dexia BIL	LUXEMBOURG	
36	13,44161	Deutsche Postbank International SA	LUXEMBOURG	
41	11,39637	Kredietbank S.A. Luxembourgeoise KBL	LUXEMBOURG	
53	7,85867	HSH Nordbank International SA	LUXEMBOURG	
64	6,088193	WestLB International SA	LUXEMBOURG	
67	5,919309	DekaBank Deutsche Girozentrale Luxembourg SA	LUXEMBOURG	
73	5,254911	Société Générale Bank & Trust	LUXEMBOURG	
78	3,988907	Norddeutsche Landesbank Luxembourg SA	LUXEMBOURG	
79	3,734878	EUROHYPO Europäische Hypothekenbank SA	LUXEMBOURG	
85	2,567352	Deutsche Bank Luxembourg SA	LUXEMBOURG	
103	-0,06671	DZ BANK International S.A.	LUXEMBOURG	
113	-2,26285	Banque LBLux SA	LUXEMBOURG	
145	-9,66804	HVB Luxembourg-HVB Banque Luxembourg SA	LUXEMBOURG	
151	-11,2259	IKB International	LUXEMBOURG	
45	9,43058	Roparco NV	NETHERLANDS	10
83	2,897385	NIB Capital Bank NV	NETHERLANDS	
96	1,034594	LeasePlan Corporation NV	NETHERLANDS	
128	-6,00217	ABN Amro Holding NV	NETHERLANDS	
149	-10,7747	Fortis Bank Nederland (Holding) N.V.	NETHERLANDS	
150	-11,1843	Bank Nederlandse Gemeenten NV, BNG	NETHERLANDS	
157	-12,146	ING Bank NV	NETHERLANDS	
174	-18,9233	SNS Bank N.V.	NETHERLANDS	

184	-23,8766	ASR Bank	NETHERLANDS	
185	-25,7234	ABN Amro Bouwfonds Nederlandse Gemeenten NV	NETHERLANDS	
90	1,723628	Banco Comercial Português, SA	PORTUGAL	4
97	1,015139	Banco Totta & Açores, SA	PORTUGAL	
115	-3,1181	Banco Espirito Santo SA	PORTUGAL	
190	-33,7473	San Paolo IMI Bank (International) SA	PORTUGAL	
19	21,23718	Banco Popular Espanol SA	SPAIN	11
32	14,90658	Santander Central Hispano Group	SPAIN	
38	13,31506	Banco Bilbao Vizcaya Argentaria SA	SPAIN	
43	11,07745	Banco de Sabadell SA	SPAIN	
46	9,330853	Banco Español de Crédito SA, BANESTO	SPAIN	
76	4,539816	Santander Consumer Finance	SPAIN	
77	4,007024	Banco Pastor SA	SPAIN	
111	-1,94532	Banco Atlantico SA	SPAIN	
129	-6,24439	Barclays Bank S.A.	SPAIN	
142	-9,0777	Bankinter SA	SPAIN	
159	-12,3752	Deutsche Bank SAE	SPAIN	
24	19,20325	Nordea Bank Sweden AB (publ)	SWEDEN	3
119	-3,84144	Svenska Handelsbanken	SWEDEN	
154	-11,4115	Skandinaviska Enskilda Banken AB	SWEDEN	
3	44,27039	MBNA Europe Bank Ltd.	UNITED KINGDOM	33
4	42,56928	HBOS Treasury Services plc	UNITED KINGDOM	
5	39,52223	GE Capital Bank Limited	UNITED KINGDOM	
6	38,24193	Royal Bank of Scotland International	UNITED KINGDOM	
8	29,99597	HSBC Bank Middle East	UNITED KINGDOM	
21	20,33379	Yorkshire Bank Plc	UNITED KINGDOM	
26	18,02973	Co-operative Bank Plc (The)	UNITED KINGDOM	
28	16,26343	Investec Bank (UK) Limited	UNITED KINGDOM	
30	15,84644	Royal Bank of Canada Europe Limited RBC	UNITED KINGDOM	
34	13,78389	HFC Bank Limited	UNITED KINGDOM	
37	13,44103	Ulster Bank Limited	UNITED KINGDOM	
39	12,31108	HSBC Bank plc	UNITED KINGDOM	

40	11,42258	Merrill Lynch International Bank Limited	UNITED KINGDOM
48	8,642001	Lloyds TSB Bank Plc	UNITED KINGDOM
50	8,294018	Clydesdale Bank PLC	UNITED KINGDOM
52	7,922783	AIB Group (UK) plc	UNITED KINGDOM
55	7,545224	Abbey National Treasury Services plc	UNITED KINGDOM
56	7,287796	Standard Chartered Plc	UNITED KINGDOM
62	6,463436	Coutts & Co	UNITED KINGDOM
65	6,075542	Standard Chartered Bank	UNITED KINGDOM
69	5,64299	National Westminster Bank Plc - NatWest	UNITED KINGDOM
74	4,822969	Royal Bank of Scotland plc (The)	UNITED KINGDOM
75	4,792093	FCE Bank Plc	UNITED KINGDOM
101	0,14108	Barclays Bank Plc	UNITED KINGDOM
132	-6,62579	Northern Rock PLC	UNITED KINGDOM
148	-10,7528	Cheltenham & Gloucester PLC	UNITED KINGDOM
153	-11,3115	Bank of Scotland	UNITED KINGDOM
170	-15,755	Bristol & West PLC	UNITED KINGDOM
171	-16,9009	Woolwich Plc	UNITED KINGDOM
172	-17,4957	Goldman Sachs International	UNITED KINGDOM
177	-19,5737	Egg Banking Plc	UNITED KINGDOM
191	-33,9712	EGG Plc	UNITED KINGDOM
192	-34,0744	Standard Life Bank Ltd	UNITED KINGDOM

2002				
A/A	Σκορ	Τράπεζες	Χώρα	Αριθμός Τραπεζών/Χώρα
46	9,042686	Oesterreichische Kontrollbank AG	AUSTRIA	5
142	-6,92423	Kommunalkredit Austria AG	AUSTRIA	

148	-9,02534	Bank Austria Creditanstalt AG	AUSTRIA	
150	-9,32487	Oberbank AG	AUSTRIA	
159	-10,6826	BAWAG PSK Group-Bank für Arbeit und Wirtschaft BAWAG	AUSTRIA	
74	1,848147	CBC Banque S.A.	BELGIUM	5
79	0,950717	Dexia Bank-Dexia Bank Belgium	BELGIUM	
115	-3,10131	Fortis Bank	BELGIUM	
118	-3,28357	KBC Bank NV	BELGIUM	
128	-5,48328	ING-ING Belgium SA/NV	BELGIUM	
81	0,538108	Nykredit Bank A/S	DENMARK	6
100	-1,39507	Sydbank A/S	DENMARK	
113	-3,01671	Nordea Bank Danmark Group A/S	DENMARK	
123	-4,92576	Danske Bank A/S	DENMARK	
147	-8,93277	Nordea Kredit Realkreditaktieselskab	DENMARK	
158	-10,5362	Jyske Bank A/S (Group)	DENMARK	
21	19,17796	Sampo Plc	FINLAND	4
75	1,750914	OKO Bank-OKO Osuuspankkien Keskuspankki Oyj	FINLAND	
78	1,232904	Sampo Bank Plc	FINLAND	
160	-10,7633	Nordea Bank Finland Plc	FINLAND	
22	18,84047	Fimat International Banque S.A.	FRANCE	32
36	12,33724	Cetelem	FRANCE	
37	11,8054	Caisse Centrale du Crédit Immobilier de France - 3CIF	FRANCE	
45	9,131955	Crédit Industriel d'Alsace et de Lorraine - Banque CIAL	FRANCE	
53	7,58405	Compagnie Financière du Crédit Mutuel	FRANCE	
54	7,557813	CCF	FRANCE	
59	6,443579	CDC Ixis	FRANCE	
69	3,056745	Caisse Nationale des Caisses d'Epargne et de Prévoyance - CNCEP	FRANCE	
72	2,153392	BNP Paribas	FRANCE	
76	1,437344	Banque PSA Finance	FRANCE	
77	1,254369	ABN Amro France	FRANCE	
83	0,37884	Crédit Agricole d'Ile-de-France	FRANCE	
87	0,003971	Banque du Développement des PME - BDPME	FRANCE	
95	-1,07432	SOFINCO	FRANCE	

107	-2,45011	Dexia Crédit Local SA	FRANCE	
116	-3,13096	Crédit Lyonnais	FRANCE	
122	-4,14377	Banque Fédérative du Crédit Mutuel	FRANCE	
125	-5,05312	Credit Immobilier de France	FRANCE	
129	-5,51307	Crédit du Nord	FRANCE	
134	-6,03127	Crédit Immobilier de France Développement - CIFD	FRANCE	
135	-6,11492	Société Générale	FRANCE	
136	-6,18223	Banque de Neuflyze, Schlumberger, Mallet, Demachy	FRANCE	
139	-6,56229	BNP Paribas Lease Group	FRANCE	
140	-6,66455	RCI Banque	FRANCE	
143	-7,60938	Natexis Banques Populaires	FRANCE	
145	-8,81789	Crédit Industriel et Commercial - CIC	FRANCE	
163	-12,0274	Entenial	FRANCE	
165	-12,2622	Lyonnaise de Banque	FRANCE	
169	-13,3231	Banque AGF	FRANCE	
172	-14,9096	Banque SNVB	FRANCE	
187	-24,48	Crédit Agricole Indosuez	FRANCE	
200	-80,4795	Banque Sudameris S.A.	FRANCE	
28	15,74026	Sal Oppenheim Jr. & Cie KGAA	GERMANY	24
31	14,30061	Citigroup Global Markets Deutschland AG	GERMANY	
42	9,652533	HSBC Trinkaus & Burkhardt KGaA	GERMANY	
91	-0,30408	Citibank Privatkunden AG & Co KGaA	GERMANY	
93	-0,54455	ING BHF-BANK AG	GERMANY	
97	-1,09112	Deutsche Bank AG - US GAAP	GERMANY	
101	-1,55471	Deutsche Postbank AG	GERMANY	
109	-2,60387	Landeskreditbank Baden-Wuerttemberg - Förderbank	GERMANY	
110	-2,62164	Allgemeine Deutsche Direktbank AG	GERMANY	
138	-6,38309	Dresdner Bank Lateinamerika AG	GERMANY	
166	-12,3731	Oldenburgische Landesbank - OLB	GERMANY	
167	-12,6912	Aareal Bank AG	GERMANY	
171	-14,376	Entrium Direkt Bankers AG	GERMANY	
177	-17,8466	Baden-Wuerttembergische Bank AG	GERMANY	

178	-17,959	Commerzbank AG	GERMANY	
179	-18,0937	Vereins-und Westbank AG	GERMANY	
180	-18,6011	Maple Bank GmbH	GERMANY	
182	-20,1429	DVB Bank AG	GERMANY	
188	-24,9412	Volkswagen Bank GmbH	GERMANY	
189	-25,8621	Wüstenrot Bank AG	GERMANY	
190	-26,9112	Bayerische Hypo-und Vereinsbank AG	GERMANY	
191	-27,264	Dresdner Bank AG	GERMANY	
195	-30,8543	Saechsische AufbauBank Forderbank	GERMANY	
196	-32,0723	Deutsche Kreditbank AG DKB	GERMANY	
35	12,69637	EFG Eurobank Ergasias SA	GREECE	6
60	5,572932	National Bank of Greece SA	GREECE	
63	4,942942	Piraeus Bank SA	GREECE	
99	-1,3185	Emporiki Bank of Greece SA	GREECE	
114	-3,05253	Alpha Bank AE	GREECE	
164	-12,1954	Agricultural Bank of Greece	GREECE	
2	72,44019	Bank of Montreal Ireland PLC	IRELAND	9
56	6,88347	Rabobank Ireland Plc	IRELAND	
57	6,611098	Anglo Irish Bank Corporation Plc	IRELAND	
58	6,570396	Allied Irish Banks plc	IRELAND	
70	2,987231	Bank of Ireland	IRELAND	
92	-0,49277	Irish Life & Permanent Plc	IRELAND	
111	-2,8223	Depfa Bank Plc	IRELAND	
127	-5,21818	IIB Bank Limited	IRELAND	
162	-11,7247	Bank of Scotland (Ireland) Limited	IRELAND	
4	53,8778	Banca Monte dei Paschi di Siena SpA-Gruppo Monte dei Paschi di Siena	ITALY	26
9	36,00784	Unicredit Banca Mobiliare SpA	ITALY	
23	18,14967	Aletti & C Banca di Investimento Mobiliare SpA	ITALY	
26	17,13939	Banca Carime	ITALY	
38	11,02997	Banco di Sicilia SpA - BdS	ITALY	
49	8,267561	Deutsche Bank SpA	ITALY	
55	7,422861	UniCredito Italiano SpA	ITALY	

65	4,271641	UniCredit Banca	ITALY	
66	3,860127	Banca Carige SpA	ITALY	
73	2,024079	Credito Bergamasco	ITALY	
80	0,947053	Banca Toscana SpA	ITALY	
82	0,417267	Banco di Brescia SpA-Banco di Brescia San Paolo Cab SpA	ITALY	
119	-3,30987	Credito Emiliano SpA	ITALY	
124	-5,04236	Banca Lombarda e Piemontese SpA	ITALY	
133	-5,8832	Banca Popolare di Novara SpA	ITALY	
141	-6,73189	Banco di Sardegna SpA	ITALY	
146	-8,85069	Banca Sella SpA	ITALY	
149	-9,10832	Banca Antonveneta-Banca Antoniana Popolare Veneta SpA	ITALY	
153	-9,79352	Banca di Roma SpA	ITALY	
154	-10,2743	San Paolo IMI	ITALY	
173	-15,287	Banca Intesa SpA	ITALY	
183	-20,5284	Banca per la finanza alle opere pubbliche e alle infrastrutture SpA	ITALY	
185	-21,88	Centrobanca - Banca di credito Finanziario e Mobiliare SpA	ITALY	
186	-23,3763	Capitalia SpA	ITALY	
192	-27,4393	Banca Nazionale del Lavoro SpA - BNL	ITALY	
198	-33,016	FinecoGroup SpA	ITALY	
1	83,92471	Commerzbank International SA	LUXEMBOURG	21
3	56,48238	BNP Paribas Luxembourg	LUXEMBOURG	
6	38,37097	Deutsche Postbank International SA	LUXEMBOURG	
11	30,31353	LRI Landesbank Rheinland-Pfalz International SA	LUXEMBOURG	
13	25,10694	Banque Générale du Luxembourg SA	LUXEMBOURG	
14	24,73126	HSH Nordbank International SA	LUXEMBOURG	
15	24,57045	WestLB International SA	LUXEMBOURG	
16	23,96267	ING Luxembourg	LUXEMBOURG	
17	22,12243	Deutsche Bank Luxembourg SA	LUXEMBOURG	
18	20,94751	Société Générale Bank & Trust	LUXEMBOURG	
20	19,54798	Banque de Luxembourg SA	LUXEMBOURG	
24	17,70945	Kredietbank S.A. Luxembourgeoise KBL	LUXEMBOURG	
27	16,62547	Banque LBLux SA	LUXEMBOURG	

30	14,52103	EUROHYPO Europäische Hypothekenbank SA	LUXEMBOURG	
41	9,699654	DZ BANK International S.A.	LUXEMBOURG	
48	8,314178	DekaBank Deutsche Girozentrale Luxembourg SA	LUXEMBOURG	
61	5,389727	Dexia Banque Internationale à Luxembourg SA - Dexia BIL	LUXEMBOURG	
62	5,254102	HVB Luxembourg-HVB Banque Luxembourg SA	LUXEMBOURG	
67	3,470128	Norddeutsche Landesbank Luxembourg SA	LUXEMBOURG	
88	-0,09293	IKB International	LUXEMBOURG	
96	-1,08141	Dresdner Bank Luxembourg SA	LUXEMBOURG	
25	17,67871	Roparco NV	NETHERLANDS	10
64	4,752911	NIB Capital Bank NV	NETHERLANDS	
104	-2,09299	LeasePlan Corporation NV	NETHERLANDS	
137	-6,31543	Bank Nederlandse Gemeenten NV, BNG	NETHERLANDS	
156	-10,4611	Fortis Bank Nederland (Holding) N.V.	NETHERLANDS	
157	-10,4931	ABN Amro Holding NV	NETHERLANDS	
174	-16,0371	ING Bank NV	NETHERLANDS	
184	-21,3825	SNS Bank N.V.	NETHERLANDS	
193	-27,8031	ABN Amro Bouwfonds Nederlandse Gemeenten NV	NETHERLANDS	
197	-32,0842	ASR Bank	NETHERLANDS	
102	-1,60779	Banco Espirito Santo SA	PORTUGAL	5
120	-3,54375	Banco Totta & Açores, SA	PORTUGAL	
144	-8,8106	Banco Comercial Português, SA	PORTUGAL	
152	-9,68499	Banco Internacional de Crédito, SA	PORTUGAL	
194	-30,6143	San Paolo IMI Bank (International) SA	PORTUGAL	
33	14,00415	Banco Popular Espanol SA	SPAIN	11
39	10,20834	Santander Central Hispano Group	SPAIN	
43	9,565955	Banco Bilbao Vizcaya Argentaria SA	SPAIN	
44	9,26464	Banco Español de Crédito SA, BANESTO	SPAIN	
94	-0,75411	Santander Consumer Finance	SPAIN	
105	-2,11088	Banco de Sabadell SA	SPAIN	
106	-2,32355	Banco Atlantico SA	SPAIN	
121	-3,76331	Banco Pastor SA	SPAIN	
130	-5,53498	Barclays Bank S.A.	SPAIN	

131	-5,74233	Bankinter SA	SPAIN	
132	-5,74283	Deutsche Bank SAE	SPAIN	
126	-5,12273	Svenska Handelsbanken	SWEDEN	3
155	-10,4314	Nordea Bank Sweden AB (publ)	SWEDEN	
161	-11,3018	Skandinaviska Enskilda Banken AB	SWEDEN	
5	38,77745	Royal Bank of Scotland International	UNITED KINGDOM	33
7	37,88024	HBOS Treasury Services plc	UNITED KINGDOM	
8	36,74626	MBNA Europe Bank Ltd.	UNITED KINGDOM	
10	31,89079	HSBC Bank Middle East	UNITED KINGDOM	
12	28,13817	GE Capital Bank Limited	UNITED KINGDOM	
19	19,8996	Yorkshire Bank Plc	UNITED KINGDOM	
29	15,4287	HFC Bank Limited	UNITED KINGDOM	
32	14,22208	Investec Bank (UK) Limited	UNITED KINGDOM	
34	13,65304	Co-operative Bank Plc (The)	UNITED KINGDOM	
40	9,876348	Standard Chartered Bank	UNITED KINGDOM	
47	8,60656	HSBC Bank plc	UNITED KINGDOM	
50	8,242318	Royal Bank of Canada Europe Limited RBC	UNITED KINGDOM	
51	8,078435	Standard Chartered Plc	UNITED KINGDOM	
52	7,729639	Ulster Bank Limited	UNITED KINGDOM	
68	3,086418	Royal Bank of Scotland plc (The)	UNITED KINGDOM	
71	2,640612	AIB Group (UK) plc	UNITED KINGDOM	
84	0,310438	Clydesdale Bank PLC	UNITED	

85	0,282432	National Westminster Bank Plc - NatWest	KINGDOM	
86	0,049973	FCE Bank Plc	UNITED	
89	-0,14465	Bank of Scotland	KINGDOM	
90	-0,28239	Egg Banking Plc	UNITED	
98	-1,31758	Lloyds TSB Bank Plc	KINGDOM	
103	-1,88508	Merrill Lynch International Bank Limited	UNITED	
108	-2,54993	Coutts & Co	KINGDOM	
112	-2,8904	Barclays Bank Plc	UNITED	
117	-3,16704	Northern Rock PLC	KINGDOM	
151	-9,53658	Goldman Sachs International	UNITED	
168	-13,1006	Cheltenham & Gloucester PLC	KINGDOM	
170	-14,3076	Abbey National Treasury Services plc	UNITED	
175	-16,399	EGG Plc	KINGDOM	
176	-17,3209	Bristol & West PLC	UNITED	
181	-20,1421	Woolwich Plc	KINGDOM	
199	-35,7792	Standard Life Bank Ltd	UNITED	
			KINGDOM	

